

Veiligheid in Binnenmaas

Een monitor die (door)werkt

Augustus 2005

Scriptie

Ferry Lems

157959

Inhoudsopgave Scriptie

Voorwoord	blz.4
Hoofdstuk 1 Inleiding en onderzoeksopzet	blz.5
1.1 Aanleiding van het onderzoek	blz.5
1.2 Probleemstelling	blz.5
1.2.1 Doelstelling	blz.5
1.2.2 Vraagstelling	blz.6
1.3 Methode van onderzoek	blz.7
1.4 Relevantie van het onderzoek	blz.8
1.4.1 De praktische relevantie	blz.8
1.4.2 De wetenschappelijke relevantie	blz.9
1.5 Structuur van deze rapportage	blz.9
Hoofdstuk 2 Monitoring	blz.10
2.1 Inleiding	blz.10
2.2 Praktijkvoorbeeld van monitoring in het Nederlandse openbaar bestuur	blz.10
2.3 Achtergrond monitoring	blz.11
2.4 Functies	blz.12
2.5 Visies op het gebruik van monitoring	blz.13
2.6 Afsluiting	blz.15
Hoofdstuk 3 Veiligheidsketen	blz.17
3.1 Inleiding	blz.17
3.2 Ketens en ketenmanagement	blz.17
3.3 Kenmerken van de veiligheidsketen in Binnenmaas	blz.18
3.4 Veiligheidsbeleid in Binnenmaas	blz.21
3.5 De thema's	blz.22
3.6 Afsluiting	blz.29
Hoofdstuk 4 Opzet Nulmeting Veiligheidsmonitor Binnenmaas	blz.30
4.1 Inleiding	blz.30
4.2 Aanleiding voor de veiligheidsmonitor in Binnenmaas	blz.30
4.3 Vormgeving van de monitor	blz.31
4.4 De procedure	blz.32
4.5 Afsluiting	blz.33

Hoofdstuk 5 Uitwerking Nulmeting Veiligheidsmonitor Binnenmaas	blz.34
5.1 Inleiding	blz.34
5.2 Ambitie I: veiligheid op straat	blz.34
5.3 Ambitie II: veiligheid in en om huis	blz.40
5.4 Ambitie III: veiligheid buiten de directe woonomgeving	blz.47
5.5 Afsluiting	blz.48
Hoofdstuk 6 Effecten van monitoring	blz.49
6.1 Inleiding	blz.49
6.2 Instrumenteel gebruik	blz.50
6.2.1 Expliciete verwachtingen	blz.50
6.2.2 Gedrag en maatregelen van actoren uit de veiligheidsketen	blz.50
6.2.3 Synthese: instrumentele veranderingen in de veiligheidsketen	blz.55
6.3 Politiek gebruik	blz.56
6.3.1 Expliciete verwachtingen	blz.56
6.3.2 Posities en belangen van de actoren uit de veiligheidsketen	blz.56
6.3.3 Synthese: politieke veranderingen in de veiligheidsketen	blz.62
6.4 Cultureel gebruik	blz.63
6.4.1 Expliciete verwachtingen	blz.63
6.4.2 Probleempercepties van de actoren uit de veiligheidsketen	blz.64
6.4.3 Synthese: culturele veranderingen in de veiligheidsketen	blz.66
6.5 Afsluiting	blz.67
Hoofdstuk 7 Conclusies	blz.70
7.1 Inleiding	blz.70
7.2 Recapitulatie onderzoeksontwerp	blz.70
7.3 Beantwoording deelvragen	blz.70
7.4 Antwoord op (hoofd)vraagstelling	blz.75
7.5 Reflectie: wat betekent dit onderzoek nu voor praktijk van monitoring	blz.76
Literatuurlijst	blz.77
Bijlagen:	
I – schema integraal gemeentelijk veiligheidsplan.	
II – lijst met geïnterviewde mensen/organisaties, gebruikte bronnen	
III – vragenlijst enquête nulmeting Binnenmaas.	

Voorwoord

Na wat tegenslagen te hebben moeten verwerken, wil ik in eerste instantie mijn begeleidend docent, dr. Homburg, bedanken voor zijn inspanningen om mijn studententijd alsnog met een goed gevoel af te kunnen sluiten. Het resultaat is deze afstudeerscriptie in het kader van de bestuurskunde opleiding van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Verder wil ik de gemeente Binnenmaas bedanken voor het verlenen van een stageplaats, waar ik de nodige ervaring heb kunnen opdoen met het werken bij de lokale overheid. Ik wil verder drs. De Kool danken dat hij als tweede lezer van deze scriptie heeft willen optreden. Dank komt ook toe aan prof. Ringeling voor zijn niet te onderschatten inspanningen tijdens mijn ICR-jaar, alsmede de Leidse en Rotterdamse studenten die hebben meegedaan aan dit project. Als ik terugkijk op de afgelopen jaren is dat wel mijn mooiste en leerzaamste studiejaar geweest.

Verder zal ik hetgene dat ik heb geleerd tijdens deze thesis verder gaan toepassen in de sector die mij persoonlijk het meest aanspreekt en toevertrouwd is: de energiesector.

Tenslotte wil ik mijn moeder en mijn vriendin Felisa bedanken voor hun *support* en vertrouwen in mij.

Hoofdstuk 1: Inleiding en onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding van het onderzoek

In het openbaar bestuur is een bepaald beleidsinstrument de laatste jaren steeds populairder geworden: monitoring. Met monitoring wordt in het algemeen bedoeld: het systematisch en periodiek volgen en beschrijven van beleidsrelevant geachte ontwikkelingen” (De Kool & Van Buuren, 2004:176). Hierbij vergaart een overheidsinstantie informatie over bijvoorbeeld waterkwaliteit, veiligheidsgevoel onder burgers, ervaren servicekwaliteit of ontwikkelingen in de kwaliteit van het Hoger Onderwijs.

Het meetinstrument waarmee deze informatie wordt vergaard wordt een monitor genoemd. In de praktijk kan een monitor de vorm aannemen van een *survey*, of een geautomatiseerd bestand dat wordt gevoed uit verschillende databanken. Veelal worden de resultaten van een monitor gepubliceerd in een rapportage. Het proces van gegevensvergaring met behulp van monitors tot rapportage wordt wel aangeduid met de term ‘monitoring’.

De laatste jaren is het aantal monitors in het Nederlandse Openbaar Bestuur drastisch toegenomen. In de praktijk blijkt dat monitoring voorkomt op alle niveaus van overheden, plaatsvindt tussen overheid en maatschappij (burgers en bedrijven) maar ook tussen overheden (zogenaamde interbestuurlijke monitors), en voorkomt in vele sectoren (sociale zekerheid, binnenlands bestuur, onderwijs, economische zaken, et cetera). Kortom, er wordt door het openbaar bestuur in Nederland veel informatie vergaard over zaken die zij van belang acht.

Het verschijnsel monitoring roept vele vragen op. Een mogelijke vraag is of meer informatie leidt tot beter beleid, en wat er bijvoorbeeld daadwerkelijk gebeurt met de verzamelde informatie. Ook kan de vraag worden gesteld in welke mate relaties tussen overheid en maatschappij, danwel overheden onderling, veranderen als gevolg van monitoring. Monitoring kan namelijk worden gezien als een verandering van de informatiepositie van de informatievrager ten opzichte van de informatieleverancier, en daarmee is informatie geen neutraal begrip maar kan ook worden aangewend als machtsbron, die bestaande afhankelijkheden versterkt of juist ter discussie stelt.

Dit soort vragen vormt de inspiratiebron van een onderzoek naar monitoring in de gemeente Binnenmaas, waarover in deze rapportage wordt gerapporteerd. Aangezien veiligheid de laatste jaren een steeds belangrijker thema is, wordt specifiek gekeken naar monitoring in de veiligheidscontext.

1.2 Probleemstelling

1.2.1 Doelstelling

Centraal in dit onderzoek staat het veiligheidsbeleid in de gemeente Binnenmaas. Binnenmaas is gelegen in de Hoeksche Waard, omvat vijf dorpskernen, heeft 19.300 inwoners en is 55 km² groot. In deze gemeente zijn plannen opgesteld om een veiligheidsmonitor te ontwikkelen. Het betreft een monitor, waarmee de gemeente mede namens andere partners in de zogenaamde veiligheidsketen informatie vergaart en rapporteert over de (sociale) veiligheid in de gemeentegrenzen. Met deze

monitor wordt getracht de partners in de veiligheidsketen (met name politie en brandweer) te informeren en veiligheidsbeleid te ondersteunen met informatie. De vraag is of dit inderdaad zal leiden tot daadwerkelijk gebruik van deze informatie in de keten, en of de keten (in termen van bijvoorbeeld onderlinge afhankelijkheden, maar ook omgang, informatieposities van actoren die deel uitmaken van de keten, samenwerking, en dergelijke) wordt versterkt door de inzet van het monitor-instrument. Voor aanvang van het onderzoek was er echter nog geen sprake van daadwerkelijke implementatie van de veiligheidsmonitor. Het doel van het onderzoek waarover in deze scriptie wordt gerapporteerd, is daarom tweeledig.

Ten eerste wordt een monitoringsinstrument ontwikkeld waarmee de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas kan worden gemeten. Het ontwikkelen en vooral ook het toepassen en informatie verzamelen met behulp van een monitor vindt echter met een reden plaats. De monitor wordt niet alleen ontwikkeld binnen de veiligheidsketen en het ontwerp, beoogde kenmerken en gebruik zal dus moeten worden afgestemd op deze keten en op de verwachtingen en behoeften van de partijen binnen de veiligheidsketen; het daadwerkelijk gebruik zou ook moeten bijdragen aan een hechter functionerende, beter geïnformeerde veiligheidsketen waarbinnen informatie bijdraagt aan beter beleid, betere uitvoering, meer afstemming, et cetera. De vraag is echter of dit in de praktijk ook zo zal uitpakken, en of de monitor en de met de monitor vergaarde informatie ook in de praktijk zal leiden tot een beter functionerende veiligheidsketen. In de bestuurskundige literatuur wordt de impact of doorwerking van informatie binnen organisaties, ketens of beleidsprocessen al gedurende decennia bestudeerd, en inmiddels zijn er voldoende publicaties¹ die een redelijk genuanceerd en gedetailleerd beeld geven van de *doorwerking* van informatie en kennis. Ook in het geval van de veiligheidsmonitor kan weliswaar worden verwacht dat die op enigerlei wijze van invloed is op het functioneren van de veiligheidsketen waarbinnen de monitor wordt toegepast, maar wellicht vindt dit op andere wijze, via andere mechanismen en/of indirecter plaats dan op voorhand kan worden verwacht. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat informatie en kennis in de vorm van evaluaties of adviesrapportages niet zozeer leidt tot verandering van *gedrag* van betrokken partijen, maar mogelijk wel tot een verandering van *opvattingen* over centrale problemen, of tot een andere positionering van actoren in ketens (Bekkers, Fenger, Homburg en Putters, 2004).

1.2.2 Vraagstelling

Uit het bovenstaande blijkt dat de wijze waarop informatie (uit monitoring) wordt gebruikt, doorwerkt in en impact heeft op ketens, niet op voorhand duidelijk is. Deze vraag staat verder centraal in dit onderzoek. De vraagstelling van dit onderzoek is derhalve de volgende:

“In welke mate en in welke opzichten leidt het gebruik van de veiligheidsmonitor tot veranderingen in de veiligheidsketen in Binnenmaas, en hoe is dit te verklaren?”

¹ Bijvoorbeeld CPB (www.cpb.nl/nl/pub) en minVROM (Grottestedenbeleid)

Deze vraagstelling kan worden ontleed in een aantal deelvragen, die tevens de basisstructuur van deze rapportage aanduiden. Een eerste cruciaal element in de vraagstelling is de notie van een veiligheidsmonitor, of, meer algemeen, de notie van monitoring. In de inleiding van dit hoofdstuk is een korte omschrijving en definitie van monitoring gegeven. Een meer exacte definitie, en een aanduiding van rollen en functies van monitors is hiermee echter nog niet gegeven. Daarom is de eerste deelvraag:

- “Wat is monitoring?”

Monitoring wordt altijd toegepast in een specifieke context. In het geval van de veiligheidsmonitor die centraal staat in dit onderzoek, is dat de veiligheidsketen. De tweede vraag is naar de inrichting van deze veiligheidsketen:

- “Wat is een veiligheidsketen en welke actoren maken hiervan deel uit?”

De derde deelvraag heeft betrekking op het instrument veiligheidsmonitor zelf. In het kader van dit onderzoek zal een monitor worden ontworpen en zal met behulp van dit instrument informatie worden verzameld. De derde deelvraag is daarom:

- “Op welke wijze kan een veiligheidsmonitor worden ontworpen die zicht geeft in de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas?”

Naast het ontwerp zijn ook de resultaten van het daadwerkelijk toepassen van de monitor van belang. De volgende deelvraag is daarom:

- “Welke resultaten heeft het toepassen van de veiligheidsmonitor Binnenmaas?”

In het kader van de vraagstelling is het interessant de verwachte effecten van het gebruik van de monitor te analyseren. De deelvraag die hieraan refereert, luidt:

- “Wat zijn de (mogelijke) effecten van de veiligheidsmonitor voor de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas?”

Tenslotte kan de deelvraag naar aanbevelingen worden gesteld.

- “Welke aanbevelingen vloeien voort uit het ontwerp van de monitor en het mogelijke gebruik van de resultaten van de monitor?”

1.3 Methodie van onderzoek

De tweeledige doelstelling van het onderzoek leidt tot een tweeledige onderzoeksstrategie.

Eenzijds geldt dat bij aanvang van het onderzoek nog geen monitor aanwezig was. Onderdeel van het onderzoek was daarom het ontwikkelen en daadwerkelijk informatie verzamelen met behulp van een

monitor. Hiermee is het ontwerpen van een systematiek centraal gesteld. De onderzoeker heeft dus daadwerkelijk geïntervenieerd in een bestuurlijke praktijk en zelf een 'stimulus' ontworpen.

Vervolgens is geanalyseerd aan de hand van verwachtingen wat de mogelijke effecten zijn voor de werking van de veiligheidsketen. Het onderzoek is hiermee te categoriseren als een quasi-experiment met actie-onderzoek karakteristieken. De ontworpen veiligheidsmonitor is meteen in de praktijk uitgevoerd door een schriftelijke enquête uit te schrijven naar 375 inwoners van de gemeente (er is geen gebruik gemaakt van een controlegroep, vandaar dat dit onderzoek te categoriseren is als een quasi-experiment); daarnaast zijn interviews met de direct betrokken actoren (per thema) binnen de gemeente Binnenmaas gehouden. Zodoende is het subjectieve beeld tot stand kunnen komen. Tijdens het ontwerpen en afnemen van de monitor verzamelde de onderzoeker-ontwikkelaar informatie in een realistische context. Zo zijn diverse bronnen geraadpleegd om tot de objectieve beeldvorming te kunnen komen, met het voorbehoud dat hier ook subjectieve informatie in doorsijpelt.

Na het afnemen van de monitor zijn aanvullende half-open interviews afgenomen bij de beoogde gebruikers en participanten in het monitoringsproces. Dit om te analyseren wat de verwachtingen van de actoren in de veiligheidsketen zijn met betrekking tot de uitkomsten van de veiligheidsmonitor.

Alhoewel samenwerking een belangrijk methodisch principe in actie- of handelingsgericht onderzoek is, kan in de beginfase van het onderzoeksproces meer de nadruk liggen bij de activiteiten van de onderzoeker. Deze kan, op grond van zijn kennis van het onderzoeksthema en ervaringen elders, informatie verschaffen en behulpzaam zijn bij het aandragen van alternatieven (de onderzoeker als 'bronverbinder'). In het verdere verloop van het onderzoek kan de ondersteunende rol meer die van 'beschrijver' van de activiteiten worden.

Actie-onderzoek impliceert dat de onderzoeker een aantal hem geschikt geachte onderzoeksmethoden heeft toegepast; te weten: analyse van schriftelijk materiaal, individuele interviews en individuele gesprekken, groepsinterviews en groepsgesprekken, participerende observatie, schriftelijke enquête, et cetera.

1.4 Relevantie van het onderzoek

1.4.1 De praktische relevantie

De praktische relevantie van dit onderzoek ligt in het feit dat de gemeente Binnenmaas behoefte had aan de uitwerking van haar integraal veiligheidsbeleid. In dit veiligheidsbeleid is aan de hand van veertien thema's de context van het begrip veiligheid vastgelegd. Door het ontwikkelen en ten uitvoer brengen van een monitoringsproces door de onderzoeker is een instrument ontwikkeld dat ten goede komt aan de uitvoering van de verschillende beleidskaders in de veiligheidsketen van Binnenmaas. De onderzoeker heeft in de ontwerp-component van het onderzoek dus een monitor ontworpen en hiermee gegevens verzameld die direct in een behoefte van de betrokkenen in de veiligheidsketen kunnen

voorzien, en heeft dus activiteiten ondernomen die beleidsmakers en uitvoerders direct inzicht gaven in de veiligheidssituatie in de gemeente; iets waar het voorheen duidelijk aan ontbrak.

1.4.2 De wetenschappelijke relevantie

De wetenschappelijke relevantie ligt in het gegeven dat er nog weinig bekend is over monitoring. Met dit onderzoek heeft de onderzoeker een monitor ontwikkeld en afgenomen, en hiermee via actie-onderzoek veel inside-kennis ontwikkeld over processen rondom monitoring, verwachtingen, gebruiken, mogelijke effecten, en dergelijke. Dit is met name voor de theorievorming ook zeer relevant. Met name de betrokkenheid van de onderzoeker gedurende het gehele proces van ontwerp tot en met het gebruik van de monitor heeft hierbij geholpen. Verder was het interessant om de effecten te aanschouwen van een monitor in een landelijk gebied, waar in de theorie meestal monitors worden besproken die op een nationaal of stedelijk niveau zijn ingezet. Daarnaast geldt dat in de (thans bekende) wetenschappelijke publicaties² reeds bestaande monitors slechts zijn beschreven en geanalyseerd zoals die door anderen waren ontworpen en toegepast (dus *after the fact*). In het onderzoek waarover in deze scriptie wordt gerapporteerd, is de onderzoeker in staat geweest direct betrokken te zijn bij ontwerp, invoering en gebruik van een veiligheidsmonitor. De inzichten die zijn verkregen door het ontwerp van de monitor, en het daadwerkelijk toepassen ervan in een realistische (bestaande) context is voor de theorievorming omtrent monitors en monitoring in het openbaar bestuur van grote waarde, zo kan worden verwacht.

1.5 Structuur van deze rapportage

Deze rapportage is zo opgebouwd, dat per hoofdstuk een deelvraag wordt behandeld. Hoofdstuk twee zal ingaan op een afbakening en definitie van het begrip monitor en monitoring, en in dit hoofdstuk zal dus een antwoord worden geformuleerd op de eerste deelvraag. In het derde hoofdstuk zal worden ingegaan op de context waarbinnen de veiligheidsmonitor is ontworpen en toegepast, te weten de veiligheidsketen in de gemeente Binnenmaas. In dit hoofdstuk zal een antwoord worden gegeven op de tweede deelvraag. Het ontwerp van een monitor zal worden uiteengezet in hoofdstuk vier; de resultaten van de toepassing zullen worden besproken in hoofdstuk vijf.

In hoofdstuk zes zal worden gerapporteerd over de verwachtingen en het mogelijke gebruik van de monitor in de beleidspraktijk en over de impact die het gebruik van de monitor heeft op het functioneren van de veiligheidsketen in de gemeente Binnenmaas. In hoofdstuk zeven worden conclusies geformuleerd ten aanzien van de mate en de wijze van gebruik van de ontworpen veiligheidsmonitor in de veiligheidsketen, wordt gereflecteerd op het gehele onderzoeksproces en worden aanbevelingen geformuleerd over het gebruik van monitors en monitoring in het openbaar bestuur.

² bijvoorbeeld Expertgroep Brinkman, (2001)

Hoofdstuk 2: Monitoring

2.1 Inleiding

Het verschijnsel monitoring roept vele vragen op. Een mogelijke vraag is of meer informatie leidt tot beter beleid, en wat er bijvoorbeeld daadwerkelijk gebeurt met de verzamelde informatie. Ook kan de vraag worden gesteld in welke mate relaties tussen overheid en maatschappij, danwel overheden onderling, veranderen als gevolg van monitoring. Monitoring kan namelijk worden gezien als een verandering van de informatiepositie van de informatievrager ten opzichte van de informatieverancier, en daarmee is informatie geen neutraal begrip maar kan het ook worden aangewend als machtsbron, die bestaande afhankelijkheden versterkt of juist ter discussie stelt. Er zijn dus meerdere effecten te verwachten bij het gebruik van een monitor. Welke dat (kunnen) zijn, wordt in dit hoofdstuk uiteengezet.

Een eerste cruciaal element in de vraagstelling is de notie van een veiligheidsmonitor, of, meer algemeen, de notie van monitoring. In de inleiding van deze rapportage is al een korte omschrijving en definitie van monitoring gegeven. Een meer exacte definitie, en een aanduiding van rollen en functies van monitors is hiermee echter nog niet gegeven. Daarom zal in dit hoofdstuk beschreven worden hoe monitoring kan worden gedefinieerd. Vooralsnog gaan we uit van de algemene gedachte dat met monitoring wordt bedoeld: “het systematisch en periodiek volgen en beschrijven van beleidsrelevant geachte ontwikkelingen” (De Kool & Van Buuren, 2004:176) ten behoeve van de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas.

Om de deelvraag, “wat is monitoring”, te kunnen beantwoorden zal nu eerst een korte schets gegeven worden van een praktijkvoorbeeld van monitoring. Vervolgens zal de herkomst van monitoring besproken worden. Ten derde zullen de functies van monitoring aan bod komen. Ten vierde de verschillende visies op het gebruik van monitoring. Om dit hoofdstuk af te sluiten zal een werkmodel worden opgesteld waarmee in de volgende hoofdstukken wordt gewerkt en zal de deelvraag beantwoord worden.

2.2 Praktijkvoorbeeld van monitoring in het Nederlandse openbaar bestuur

Als Nederlands praktijkvoorbeeld wordt hier gerefereerd aan het Grotestedenbeleid, dat in 1994 geïnitieerd is. Hierin participeren vandaag de dag 31 grote steden en 9 ministeries. De beleidsdoelen van dit GroteStedenBeleid (GSB) zijn het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid en economische vitaliteit van de grote steden in Nederland door middel van resultaatgericht werken (Verweij & Goezinne, 1996). Resultaatgericht werken impliceert nadruk op meetbare beleidsresultaten. De betrokken actoren hierbij zijn de nationale overheid en de steden (lokale overheid).

Het Grotestedenbeleid is onder te verdelen in drie periodes (convenantenperiodes):

- Fase I (1995-1999): in deze fase ligt de nadruk op het vormen van relationele verbanden (samenwerkingsvormen) tussen steden en ministeries.
- Fase II (2000-2004): in deze fase worden fysieke, economische en sociale pijlers geïdentificeerd en wordt beleid ontwikkeld binnen elk van deze pijlers. Langzamerhand wordt de 'trial-and-error'-benadering die kenmerkend was voor de eerste periode, vervuld voor een meer gedefinieerde, geformaliseerde aanpak van grootstedse problematiek en wordt meer aandacht gegeven aan outcomes en het systematisch vaststellen van outcomes van beleid. Naast het signaleren van outcomes, wordt het evaluatieproces ook belangrijker.
- Fase III (2005-2009): in de derde periode wordt besloten de pijlerstructuur weer te laten vallen, omdat het effect verzuiling was in plaats van de beoogde integrale beleidsaanpak. In de derde periode is de nadruk verschoven naar output. Dit komt omdat betrokken actoren ontdekten dat outcomes niet volledig beheerst konden worden.

In elk van de perioden is gebruik gemaakt van een systeem van monitoring. De nadruk in het GSB werd hierbij ook weerspiegeld in de opzet van en het gebruik van monitoring. Zowel de frequentie als de inhoud van de monitor is gedurende de fasering van het GSB steeds aangepast aan de nadruk die in het GSB werd gelegd. Daarnaast geldt dat gedurende het proces de meeste steden, die vooral de rol van gegevensleverancier speelden in het monitoringsproces, de monitor vooral zagen als een gebrek aan vertrouwen; sommige steden zagen de monitor zelfs als een teken van wantrouwen.

De integrale GSB monitor voorziet niet zozeer in lokale behoeften, en steden besteedden in toenemende mate aandacht aan de eigen, stadsspecifieke monitor ten koste van de integrale, nationale GSB monitor.

Gedurende deze drie periodes is een verschuiving waar te nemen van het vormen van relaties (1^e periode), naar sturen naar outcomes (2^e periode), naar sturen naar output (3^e periode). Met andere woorden: monitoring als activiteit is geen monolithisch begrip, maar omvat meerdere functies, weerspiegelt meerdere kenmerken en andere *gebruiken*. Om hierop beter zicht te krijgen, zullen in de volgende paragrafen de eigenschappen, functies en onderliggende visies op het gebruik van monitoring worden beschreven.

2.3 Achtergrond monitoring

Het gebruik van monitors kwam tezamen met de sterke opkomst van *New Public Management* (NPM) in de jaren negentig (Pollitt, 2000). Belangrijke elementen van NPM waren de nadruk op outputs en outcomes; transparency; accountability. De accenten kwamen te liggen naar het meetbaar maken van prestaties (vooral door de invoering van prestatie-indicatoren en standaardprocedures). Er deed zich

een verschuiving voor naar meer competitie in de publieke sector, met de nadruk op doelmatige en doeltreffende (private) maatregelen en klantgerichter werken.

Uit het voorbeeld van de vorige paragraaf zijn enkele eigenschappen van een monitor te herleiden (zie ook Bekkers & De Kool, 2005).

- 1- monitoring is een periodieke bezigheid;
- 2- monitoring is een systematische bezigheid;
- 3- monitoring is gefixeerd op ontwikkelingen;
- 4- deze ontwikkelingen zijn beleidsrelevant; en
- 5- het resultaat van de monitor is een beschrijving.

Wanneer je kijkt naar het voorbeeld van de GSB-monitor, dan blijken deze eigenschappen terug te komen. De monitoractiviteiten worden systematisch herhaald sinds 1995, en zijn daarmee een periodieke bezigheid. De nadruk ligt op het laten zien van recente ontwikkelingen ten aanzien van leefbaarheid, veiligheid en economische vitaliteit (in steden).

De eigenschappen die een monitor heeft, blijken aldus uitermate consistent met bovengenoemde ontwikkeling, en dus bruikbaar voor dit onderzoek.

De informatie die de monitor genereert, kan door de betrokken actoren op verscheidene manieren geanalyseerd worden. Monitoren zijn dan ook bij uitstek bedoeld om beleidsvorming en –uitvoering in de publieke sector te kunnen verbeteren.

In Nederland zijn nu al honderden monitors. Monitoren is zeer populair geworden en wordt gezien als een beleidsinstrument met veel potentie (Engbersen, 1997).

2.4 Functies

Monitor-activiteiten maken onderdeel uit van de gemeentelijke zoektocht naar informatie met betrekking tot beleid en uitvoering. Informatie die voortkomt uit monitors kan voorzien in verschillende behoeften van beleidsmakers, zoals bijvoorbeeld het in beeld brengen van veiligheidsgerelateerde problemen of het verbeteren van samenwerking in de veiligheidsketen. De vraag naar informatie wordt bepaald door vier motieven: zekerheid, controle, cognitieve verbetering en dialoog (Bekkers & De Kool, 2005). Deze vier motieven wijzen uit dat een monitor in de volgende functies voorziet (deze kunnen gecombineerd worden):

- 1- *Signaleren*: monitoring stelt beleidsmakers in staat te kijken naar relevante ontwikkelingen en trends, die zichtbaar worden door de monitor. In de monitor van Binnenmaas betreft het dus het in kaart brengen van veiligheidsissues.
- 2- *Sturen en verantwoorden*: monitoring stelt beleidsmakers in staat informatie te verzamelen om na te gaan of de geproduceerde outputs en outcomes van een beleidsprogramma om nieuwe en andere interventies vragen, dan wel bijdragen aan de bereikte resultaten. In Binnenmaas

kunnen de betrokken actoren in de veiligheidsketen dus kijken of de uitkomsten van de nulmeting overeenkomt met hun eigen doelstellingen.

- 3- *Leren en communiceren*: monitoring faciliteert ‘first loop’ en ‘second loop learning’ waarin de feedback van de monitorresultaten kan leiden tot een herziening van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de genomen beleidsmaatregelen als wel een herziening van de assumpties die gepaard gingen achter het beleidsprogramma. Ofwel in Binnenmaas een mogelijke herziening van (de uitgangspunten van) het veiligheidsbeleid. Verder wordt hier de beleidsagenda vastgesteld tussen de betrokken actoren in een beleidsveld, door zorg te dragen voor een transparante en toegankelijke bron van informatie. In de praktijk van Binnenmaas houdt dat in de samenwerking tussen de betrokken actoren met behulp van de veiligheidsmonitor verbeterd kan worden (indien gewenst/nodig).

In het voorbeeld viel op dat het monitoren in de eerste periode vooral bijdroeg in het gezamenlijk vaststellen van de beleidsagenda, door een open houding ten aanzien van het delen van informatie (*leren en communiceren*). Ook werden in deze fase de GSB-ontwikkelingen en trends voor het eerst neergezet (*signaleren*). In de tweede fase werden vooral de beleidsresultaten in beeld gebracht (*signaleren*), daarnaast wordt de feedback die de monitor teweeg brengt ook belangrijker (*leren en communiceren*). In de derde fase wordt vooral gekeken of de uitkomsten van de monitor ten aanzien van de gemaakte prestatieconvenanten, overeenkomen met hun eigen beleidsprogramma (*sturen en verantwoorden*).

Voor dit onderzoek kunnen we nu het gebruik van de informatie uit de veiligheidsmonitor categoriseren naar de drie hierboven genoemde functies: *signaleren*, *sturen en verantwoorden* en *leren en communiceren*.

2.5 Visies op het gebruik van monitoring

Uit de praktijk blijkt dat er vaak een eenzijdige kijk, een ‘single perspective view’, is op monitoring. De monitor is in eerste instantie vooral ontworpen om te kunnen nagaan of de beleidsdoelen zijn behaald. Men is vooral geïnteresseerd in de cijfers om zodoende te kunnen laten zien dat de organisatie voldoet aan de eerder gemaakte afspraken, veelal prestatiecontracten/convenanten. Uit het GSB-voorbeeld blijkt echter dat er ook andere *gebruiken*, en daarmee ook andere effecten waarneembaar zijn. Er zijn dus meerdere manieren om met de informatie uit de monitor om te gaan. We kunnen nu spreken van een ‘multiple perspective view’ op monitoring.

In de oorspronkelijke visie wordt de monitor op de volgende manier benadrukt: gebruik gefixeerd op input, output of outcome parameters. In deze visie refereert informatie aldus naar de mogelijkheid om output en outcome zichtbaar te maken. Binnen deze visie wordt informatie als neutraal beschouwd. In

deze visie wordt beschreven hoe de actoren zich gaan gedragen en welke maatregelen zij kunnen gaan nemen naar aanleiding van de veiligheidsmonitor. Dit noemen we de instrumentele visie.

Daarnaast is ook een andere visie van de monitor benadrukt waarin gebruik gefixeerd is op het in kaart brengen van posities en belangen van de betrokken actoren. Deze visie relateert informatie aan posities en belangen van actoren. Door middel van het beschikbaar komen van informatie over een beleidsveld (in de vorm van een monitor) kan het zo zijn dat de belangen van specifieke actoren worden behartigd, ten koste van de belangen van andere partijen: informatie is in deze visie niet neutraal maar wordt aangewend in een arena, en wordt gebruikt in een strijd om macht en belangenbehartiging tussen actoren. Dit proces is veelal in mindere mate voorspelbaar. Dit is de politieke visie.

Ten slotte is nog een derde visie waarneembaar geworden, waarbij de monitor weer anders benadrukt wordt. Gebruik is hier gefixeerd op het creëren van een eenduidig beeld (shared understanding). In deze visie is het gebruik gefixeerd op het faciliteren van een eenduidig beeld tussen de organisaties en actoren in een beleidsveld om zodoende een gemeenschappelijke en betrouwbare beleidspraktijk te creëren door interactie, communicatie, overleg en uitwisseling. Dit noemen we de cultureel-institutionele visie. Bij de culturele visie zet de informatie de rol van de betrokken actoren in het daglicht; een bewustwordingsproces komt op gang; elkaars (betrokken actoren) standpunten worden duidelijk(er). Een mogelijk gevolg is het herzien van standpunten tot wellicht één 'frame of reference'. In deze visie wordt geanalyseerd of de betrokken actoren dezelfde beeldvorming, ofwel 'frame of references', hebben over een veiligheidsthema.

Voor dit onderzoek ga ik nu de bovenstaande drie visies (Bekkers & De Kool, 2005; Beyer & Trice, 1982; Dahler-Larsen, 1998; Engbersen, 1997) gebruiken om te kunnen meten hoe en in welke mate het gebruik van de veiligheidsmonitor in Binnenmaas heeft geleid tot veranderingen in de veiligheidsketen aldaar.

In het voorbeeld uit paragraaf 2.2 zijn deze visies nu ook te herkennen. Alhoewel de visies gelijktijdig geldig kunnen worden verklaard, is te observeren dat in verschillende fasen verschillende visies verschillende nadrukken laten zien in het monitoringsproces. Hiermee is ook inzichtelijk te maken dat monitoring geen neutraal, louter technisch proces is, maar dat zeer verschillend met informatie uit monitors kan worden omgegaan en dat verschillende typen gebruik kunnen worden benadrukt in verschillende visies.

In de eerste fase was een duidelijke cultureel-institutionele visie te zien; de actoren werkten samen aan de probleemperceptie rond het GSB en monitoring werd met name gebruikt om grootstedelijke

problemen te identificeren en een duidelijk beeld te vormen bij de betrokken partijen over oorzaken en manifestatie van grootstedelijke problematiek.

In de tweede fase lag de nadruk op informatie als een bron van data, waaraan de betrokken actoren gelijk conclusies trokken ten aanzien van hun eigen beleid; een nadruk op de instrumentele visie.

In de derde fase was een kentering waarneembaar. Informatie werd niet als vanzelfsprekend waar beschouwd. Gemeenten vertrouwden zo bijvoorbeeld eerder op hun eigen monitors. Het werd meer een discussie over de uitkomsten van de monitor. De nadruk lag hier op de politieke visie.

Zodoende was in het voorbeeld van de GSB-monitor een verandering waarneembaar van de ‘softe’ functies van monitoring (leren en communiceren) naar de ‘harde’ functies van monitoring (signaleren outputs en sturen en verantwoorden). Ook veranderde het zwaartepunt in de manier waarop met de informatie uit de monitor werd omgesprongen; van cultureel-institutioneel naar instrumenteel en vervolgens een voorzichtige *shift* naar de politieke visie. Verder viel op te merken dat monitors verschillende functies kunnen vervullen binnen verschillende visies.

In dit onderzoek wordt verondersteld dat deze observaties ook gelden voor andere vormen van monitoring en monitors. Om een adequaat beeld te krijgen van effecten en gebruiken van monitors wordt er in dit onderzoek ook voor gekozen om verschillende visies op monitoring te hanteren en effecten ook steeds binnen deze verschillende visies te analyseren. De visies in dit onderzoek hebben derhalve een analytisch (ideaaltypisch) doel, en sluiten elkaar niet wederzijds uit.

2.6 Afsluiting

In dit hoofdstuk is monitoring gepresenteerd en kan worden gedefinieerd als het systematisch en periodiek volgen en beschrijven van beleidsrelevante ontwikkelingen. In het kader van het GSB beleid wordt er bijvoorbeeld gebruik gemaakt van een GSB monitor, waarbinnen allerlei grootheden en processen die van belang zijn voor de actoren die zijn betrokken bij het GSB beleid (grote steden, ministeries), transparant worden gemaakt en waarmee de mogelijkheid wordt geschapen om ontwikkelingen te volgen, beleid bij te sturen en in het algemeen leerprocessen in gang te zetten. Ook in de lokale veiligheidsketens kan monitoring wellicht bijdragen aan het functioneren van veiligheidsketens, en aan de effectiviteit van lokaal veiligheidsbeleid. De wijze waarop dit gebeurt, is echter veelzijdiger dan op het eerste gezicht lijkt. De mate waarin monitoring veranderingen bewerkstelligt, is afhankelijk van de specifieke visie op *gebruik* die wordt gehanteerd. In dit hoofdstuk zijn drie visies op gebruik te onderscheiden:

- een instrumentele vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring bijdraagt aan het verschaffen van inzicht in ontwikkelingen (bijvoorbeeld criminaliteitscijfers, maar ook veiligheidsgevoelens onder de bevolking), op basis waarvan kan worden getoetst of beleid in veiligheidsketens effectief is, danwel bijsturing behoeft. Daarnaast kunnen uitgangspunten eventueel herzien worden. In dit geval kan monitoring van gegevens bijdragen aan meer

inzicht in de effecten van veiligheidsbeleid in ketens, en dus tot ‘leren’ en een meer ‘intelligente’, ‘rationele’ vorm van sturing en (veiligheids)beleid.

- Een politieke vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring door het verhelderen en agenderen van (veiligheids)issues raakt aan de specifieke belangen van actoren in (veiligheids)ketens, en dat actoren in ketens hun positionering en wijze waarop hun belangen worden behartigd in de samenwerking in de keten, continu herijken. Informatie die met behulp van monitoring beschikbaar wordt gesteld, kan er dus toe leiden dat de positionering van actoren in ketens wordt veranderd. Ook hier vindt dus (bij)sturing en leren plaats, maar die heeft niet direct betrekking op rationele beleidsprocessen, maar op de positionering van en op de machtsverhoudingen tussen partijen die deel uitmaken van beleidsketens.
- Een cultureel-institutionele vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring kan leiden tot een mogelijk meer eenduidige danwel gedeelde visie op de problemen waar de partijen in een keten zich collectief op richten. De gedachte hier is dat informatie uit monitoring via processen van zingeving en leren leiden tot meer gedeelde visies op onderliggende problemen, en uiteindelijk zouden kunnen bijdragen aan een hoger probleemoplossend vermogen.

Met deze definitie van monitoring, en verschillende visies op monitoring in verschillende visies van maatschappelijke gebruik en beleidsprocessen, is een antwoord gegeven op de eerste deelvraag. Er zijn nu drie visies vastgesteld waarop de functionele aspecten van een monitor toegepast kunnen worden. Om nu de effecten te kunnen meten van het gebruik van de monitor in de veiligheidsketen te Binnenmaas zal het volgende model van monitoring, afgeleid uit de gegeven visies en functies van monitoring, gehanteerd worden:

<u>Functie\Visie</u>	<u>Instrumenteel</u>	<u>Politiek</u>	<u>Cultureel-Institutioneel</u>
<i>Signaleren</i>	<i>Constateren trends en ontwikkelingen</i>	<i>Constateren belangen en (machts) verhoudingen</i>	<i>Welke onderliggende problemen, manifestaties en oorzaken</i>
<i>Sturen en verantwoorden</i>	<i>Doelstellingen= uitkomsten monitor. Doelstellingen bijstellen</i>	<i>Doelstellingen actor staat vast. Posities versterken, verdedigen of bevechten</i>	<i>Gedeelde probleemperceptie</i>
<i>Leren en communiceren</i>	<i>Uitgangspunten herzien</i>	<i>Rol monitor ter discussie. Andere betekenis samenwerking</i>	<i>Verbetering samenwerking voor gezamenlijk denkkader</i>

Tabel 1: Visies en functies van monitoring.

Hoofdstuk 3: De Veiligheidsketen te Binnenmaas

3.1 Inleiding

Monitoring wordt altijd toegepast in een specifieke context. In het geval van de veiligheidsmonitor die centraal staat in dit onderzoek, is dat de veiligheidsketen. De tweede vraag is dan ook naar de inrichting van deze veiligheidsketen:

“Wat is een veiligheidsketen en welke actoren maken hiervan deel uit?”

In dit hoofdstuk zal eerst beschreven worden wat ketens en ketenmanagement nu eigenlijk zijn. Hierna wordt de specifieke veiligheidsketen in Binnenmaas uiteengezet. Vervolgens wordt het integraal veiligheidsbeleid, zoals dat er in de gemeente Binnenmaas nu voor staat, uiteengezet. Daarna worden de thema's met bijbehorende actoren beschreven zoals die in het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Binnenmaas zijn vastgesteld. Ten slotte zal de in dit hoofdstuk behandelde deelvraag beantwoord worden.

3.2 Ketens en ketenmanagement

Veiligheid is een complex beleidsveld, dat veel facetten beslaat en vele actoren aangaat. Door de complexiteit van de verscheidene veiligheidsfacetten, zoals bijvoorbeeld veilig verkeer, is het noodzaak om gezamenlijk aan de problemen te werken waarmee een veiligheidsfacet kampt. Een adequate aanpak van een probleem vereist dan ook samenwerking tussen de betrokken actoren van een veiligheidsaspect. De managementtechniek die hier wordt voorgesteld en reeds in de praktijk van Binnenmaas wordt toegepast, is de ketenbenadering. De kern van de ketenbenadering is dat wordt geprobeerd om bij te dragen aan de samenwerking tussen afzonderlijke actoren. Hierbij wordt gekeken naar goed aangesloten schakels, identificeren van overlegmomenten en –vormen, focus op gezamenlijke doelen, focus op gecoördineerde, gezamenlijke acties, et cetera.

De actoren worden zich bewust van de wederzijdse afhankelijkheden met betrekking tot beleid, informatie en kennis en nemen steeds vaker gezamenlijke acties om verbeteringen aan te kunnen brengen in de doelmatigheid en doeltreffendheid van hun eigen beleid en in de dienstverlening naar de burger toe (Van Duivenboden, Van Twist, Veldhuizen, In 't Veld, 2000).

Dit gegeven kunnen we nu plaatsen in het denken in ketens en ketenmanagement.

In de publieke sector wordt steeds meer de aandacht gevestigd op integrale besturing van maatschappelijke vraagstukken. Elk van de actoren heeft zijn eigen integraal veiligheidsbeleid (voor een verdere uitwerking, zie paragraaf 3.4). Als deze vorm van besturing intern plaatsvindt, binnen één organisatie, dan wordt wel gesproken van integraal management. Als integrale besturing echter over de grenzen van organisaties heen wordt toegepast, wordt dit wel aangeduid als het toepassen van de ketenbenadering.

In de ketenbenadering gaat het dan ook om het gezamenlijk aanpakken van elkaars beleid(suitgangspunten) in Binnenmaas (managen van de wederzijdse afhankelijkheden).

Binnen organisaties gaat het om tijdelijke of meer permanente *schakels* tussen taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en rollen van interne afdelingen, hun managers en medewerkers: een miniketen die integrale verantwoordelijkheid voor een bepaald beleidsproces uitdrukt. In een interorganisationele ketenbenadering wordt de keten gevormd door de schakels van taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en rollen van een tijdelijke of meer permanente verzameling afzonderlijke organisaties. Ketenmanagement heeft dus altijd betrekking op meerdere (interne of externe) partijen en op de relaties tussen hun bevoegdheden, verantwoordelijkheden en rollen in het overkoepelende proces dat hen tot een van de partners in de keten maakt (Van Duivenboden, Van Twist en Veldhuizen, 2000). Ketenmanagement wordt dan ook als een waardevol concept gezien om de beeldsvorming, de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan de burger te kunnen verbeteren (Kort, Van Twist en In't Veld, 2000). In de veiligheidsketenbenadering van de gemeente Binnenmaas zijn deze schakels zichtbaar gemaakt door middel van 14 veiligheidsthema's (zie paragraaf 3.5). De thema's zijn dus zo gedefinieerd dat ze inhoudelijk de schakels aanduiden, waarbij schakels refereren aan (integrale) thema's en issues waarover ketenpartners afspraken moeten maken, en dus ook *afhankelijkheden tussen ketenpartners zichtbaar maken*.

In Binnenmaas kan in het kader van ketenmanagement dus beschreven worden welke actoren per thema (schakel) betrokken zijn, en hoe de verhoudingen daarin liggen met betrekking tot bevoegdheden, verantwoordelijkheden en rolaannames. Dit om uiteindelijk het beleidsproces van de actoren in de veiligheidsketen te kunnen verbeteren.

3.3 Kenmerken van de veiligheidsketen in Binnenmaas

Ketenmanagement heeft dus altijd betrekking op meerdere (interne of externe) partijen en op de relaties tussen hun bevoegdheden, verantwoordelijkheden en rollen in het overkoepelende proces dat hen tot een van de partners in de keten maakt.

In de gemeente Binnenmaas staan drie actoren centraal bij de ketenvorming van het veiligheidsbeleid: de gemeente, de brandweer en de politie. In Binnenmaas is ook reeds een samenwerkingsverband opgericht om de mogelijk veiligheidsvisies op elkaar af te stemmen: de Ambtelijke Regiegroep Veiligheid (ARV). Deze regiegroep houdt zich beleidsmatig bezig met de veiligheidsperikelen in de gemeente Binnenmaas, en komt ongeveer één keer in de twee maanden bijeen. Zij verkent de veiligheidssituatie en evalueert ook de gevolgen van genomen maatregelen. De veiligheidsmonitor wordt ook hier besproken.

Deze regiegroep heeft een wisselende samenstelling van beleidsmedewerkers/projectleiders van brandweer, politie en gemeente die het meest kunnen bijdragen aan de verkenning van veiligheid en de

monitoring van het veiligheidsbeleid. Daarnaast worden afhankelijk van het agendapunt incidenteel andere actoren uitgenodigd die direct betrokken zijn bij het veiligheidsprobleem. Zo was bijvoorbeeld de ambulante jongerenwerker aanwezig om haar beeld van de hangjeugdproblematiek in Binnenmaas te geven.

De ambtenaar OOV van de gemeente neemt de regierol op zich tijdens de ARV.

De drie kernactoren in de veiligheidsketens hebben gemeenschappelijk de schakels weergegeven door 14 thema's (zie paragraaf 3.5) op te stellen. Met deze thema's wordt niet alleen aangeduid wat de inhoud is van de beoogde samenwerking en wat de beoogde gemeenschappelijke doelen zijn met betrekking tot specifieke aandachtspunten, maar ook met welke andere ketenpartners (anders dan politie, brandweer en gemeente (OOV)) dient te worden samengewerkt. Met andere woorden: de thema's definiëren de inhoudelijke samenhang in de beleidsketen en de organisatorische vormgeving van de samenhang in de keten.

De politie heeft hiernaast de volgende primaire taken en verantwoordelijkheden.

Aangezien de politie formeel valt onder verantwoording van de korpsbeheerder van het lokale bestuur (ofwel de burgemeester) is de gemeente formeel gezien verantwoordelijk voor elk veiligheidsthema³ (waar de politie bij betrokken is).

De *politie* heeft als primaire taak het (repressief) optreden bij een veiligheidsdelict (een overtreding). Bijvoorbeeld een verdachte aanhouden bij een overval, of recherchewerkzaamheden. Daarnaast houdt zij zich ook bezig met voorlichting en preventie om veiligheidsproblemen te voorkomen. Bijvoorbeeld een politieman die op een basisschool gaat uitleggen dat je moet oppassen met vuurwerk. Thans is er een sterke beweging zichtbaar dat de politie zich meer gaat bezig houden met haar kerntaken en minder met bijzaken, zoals voorlichting, preventie en dergelijke.

De politie is bij diverse samenwerkingsverbanden betrokken (geweest). Bijvoorbeeld (thema 1) de stuurgroep veilige bedrijventerrein politie Hoeksche Waard, de werkgroep "De Bosschen" te Oud-Beijerland, (thema 2) de stuurgroep horeca/vergunningen, de werkgroep Decibel Outdoor, de stuurgroep Oud- en Nieuw viering, werkgroep 'Luilak' met Koninginnedag, (thema 3) de stuurgroep Halt regio Zuid-Holland Zuid, de stuurgroep jeugd politie ZHZ, diverse werkgroepen jeugd, stuurgroep zorgoverleg 12-18 jarigen met middelbare scholen Hoeksche Waard, (thema 4) stuurgroep horeca/vergunningen, (thema 7) de werkgroep ouderen en veiligheid, (thema's 10 en 11) het districtelijk veiligheidsoverleg politie, (thema 13) bijwonen rampenoefeningen gemeenten.

³ Bron: aflevering NOVA, 2005, www.nova.nl.

De brandweer heeft de volgende primaire taken en verantwoordelijkheden.

Aangezien ook de brandweer formeel valt onder verantwoording van de korpsbeheerder van het lokale bestuur (ofwel de burgemeester) is de gemeente formeel verantwoordelijk voor elk veiligheidsthema (waar de brandweer bij betrokken is).

De brandweer heeft als primaire taken het bestrijden van brand, het verstrekken en toezicht houden op gebruiksvergunningen van publieke en openbare gebouwen, het inventariseren van actuele nood- en aanvalsplannen.

De (beleidsmedewerker van de) brandweer participeert in de volgende overlegstructuren:

- College van Commandanten regio ZHZ;
- Overleg commandanten Hoeksche Waard;
- Overleg postcommandanten Binnenmaas;
- Kaderoverleg binnen de drie bluseenheden van Binnenmaas;
- Diverse werkgroepen binnen de regionale brandweer ZHZ;
- Werkoverleg team brandweer;
- Ambtelijke Regiegroep Veiligheid;
- Kring van Brandweren Hoeksche Waard (bestuurslid);
- Voorzitter landelijke stichting voor brandweerlieden.

De gemeente heeft de volgende primaire taken en verantwoordelijkheden:

De gemeente is formeel verantwoordelijk voor elk veiligheidsthema dat opgenomen is in haar integraal veiligheidsbeleid (volgende paragraaf).

Als primaire taak heeft de gemeente het aansturen van het in ketenverband aanpakken van de veiligheidsproblematiek. Zij heeft een regierol in deze en is de centraal sturende actor.

De ambtenaar OOV participeert verder in de volgende samenwerkingsverbanden:

- Ambtelijke Regiegroep Veiligheid.
- Ambtelijke overleggroep OOV Hoeksche Waard, hierin wordt het integraal veiligheidsbeleid Hoeksche Waard (IVB) besproken. Het IVB functioneert hier als regionale denktank voor verkenning van de veiligheid in de regio.
- Maandelijks GPF⁴-overleg.

In dit rapport ben ik gezien de grootschaligheid van het onderwerp genoodzaakt mij te beperken tot de effecten van de veiligheidsmonitor op de veiligheidsketen op lokale (gemeentelijke) schaal, met andere woorden de veranderingen (effecten) binnen de ARV.

⁴ gebiedsgebonden politiefunctionaris

3.4 Veiligheidsbeleid in Binnenmaas

Om het brede beleidsveld veiligheid daadkrachtig te kunnen besturen heeft *de gemeente* Binnenmaas de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- In Binnenmaas moeten burgers zich veilig en vrij voelen.
- Iedere inwoner, bezoeker, werknemer en organisatie in de gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor het behoud en bevorderen van de veiligheid.
- De gemeente Binnenmaas richt zich op de daadkracht en de eigen invloed van mensen en organisaties op de veiligheid. Daarmee wordt veiligheid een zaak van allen.
- De gemeente werkt aan de voorwaarden om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen nemen en deze bij de inwoners te stimuleren.
- Het gaat voor de gemeente Binnenmaas om behoud en toename van veiligheid rondom drie hoofdambities, vastgesteld in de ARV:
 - veiligheid op straat en in de openbare ruimte
 - de veiligheid in en om huis
 - veiligheid buiten de directe leefomgeving
- Deze drie hoofdambities zijn weer onderverdeeld in 14 thema's.

Om aan deze uitgangspunten te kunnen voldoen is een veiligheidsbeleid (*Integraal veiligheidsbeleid 2003-2007*, 2004) vastgesteld, met daarin geformuleerd een 10-stappenplan.

De eerste stap is het probleem snel in kaart brengen. Dit gebeurt met behulp van de nulmeting, die in maart-mei 2005 is uitgevoerd.

Stap twee: probleemeigenaren en verantwoordelijkheden bepalen.

Stap drie: Mythes doorprikken

Stap vier: machteloosheid als eerste aanpakken

Stap vijf: elkaar kennen

Stap zes: invloed geven

Stap zeven: resultaat boeken

Stap acht: resultaat laten zien

Stap negen: bewust openstaan voor nieuwe ontwikkelingen en risico's

Stap tien: samenwerking met de brandweer, de politie en anderen.

De *politie* heeft op strategisch niveau een beleidsplan vastgesteld voor drie jaren (*Integraal veiligheidsplan 2004-2006*, 2004), met daarin twee doelen; het terugdringen van het aantal aangiften met 20% en het laten toenemen van de klanttevredenheid met 10%. Thans is er een sterke beweging zichtbaar dat de politie zich meer gaat bezig houden met haar kerntaken en minder met bijzaken, zoals voorlichting, preventie en dergelijke.

Er bestaat al een veiligheidsconvenant tussen de politie en gemeenten waarin drie onderwerpen centraal staan: bedrijventerreinen, veilige straten en jeugd.

De *brandweer* heeft ook een organisatie- en beleidsplan (*Brandveiligheid en Hulpverlening 2003-2006*, 2003). In dit beleidsplan komt een aantal bewegingen samen: het project versterking brandweer, de doelmatige en efficiënte organisatie van de brandweer, de versterking van de organisatie van de brandweer binnen de gemeente, en de vertaling van de consequenties van nieuwe landelijk geldende uitgangspunten.

3.5 De ambities en thema's

Er zijn 14 veiligheidsthema's vastgesteld naar aanleiding van de drie eerder genoemde hoofdambitie. Bij elk van de thema's zijn in ieder geval de vaste drie actoren uit de veiligheidsketen betrokken via de ARV en de primaire taken die zij hebben. De thema's definiëren inhoudelijk en organisatorisch de samenhang in de beleids(veiligheids)keten.

Per thema zal in het vervolg van deze scriptie het theoretisch model uit hoofdstuk twee worden toegepast om de veranderingen in de veiligheidsketen te kunnen analyseren. Maar nu eerst een korte uiteenzetting van de thema's.

Ambitie I Veiligheid op straat en in de openbare ruimte

Onder deze ambitie wordt de veiligheid op straat en in de openbare ruimte behandeld aan de hand van een aantal thema's. Thema één behandelt hier hoe ondernemers aankijken tegen veiligheid. Bij thema twee wordt beschreven hoe men veiligheid ervaart in publieke gebouwen. Thema drie gaat in op de hangjeugdproblematiek binnen de gemeente. Thema vier evalueert het veilig uitgaan en tenslotte wordt bij thema vijf gekeken hoe veilig het verkeer is.

Thema 1: veilig ondernemen

Mensen moeten veiliger hun zaken kunnen doen en hun bedrijf kunnen runnen. De rijksoverheid heeft beleid ingezet om ondernemen veiliger te maken, onder andere met ruimtelijke maatregelen en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Het KVO is een certificaat, toegekend door het Nationaal Centrum voor Preventie. Het is bedoeld voor zowel bedrijventerreinen als winkelcentra. De eisen voor toekenning staan omschreven in speciale handboeken, die als richtlijn voor een plan van aanpak dienen.

Andere betrokken actoren die betrokken zijn bij dit thema (naast ARV-actoren):

- KIHW (Contactgroep Industrie- en Handel Hoeksche Waard). Het KIHW, heeft 45 leden (van de 100 a 150 bedrijven) (geeft aan dat er intern geen cijfers worden bijgehouden over inbraken, ongevallen en dergelijke).
- Ondernemersvereniging Mercurius; vertegenwoordigt de Puttershoekse ondernemers.

Thema 2: veilige publieke gebouwen

Gebouwen waar veel mensen komen moeten veilig zijn. De gemeente garandeert deze veiligheid door (gebruiks)vergunningen af te geven. Die vergunningen worden gecontroleerd door de brandweer. Gebruiksvergunningen zijn nodig voor alle (openbare) gebouwen in de gemeente waarin meer dan 50 personen kunnen verblijven, gebouwen waar minder zelfredzame personen verblijven en gebouwen waar gevaarlijke stoffen gehuisvest worden.

Het recreatieoord neemt een bijzondere positie in, want op drukke dagen zijn er meer dan 10.000 mensen op het terrein aanwezig.

Andere betrokken partijen naast de permanente ARV leden zijn:

- De ondernemers.
- Het Recreatieoord. Er werken ongeveer 18 mensen op het recreatieoord zelf en ongeveer 7 in de buitendienst. Vijf mensen op het recreatieoord zijn ook bevoegd BOA (bijzonder opsporingsambtenaar). Daarnaast wordt veelal gebruik gemaakt van oproepkrachten (en toezichthouders) wanneer dat nodig wordt geacht.

Thema 3: veiligheid en hangjeugd

Er is altijd al jeugd geweest die ergens rondhangt en daar dingen doet die ze thuis niet mogen doen. De gemeente hanteert als centraal uitgangspunt: hangen mag, vernielen en vervuilen niet. Bij de gemeente is een beleidsmedewerkster bezig met onder meer jeugdbeleid.

De politie werkt nauw samen met onder andere het jeugdpreventieteam (JPT), de jongerenwerkers en bureau HALT. Het JPT is een samenwerkingsverband tussen de politie en bureau jeugdzorg. De politie heeft momenteel zowel een preventieve als repressieve taak. Op het gebied van preventie worden er voorlichtingsbijeenkomsten, onder andere over veiligheid en vuurwerk, op de scholen gegeven worden. De repressieve aanpak (op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)) van overlast en/of criminele jeugdgroepen vindt onder andere plaats met behulp van een digitaal fotoboek.

Bij het hangjeugdprobleem zijn daarnaast ook de volgende partijen betrokken:

- De (hang)jeugd zelf
- Omwonenden; kunnen jongeren op hun gedrag aanspreken.
- Stichting Welzijn Binnenmaas; Er is 1 jongerenwerker (34h) in jongeren centrum 'The Answer' en 1 ambulante jongerenwerker (18h), die sinds juni 2004 vier gevallen heeft gehad, voor de gehele gemeente.
- Bureau HALT; De gemeente maakt voor HALT-activiteiten gebruik van het HALT-bureau in Dordrecht. Door de inzet van HALT kunnen jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar op een pedagogische manier worden gestraft.

Thema 4: veilig uitgaan

De aanpak van veilig uitgaan ligt in het verlengde van de aanpak van hangjeugd.

Dit thema wordt subregionaal behandeld aan de hand van de notitie “Veilig Uitgaan in de Hoeksche Waard”, vastgesteld door de werkgroep Integrale Veiligheid. Er gelden uniforme sluitingsuren, waarbij de gemeente wel kan besluiten om het sluitingsuur bij overlastmeldingen te beperken. Alcazar heeft zo een vergunning tot 05.00 uur. De politie houdt extra patrouilles rond uitgaanstijden om snel in te kunnen grijpen bij (potentieel) onveilige situaties.

Andere betrokken actoren zijn:

- Ondernemers. Alcazar is de uitgaansgelegenheid voor jongeren uit de gehele Hoeksche Waard en omstreken. Alcazar heeft een digitaal pasjessysteem geïntroduceerd, zodat alle aanwezigen worden geregistreerd. Alcazar organiseert ook voor kinderen twee keer per maand een zogenaamde Alcazar Light disco.
- Omwonenden
- Uitgaand publiek

Thema 5: veilig verkeer

Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid wordt de nadruk gelegd op de volgende aspecten:

maatregelen voor veilige routes voor ouderen, veilige oversteekplekken, valveiligheid op stoepen en minder hard rijden door drempels. De afweging tussen fysieke maatregelen, eigen verantwoordelijkheid van verkeersdeelnemers en handhaving zal in dit thema een plek krijgen. De politie voert verkeerscontroles uit en deelt bekeuringen uit. De brandweer (en andere hulpdiensten) moet snel bij een brand kunnen komen; zij is gebaat bij een goede infrastructuur. De gemeente zorgt verder voor een adequate uitvoering van het verkeersbeleid, dat overigens veelal op nationaal niveau bepaald wordt.

De andere betrokken actoren zijn:

- De verkeersdeelnemers; hoofdfactor in dit thema, gezien de eigen verantwoordelijkheid in deze.
- Provincie: bepaalt mede richtlijnen voor infrastructuur verkeer (heeft de snelweg die door Binnenmaas kruist in beheer, de A29)
- Waterschap: mede bepalend bij inrichting infrastructuur (heeft ook wegen in beheer)
- 3VO: verkeersorganisatie, geeft vooral veel voorlichting

Ambitie II De veiligheid in en om huis

Onder deze ambitie wordt de veiligheidssituatie bekeken van kinderen (thema 6) en ouderen (thema 7). Ook wordt gekeken hoe veilig de woning is (thema's 8 en 9). Verder valt onder deze ambitie in welke mate de woonomgeving wordt ervaren als schoon en ongeschonden.

Ten slotte wordt gekeken in welke mate sprake is van huishoudelijk geweld.

Thema 6: veiligheid voor kinderen

Dit thema hangt grotendeels samen met het thema verkeersveiligheid, aangezien de nadruk bij dit thema ligt bij het inzichtelijk maken van veilige routes en veilige speelplekken. Verder heeft de gemeente een project speelvoorzieningen opgezet; hierin staat onder andere het aantal speelplekken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De politie bekijkt de veiligheid in en om de scholen. De brandweer kijkt naar de brandveiligheid van de scholen, maar dit is gecategoriseerd onder thema 2: veiligheid publieke gebouwen.

De overige betrokken actoren zijn:

- Kinderen
- Ouders

Thema 7: veiligheid voor ouderen

Mensen lopen meer risico's in en om hun omgeving naarmate ze ouder worden. De gebreken nemen in het algemeen toe en mensen worden minder mobiel. In en om het huis speelt als eerste de valveiligheid. Namens de gemeente hoort de projectleider integraal ouderenbeleid nauw betrokken te zijn bij dit thema. De ouderen zijn primair verantwoordelijk voor hun eigen veiligheidssituatie.

Overige betrokken actoren zijn:

- 55+'ers.
- SAR (senioren advies raad); adviseert de gemeente aangaande het ouderenbeleid.
- Hulpdiensten.
- Zorginstellingen, woningcorporaties (de Maashoek). De woningstichting hanteert bij nieuwbouwwoningen voor senioren het streven dat deze voldoen aan het Woonkeur. - - Woonkeur is het certificaat voor nieuwbouwwoningen met ruim voldoende woontechnische kwaliteit. Zo kent een woning met Woonkeur een hoog niveau aan gebruikskwaliteit, inbraak- en sociale veiligheid, valveiligheid, toegankelijkheid en flexibiliteit. Woonkeur is samengesteld uit de eisen die gesteld zijn in het Seniorenlabel, het Politiekeurmerk Veilig Wonen voor Nieuwbouw, de VAC-kwaliteitswijzer en het Handboek voor Toegankelijkheid. Deze eisen dragen bij aan het verminderen van inbraak, diefstal, vandalisme en overlast, maar ook aan het verlagen van het onveiligheidsgevoel.

- Het project 'sociale alarmering': bij sociale alarmering dragen mensen een medaillon, waarop een knop zit. Met behulp van deze knop kan een alarmeringsysteem in werking gaan treden.

- Stichting Welzijn Binnenmaas; De stichtingen, die Binnenmaas rijk is, zijn: VSO (vereniging samenleving en opbouw) Westmaas/Mijnsheerenland, werkgroep Maasdam, werkgroep Heinenoord en SOP (stichting ontmoetingscentrum Puttershoek). Deze stichtingen gaan per januari 2006 fuseren met de Stichting Welzijn Binnenmaas. Deze stichting zet zich in voor gehandicapten, jongeren en ouderen.

Thema 8: veilig tegen indringers

De meest effectieve bescherming tegen inbraak is niet een goede verzekering en het oppakken van inbrekers door de politie, maar preventie. Hiervoor is in het leven geroepen het Keurmerk Veilig Wonen. Het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) beoogt door middel van bouwkundige ingrepen en stedenbouwkundige maatregelen het inbraakrisico te reduceren en de sociale veiligheid in wijken te vergroten. Het certificaat kan op twee niveaus worden afgegeven: individuele woningen en wijken in zijn geheel. Dit laatste betreft vooral nieuw te bouwen projecten. De certificering van individuele woningen middels het PKVW heeft twee doelstellingen; in de eerste plaats het tegengaan van een geslaagde woninginbraak. Ten tweede wordt getracht de sociale veiligheid op wijkniveau te verbeteren. Dat houdt tevens in dat er allerlei andere vormen van criminaliteit en overlast worden tegengegaan. Het PKVW is officieel per 1 januari 2005 overgenomen door de gemeente (team RBO), voorheen droeg de politie hier zorg voor. 2005 Geldt daarbij als een overgangsjaar voor de gemeenten. De andere betrokken actoren buiten het ARV zijn:

- De bewoners zelf
- De indringers

Thema 9: een (brand)veilige woning

Een woning die goed is beveiligd tegen brand, gaslekken, koolmonoxideontwikkeling en dergelijke is veiliger voor de bewoners maar ook voor de omgeving. Belangrijk is hierbij de vergunningverlening en controle door de brandweer. Dit thema valt gedeeltelijk onder thema 8, aangezien brandveiligheid ook onderdeel uitmaakt van het PKVW.

De brandweer heeft Binnenmaas opgedeeld in drie hulpgebieden, te weten:

Mijnsheerenland/Westmaas, Maasdam/Puttershoek en Heinenoord. De politie kan assistentie verlenen waar dit nodig is.

De andere betrokken actoren zijn:

- De bewoners zelf.
- Woningstichtingen (De Maashoek).

Thema 10: een schone en ongeschonden woonomgeving

Vervuiling en vernieling in de woonomgeving komt (uiteraard) ook in de gemeente Binnenmaas voor. Aangezien in de meeste gevallen niet te achterhalen is wie de dader is, is het beleid ten eerste gericht op het snel opruimen en herstellen. De politie houdt een top drie bij van straten met de meeste volumecriminaliteit. De gemeente (Serviceteam) houdt het aantal overlastmeldingen bij op het gemeentehuis. Dit thema valt ook samen met andere thema's; hangjeugd vernielt en vervuult ook. Verkeer berokkent ook wel eens schade.

De andere betrokken actoren zijn:

- De beheerdiensten (dorpenserviceteams); zij ruimen de troep weer op.
- Overtreders.

Thema 11: veilig bij je naasten

Gezinnen en andere samenlevingsverbanden bieden normaal gesproken veiligheid aan de gezinsleden. Lichamelijke of psychische mishandeling toont echter aan dat dit niet altijd het geval is. Juiste hulpverlening moet hier dan plaatsvinden. De gemeente is bezig met het opzetten van een project huiselijk geweld. Politie houdt daders aan, ook als de aangeefster(gever) de aangifte intrekt.

Andere betrokken actoren zijn:

- Hulpinstanties (bijvoorbeeld de GGD Zuid-Hollandse Eilanden); zij staan het slachtoffer bij.
- Familie/naasten; zij kunnen mishandeling opmerken.
- Scholen; ook zij kunnen mishandeling opmerken.
- Daders.

Ambitie III Veiligheid buiten de directe woonomgeving

Onder deze ambitie vallen veiligheidsissues die vaak in een breder bestuurlijk verband beleidsmatig zijn uit te werken. Op een hoger niveau dan de veiligheidsketen te Binnenmaas welteverstaan.

Onder deze ambitie vallen de volgende thema's: risico's bij opslag, gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, rampenbeleid en zware georganiseerde criminaliteit.

Thema 12: minder risico's bij opslag, gebruik en transport gevaarlijke stoffen

De onderwerpen bij dit thema zijn de opslag, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals LPG, chloor en ammoniak, maar ook vuurwerk. Het gaat hierbij veel al om 'milieuhinderlijke' bedrijven. Voor de brandweer is het belangrijk om te weten welke stoffen er opgeslagen/gemaakt worden bij een bedrijf. Het thema is een landelijk speerpunt van beleid. De gemeente moet daarbij vooral het BEVI-besluit, zie hieronder, uitvoeren.

Het besluit externe veiligheid inrichtingen, met de bijbehorende regeling, is 27 oktober 2004 in werking getreden. Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld rondom chemische fabrieken, Lpg-tankstations, spoorwegemplacementen. Mobiele bronnen, zoals het transport van gevaarlijke stoffen per spoor, weg, water en buisleiding, maar ook het transport door de lucht vallen onder het RNVGS (Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen). Hier verder buiten beschouwing gelaten.

Er is sprake van een risicogevoelig gebied met:

- 1) plaatsgebonden risico (strikt); binnen een straal van 45 meter indien 1000-1500 m³ doorzet LPG en binnen een straal van 110 meter bij <1000 m³.
- 2) groepsgebonden risico (niet strikt); binnen een straal van 150 meter moet nader bepaald worden wat gebouwd mag zijn/worden. Binnen een straal van 25 meter sowieso geen huizen.

De andere betrokken actoren zijn:

- (risicorelevante) Bedrijven.
- De milieudienst ZHZ; geeft een risicocontourenkaart uit voor de risicorelevante bedrijven waarvoor de provincie en gemeente verantwoordelijk zijn.
- Provincie Zuid-Holland; De provinciale (digitale) risicokaart, met daarop de inventarisatie van risicobedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen, inrichtingen, transportassen en overige ramptypen wordt medio 2005 verwacht.

Thema 13: rampenbeleid

Rampen zijn situaties die zich kenmerken door een drastische inbreuk op de gewone gang van zaken in de samenleving en het bestuur. Deze situaties vragen om een doeltreffend optreden van de gemeente, met de burgemeester als hoofd van het rampenteam.

Het rampenbeleid wordt nu op gemeentelijk niveau gevoerd, doch er is een transitie gaande naar (sub) regionaal niveau, middels het opzetten van werkgroepen. De gemeente moet hier voor noodscenario's klaar hebben liggen alsmede genoeg opvanglocaties hebben bij een dergelijke gebeurtenis als een ramp. De politie, brandweer en andere hulpinstanties moeten worden meegenomen in de totstandkoming van deze draaiboeken. Deze draaiboeken zijn vastgesteld op een niveau hoger dan de gemeente.

Andere betrokken actoren hier zijn:

- de burgers
- de provincie

Thema 14: waken voor (zware) georganiseerde criminaliteit

Zware criminaliteit is bij uitstek de taak en het beleid van politie, justitie en burgemeesters.

De wet BIBOB⁵ vergroot de mogelijkheden van overheden om criminaliteit te weren.

De direct betrokken actoren zijn de politie, justitie en de burgemeester (gemeente).

Er zijn nu veertien thema's die de verschillende veiligheidsaspecten in de gemeente Binnenmaas representeren. Nu het duidelijk is wie de betrokken actoren zijn kan per thema vastgesteld worden hoe de veiligheidsketen verandert door de veiligheidsmonitor.

Afsluiting

Tot slot kan nu een antwoord gegeven worden op de deelvraag:

“Wat is een veiligheidsketen en welke actoren maken hiervan deel uit?”

Een veiligheidsketen impliceert de integrale besturing van de verschillende vormen van onveiligheid over de grenzen van organisaties heen, waarbij de wederzijdse afhankelijkheden (beleidskaders) van die organisaties gemanaged kunnen worden.

De wederzijdse afhankelijkheden in de beleidsketen worden daarbij inhoudelijk en organisatorisch gedefinieerd door ambities (en daarbinnen thema's) die de beoogde samenwerking en verbondenheid van ook derden-ketenpartners aanduiden.

Monitoring als activiteit beoogt de aard van de samenhang in de keten te ondersteunen door beleidsrelevante ontwikkelingen per ambitie en thema inzichtelijk te maken en daarmee de samenwerking tussen partners in de veiligheidsketen te ondersteunen. Het ontwerp van de veiligheidsmonitor wordt toegelicht in het volgende hoofdstuk.

Het theoretisch model zoals dat in hoofdstuk twee is gegeven, zal in het vervolg van dit onderzoek (hoofdstuk zes) toegepast worden op de afzonderlijke thema's zoals neergezet in dit hoofdstuk. Per thema zullen dan de effecten van de veiligheidsmonitor op de betrokken actoren in de veiligheidsketen worden beschreven.

⁵ door strengere eisen te stellen aan de integriteit van een aanvrager wordt voorkomen dat bepaalde vergunningen, subsidies of overheidsopdrachten voor illegale activiteiten worden benut.

Hoofdstuk 4: Opzet Nulmeting Veiligheidsmonitor Binnenmaas

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk heeft betrekking op het instrument veiligheidsmonitor zelf. In het kader van dit onderzoek is een monitor ontworpen die beoogt de samenhang in de veiligheidsketen te vergroten. Er is met behulp van dit instrument informatie verzameld, een veiligheidsindex, over de ontwikkelingen aangaande de 14 veiligheidsthema's in de gemeente Binnenmaas. De derde deelvraag is daarom: "Op welke wijze kan een veiligheidsmonitor worden ontworpen die zicht geeft in de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas?"

Allereerst zal neergezet worden wat de aanleiding was voor de veiligheidsmonitor, daarbij is ook gekeken aan welke (rand)voorwaarden de monitor moest voldoen. Vervolgens zal de 'diepere' vormgeving van de monitor uiteengezet worden. Hierna zal de procedure zoals die in Binnenmaas is gevolgd worden beschreven. Er wordt afgesloten met de beantwoording van de derde deelvraag, "Op welke wijze kan een veiligheidsmonitor worden ontworpen die zicht geeft in de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas?".

4.2 Aanleiding voor de veiligheidsmonitor in Binnenmaas

De gemeente geeft aan (*Integraal Veiligheidsbeleid 2003-2007*, 2004), dat zij in de komende jaren op de vastgestelde 14 thema's actie(s) zal ondernemen. De gemeente hanteert daarbij de doelstelling om de (beleving van) veiligheid structureel te bevorderen. Per thema richten de te formuleren vragen zich naar een of meerdere kernactiviteiten, die in de notitie staan vastgesteld. Hieronder een korte opsomming van deze kernactiviteiten:

- Thema 1 : Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
- Thema 2 : Gebruiksvergunningen + Aanvalsplannen
- Thema 3 : Hoeveel hangjongeren
- Thema 4 : Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Thema 5 : Slachtoffers + Kwetsbare infrastructuur
- Thema 6 : Routes + Speelplekken
- Thema 7 : Kwetsbaarheid + Woonkeur
- Thema 8 : Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW)
- Thema 9 : Brandveilige woningen (onderdeel PKVW)
- Thema 10 : Klachtenafhandeling + Prioriteitenstelling
- Thema 11 : Overzicht (geen expliciete taak)
- Thema 12 : Inzicht extra (rijks)taken + Aanpassing RO-beleid
- Thema 13 : Afstemming veiligheidsbeleid met beleid voor rampen

- Thema 14 : Overzicht (geen expliciete taak)

Per thema zijn vragen geformuleerd die de ontwikkelingen rond deze kernactiviteit(en) zullen weergeven (zie bijlage III). De gemeente hanteert daarbij de opvatting dat zowel objectieve als subjectieve gegevens verzameld moeten worden om een goed beeld te kunnen vormen van de ontwikkelingen rond een thema. Hoe dit is gebeurd is weergegeven in de volgende paragraaf. Tevens is hiervan in bijlage I een schematische weergave gegeven.

De veiligheidsmonitor is bedoeld om te worden gebruikt door alle actoren die in de ARV participeren. Dit zijn de vaste ketenpartners (gemeente/politie/brandweer), doch ook andere actoren als bijvoorbeeld de burgers, woningstichting, et cetera kunnen kennis nemen van de veiligheidsmonitor.

De ambtenaar OOV van de gemeente Binnenmaas gaf aan de meting drie-jaarlijks te willen herhalen.

4.3 Vormgeving van de monitor

De impliciete vraagstelling die ten grondslag ligt aan de veiligheidsmonitor Binnenmaas is de vraag naar de ‘objectieve’ en ‘subjectieve’ veiligheidsgevoelenssituatie in de gemeente Binnenmaas. De resultaten uit de monitor zelf dienen als grondstof voor een probleemanalyse van de huidige (veiligheids)situatie in de gemeente Binnenmaas. Aan de hand van de geformuleerde thema’s en de daaraan ten grondslag gelegen maatregelen zijn metingen verricht. Bij thema 1 ‘veilig ondernemen’ betekent dit bijvoorbeeld dat het Keurmerk Veilig Ondernemen is onderzocht.

Aangezien dit de eerste meting is in de gemeente Binnenmaas, waarin gegevens zijn verzameld over veiligheidsissues, wordt ook wel gesproken van een nulmeting. Per thema is nu een risicoanalyse⁶ gemaakt. Om een zo’n accuraat mogelijk beeld te krijgen hoe het er voor staat op het gebied van veiligheid, is niet alleen volstaan met het geven van feitelijke cijfers, maar is tevens de belevingswereld van de burgers van de gemeente Binnenmaas in beeld gebracht. Beide beelden, de feitelijke en belevingswereld geven zo een adequaat beeld van eventuele verschillen en overeenkomsten tussen wat er feitelijk gebeurd is, en hoe mensen een veiligheidsthema ervaren. Per thema zijn dus feitelijke, objectieve cijfers verzameld over het te beschrijven thema. Bij het thema ‘veiligheid tegen indringers’ bijvoorbeeld, worden de inbraakcijfers en het aantal afgegeven PKVW’s (afkomstig van de politie) vermeld. Over al deze cijfers is vervolgens ter verduidelijking een objectief beeld geschetst. Vervolgens zijn de subjectieve, belevingsgegevens verzameld. Dit is gebeurd middels het opzetten van een schriftelijke enquête (zie bijlage III) met daarin vragen die elk thema, cq kernactiviteit, afhandelen. Verder zijn gesprekken gehouden met de betrokken actoren van een veiligheidsthema (dit verschilt soms per thema) over hun bevindingen aangaande dit thema. Zo zijn

⁶ Naar voorbeeld van de veiligheidsmonitor Overijsselse gemeenten, voor schema zie bijlage I.

bijvoorbeeld bij het thema ‘veiligheid tegen indringers’ vragen gesteld in de enquête of de burger slachtoffer is geweest van een inbraak. Ook over deze subjectieve cijfers is vervolgens een korte schets gegeven. Tenslotte is een compleet beeld gegeven over een veiligheidsthema, waarin dan een schets is gegeven over de ontwikkelingen en trends rond een kernactiviteit.

Tot zover de probleemanalyse, nu het meten van de effecten van de informatie uit de nulmeting op de veiligheidsketen. Hiervoor zijn additioneel interviews gehouden met de drie kernactoren uit de veiligheidsketen die ook deelnemen in de Ambtelijke Regiegroep Veiligheid (ARV).

In een periodieke (een van de kenmerken van een monitor, zie hoofdstuk 2) meting kan vervolgens steeds opnieuw gepeild worden hoe het gesteld staat met de veiligheid(sthema’s). Vervolgens kunnen beleidsmaatregelen en doelstellingen (liefst in een ketenbenadering) daar eventueel op afgestemd worden. Het is geen benchmark, dus vragen kunnen hier en daar veranderen al naar gelang de zwaartepunten in de veiligheidscontext in de gemeente Binnenmaas verschuiven. Als er bijvoorbeeld een tippelzone zou komen rond het nieuwe bedrijventerrein, dan zouden daar ook gegevens over verzameld kunnen worden.

4.4 Procedure

De nulmeting heeft de huidige situatie op het gebied van veiligheid in kaart gebracht.

Er zijn objectieve gegevens verzameld van de politie, gemeente, brandweer, HALT, Milieudienst ZHZ, GGDZHZ, maatschappelijke organisaties en andere betrokken actoren. Dit is gebeurd in de periode februari-april 2005.

Naast deze feitelijke gegevens is dus ook de belevingswereld van de burgers uit de gemeente Binnenmaas in kaart gebracht door middel van een enquête, die in maart-april 2005 is afgenomen door de onderzoeker. Daarnaast zijn vele gesprekken gevoerd met betrokkenen gedurende de gehele periode van het onderzoek (per thema).

De vragenlijst (zie Bijlage III) is samengesteld aan de hand van de gegeven 14 thema’s en de bijbehorende kernactiviteiten. Hiervoor is ook gekeken naar vergelijkbare vragenlijsten behorende bij andere monitors (Politie-monitor; Veiligheidsmonitor van de Overijsselse gemeenten, 2004). Verder is rekening gehouden met de volgende procedurele aandachtspunten bij het houden van een nulmeting⁷:

- Een toelichtende brief vanuit de gemeente ondertekend door het college van BenW.
- De enquête moet in een redelijk tijdsbestek in te vullen zijn.
- De lay-out van de vragenlijst die vriendelijk en uitnodigend moet overkomen.
- Aandacht voor het onderzoek in de plaatselijke media en op de gemeentelijke website.
- Een bedankje cq een herinnering om de vragenlijst alsnog in te vullen.

⁷ Uit handleiding onderzoek provincie Overijssel

- Een bijgesloten envelop met antwoordnummer voor het opsturen van de vragenlijst.
- De steekproef is aselekt.
- Als leeftijdsgrens worden 18-plussers gehanteerd.
- Geen twee personen per adres in de steekproef voorkomen.
- De wijze van adressering.
- Een steekproef moet in tweevoud en op adresstickers worden aangeleverd.

De schriftelijke enquête is uitgeschreven naar 375 inwoners uit de vijf dorpskernen die Binnenmaas rijk is; Puttershoek, Heinenoord, Mijnsheerenland, Westmaas en Maasdam. Om een evenwichtig beeld te kunnen creëren zijn alle vijf de dorpskernen, die de gemeente Binnenmaas rijk is, evenredig aangeschreven. Zodoende was het ook mogelijk, waar nuttig, een beeld te schetsen per dorpskern. Zo is bijvoorbeeld ten behoeve van thema tien ‘een ongeschonden en schone woonomgeving’ ook een vraag gesteld welke problemen de burger het liefst aangepakt ziet worden. Door de enquête evenredig op te zetten kan zo een betrouwbaar beeld worden geschetst over welke kern welke problemen het liefst aangepakt ziet worden. Over het geheel genomen zijn er, gezien de omvang van de data, beelden geschetst over Binnenmaas in zijn geheel. Opvallendheden worden wel vermeld.

Verder zijn er drie leeftijdscategorieën gevormd, te weten 18-30, 31-55, >55, om een beeld te kunnen krijgen van een zo’n breed mogelijke leeftijdsgroep. De response van de enquête was 48%; 180 van de 375 aangetekenden hebben de enquête daadwerkelijk ingevuld teruggestuurd.

4.5 Afsluiting

Ter afsluiting van dit hoofdstuk wordt nu een antwoord gegeven op de deelvraag:

“Op welke wijze kan een veiligheidsmonitor worden ontworpen die zicht geeft in de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas?”

De veiligheidsmonitor is zodanig geconstrueerd, dat de vastgestelde beginselen en voorwaarden uit het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Binnenmaas erin zijn verweven. Door zowel een objectief (feitelijke gegevens) als subjectief (*survey*) beeld te schetsen worden de ontwikkelingen en trends per thema adequaat neergezet. De verwachte (mogelijke) effecten van deze gegenereerde informatie op de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas kunnen nu, door gebruik te maken van het theoretisch kader uit hoofdstuk twee, uitgewerkt worden.

Maar nu volgt eerst hoofdstuk vijf met de resultaten van de gehouden veiligheidsmonitor.

Hoofdstuk 5: uitwerking nulmeting veiligheidsmonitor Binnenmaas

5.1 Inleiding

Naast het ontwerp zijn ook de resultaten van het daadwerkelijk toepassen van de monitor van belang.

De volgende deelvraag, die in dit hoofdstuk behandeld wordt, is daarom:

“Welke resultaten heeft het toepassen van de veiligheidsmonitor Binnenmaas?”

De opgestelde veiligheidsmonitor uit hoofdstuk vier zal nu worden losgelaten op de thema's zoals die omschreven staan in hoofdstuk drie. In dit hoofdstuk zal in thematische volgorde de resultaten uit de nulmeting worden weergegeven. Per thema zal allereerst een integraal beeld van de objectieve (feitelijke) cijfers worden gegeven. Hierna wordt een subjectief beeld geschetst (naar aanleiding van enquêtegegevens en interviews met betrokken actoren). Er wordt afgesloten met een schets van de ontwikkelingen en trends van het betreffende thema. Ter afsluiting van dit hoofdstuk zal de deelvraag beantwoord worden.

5.2 Ambitie I: veiligheid op straat

Thema 1: veilig ondernemen

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

De inbraakcijfers (30 meldingen van inbraak + 4 inbraakpogingen) onder de 1168 bedrijven liggen onder het regionaal en landelijk gemiddelde.

De meeste inbraken (9) vonden plaats in Heinenoord, waar het enige bedrijventerrein van de gemeente Binnenmaas is gevestigd. Er is drie keer aangifte gedaan van winkeldiefstal.

In 2004 had geen enkele bedrijf in Binnenmaas het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Er zijn overigens in de gehele Hoekse Waard nu slechts drie collectieve KVO's.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Het KVO is slecht bekend (25%) en gewild bij bedrijven in de gemeente Binnenmaas. Daarnaast geeft niemand aan dat zijn bedrijf in een onveilige omgeving wordt beheerd. Alleen op het punt van verlichting ziet een kwart van de ondernemers graag een verbetering.

Het ontbreken van behoefte vanuit de huidige ondernemersgroep voor het KVO zorgt voor een spanningsveld met het nieuw te creëren bedrijventerrein, dat wel moet voldoen aan het KVO. Een eventueel 'free-rider' probleem zou het gevolg kunnen zijn. Redenen voor het niet willen van KVO (collectieve beveiliging) lijkt gezien de respons te zijn dat het te duur wordt geacht en niet lijkt te werken, volgens de respondenten.

Er zal een nieuw regionaal bedrijventerrein komen van 20 hectare groot aan de Boonsweg. In de toekomst zal er naar aanleiding van de Nota Ruimte een verdere uitbreiding komen (tot wellicht 180 hectare). Voor dit terrein zal in ieder geval het KVO moeten ingaan, wat vooral inhoudt dat er een

vorm van collectieve beveiliging zal moeten komen. Er zal bekeken worden hoe het huidige bedrijventerrein hier in kan meegaan.

Verder lijkt de communicatie naar de ondernemers toe soms te wensen over te laten.

Ontwikkelingen en trends:

Het feitelijke beeld (relatief weinig inbraken) correspondeert in hoge mate met het beeld dat bedrijven zelf hebben (veilige omgeving) over veiligheid in de gemeente Binnenmaas.

Het aantal bedrijven dat het keurmerk veilig ondernemen heeft is vooralsnog te verwaarlozen.

Thema 2: veilige publieke gebouwen

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Aangezien de vergunningverlening een doorlopend proces is, lijkt het logisch dat er een discrepantie is tussen het aantal horecabedrijven en het aantal uitgegeven vergunningen. Het verschil is wel groot, van de 165 gebruiksvergunningen zijn er slechts 56 gecontroleerd.

Er zijn twee aanvalplannen (Huys Te Hoecke en Alcazar), daarnaast heeft Van Yperen B.V. zelf een noodplan opgesteld. Tevens zijn er 75 bereikbaarheidsplannen (voor gebouwen).

De openbare plek met in potentie de meest bezoekende mensen, Het Recreatieoord, ontvangt jaarlijks zo'n 350.000 bezoekers, met op topdagen 12.000 mensen.

Integraal beeld subjectieve beleving

Men voelt zich over het algemeen veilig in winkels en publieke gebouwen in Binnenmaas.

Het Recreatieoord (dat veel mensen over de vloer krijgt) had sneller het geactualiseerde noodplan gereed moeten hebben.

Verkregen feitelijke cijfers over gebruiksvergunningen van de gemeente en brandweer kwamen in eerste instantie niet overeen.

Ontwikkelingen en trends:

Ondanks het feit dat de veiligheidsbeleving geen zorgwekkend beeld laat zien, zijn er wel enige knelpunten op te tekenen. Er is een achterstand in de controle op gebruiksvergunningen, en de aanwezigheid van bluswaterkaarten en aanvalsplannen. Ook de bereikbaarheidskaarten zijn niet (allemaal) geactualiseerd. De brandweer en gemeente werken langs elkaar heen, wanneer het gaat om de registratie van verbruiksvergunningen.

Thema 3: hangjeugd

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Binnenmaas heeft per 1 januari 2004 19.243 inwoners, daarvan zijn 5.223 jeugd (tot 23 jaar).

Puttershoek kent de meeste jeugdigen, namelijk 1.611.

Het aantal HALT-verwijzingen van 27, waarvan 19 Jeugd Preventie Team (JPT), is landelijk gezien onder het gemiddelde. Zelfs vergeleken met de 160 HALT-verwijzingen (110 JPT) in de Hoeksche Waard is het cijfer laag te noemen.

De grootste groep is 14 jaar (10 gevallen). De meeste gevallen kwamen uit Mijnsheerenland (9). Een groot deel van de delicten betrof diefstal (10 gevallen) en baldadigheid (met schade) (7 gevallen). Het overgrote merendeel betrof jongemannen.

In het digitaal fotoboek van de politie staan vooralsnog geen jongeren uit Binnenmaas.

Verder zijn er in geheel Binnenmaas 108 meldingen binnen gekomen over rondhangende jeugd.

Integraal beeld subjectieve beleving:

De meerderheid (55%) van de burgers uit Binnenmaas heeft geen last van hangjeugd in de eigen woonomgeving. Dit verschilt sterk per kern: driekwart van de ondervraagde Maasdammers zegt geen overlast te ondervinden van hangjongeren, daarentegen zegt ruim 50% van de inwoners in Westmaas en Puttershoek wel overlast te hebben van hangjeugd.

Verder zegt tweederde (68%) geen hinder te ondervinden elders binnen de gemeente. Een kwart soms, vijf procent vaak. Dit verschilt ook sterk per kern: in Maasdam heeft een kleine groep (16%) op andere plekken dan de directe woonomgeving last van hangjeugd. In Puttershoek is deze groep het grootst met 46%.

Wanneer overlast wordt ervaren dan is dat voornamelijk in de woonwijk (32%) en op straat (33%).

Geluid, vernielingen en vervuiling zijn zo goed als evenredig verdeeld als grootste vorm van overlast.

Geweld is er nauwelijks, soms wordt wel een dreigende sfeer ervaren (7%).

Al met al komt Maasdam het beste naar voren uit de meting, Puttershoek het slechtste.

Een kleine groep heeft geklaagd over overlast van hangjeugd. Maar liefst tweederde was niet tevreden over de afhandeling van de klacht.

Over de jongerenvoorzieningen is ruim een kwart (28%) ontevreden. De ontevredenheid is het grootst in Mijnsheerenland (34%).

De politie geeft daarnaast enkele 'hotspots'⁸ aan. Bij het schoolplein van 'De Molenwiek' (Mijnsheerenland), het Oranjeplein, de Hazelaarstraat, de omgeving rond de Kees Verkerk Hal / Sportlaan in Puttershoek en het terrein rond de ijsclub (Puttershoek), 's zomers onder het tunneltje van de N217 (Maasdam), soms op het strandje van Westmaas.

Verder ziet de gemeente graag de aangiften nader gespecificeerd. Bijvoorbeeld vernieling door aanrijding of door jongeren.

Ontwikkelingen en trends:

⁸ gecontroleerde zones zijn waar jongeren kunnen rondhangen

Uit de het feitelijke beeld blijkt dat er binnen de gemeente Binnenmaas wel last van overlast veroorzakende hangjeugd is, maar niet buitensporig veel. De overlast van jongeren lijkt feitelijk gezien laag. Het aantal HALT-verwijzingen, dat beneden het landelijk gemiddelde ligt, lijkt dat te bevestigen. Zeker aangezien veel HALT-verwijzingen vuurwerk (2003) en diefstal (2004) gerelateerd zijn.

Opvallend is wel dat de beleving bij de burgers toch beduidend negatiever is. Bijna de helft van de burgers (45%) geeft aan soms (37%) of vaak (8%) overlast te ondervinden van hangjeugd.

De feitelijke gegevens komen aldus niet overeen met het beeld dat leeft bij veel burgers van Binnenmaas. Gezien de feitelijke cijfers lijkt het gevormde (subjectieve) beeld van overlastgevende jongeren sterk overtrokken.

Tevens blijkt uit gesprekken met betrokken burgers dat er een gebrek is aan heldere 'communicatie' tussen hangjongeren en buurtbewoners. Door niet de verbale confrontatie met elkaar aan te gaan escaleert het probleem vaak.

Thema 4: veilig uitgaan

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Het aantal uitgaansgelegenheden in Binnenmaas is te relateren aan het aantal horecagelegenheden, dit zijn er (ongeveer) vijftig.

Uit de beschikbare politiegegevens van 2004⁹ valt de voorzichtige trend te distilleren dat de horecagerelateerde geweldsdelicten (met name openlijke geweldpleging zonder wapen) afgenomen zijn.

Op uitgaansgebied is er incidenteel overlast rond de horecagelegenheden. Rond Alcazar is de overlast relatief het grootst door toedoen van het grote aantal mensen dat hier naar toe gaat.

Alcazar geeft aan dat 40% van de ongeveer 2500 bezoekers uit Binnenmaas komt. Alcazar organiseert daarnaast voor kinderen twee keer per maand een zogenaamde Alcazar Light disco, deze avonden trekken 1500 kinderen, waarvan 60% uit de Hoeksche Waard komt. Alcazar heeft hiervoor een flyer met daarop een duidelijke, veilige route uitgedeeld aan de ouders/verzorgers.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Mogelijke verklaringen voor het afgenomen geweld zijn volgens de politie:

1. extra politie toezicht tijdens het weekend; er zijn drie politie-auto's voor de gehele Hoeksche Waard, die op zaterdagavond de buitenruimtes van horecagelegenheden in de gaten houden. Er zijn vier politieagenten die ten oosten van de A29 in de Hoekse Waard extra patrouilleren in het weekend.

⁹ Uit: *Politiemonitor 2004*.

2. het aanstellen van portiers; bij Alcazar staat een reguliere particuliere beveiligingsdienst.
3. bestuurlijke maatregelen; hier speelt de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) een belangrijke rol. De APV is een verordening die het gemeentebestuur de mogelijkheid biedt om op lokaal niveau strafrecht toe te passen. De APV is voor het laatst geactualiseerd in maart 2004.
4. lik-op-stuk beleid door het Openbaar Ministerie.

Verder heeft de politie met Connexxion¹⁰ een aanvalsplan uitgewerkt om daders van vernielingen aan te pakken. Connexxion zet de camerabussen in en de politie werkt de beelden uit en bekeurd de daders. Verder is een 06-nummer, de zgn horecatelefoon, waarmee ondernemers bij problemen direct de dienstdoende agenten kunnen bereiken.

Tijdens 'Alcazar Light' is er een groep jongeren die overlast veroorzaakt op het Oranjeplein (zogenaamde indrinkers). De politie geeft aan een probleem te hebben met 'Alcazar Light' doordat oudere jongeren op een andere plek gaan indrinken. Dit zou gebeuren omdat de reguliere aanvangstijd voor Alcazar door het Alcazar Light gebeuren is verlaat.

Aardig wat mensen uit Binnenmaas (52%) gaan wel eens uit in de gemeente. Dit cijfer daalt naar gelang de leeftijd stijgt.

Een kleine groep (5%) geeft aan dat het onveilig is om uit te gaan in Binnenmaas.

Over het geheel genomen zijn de sluitingstijden naar wens.

Ontwikkelingen en trends:

Het subjectieve veiligheidsgevoel bij de mensen stemt overeen met de bevindingen van de politie: uitgaan in Binnenmaas is veilig te noemen.

Doordat Alcazar een digitaal pasjessysteem heeft geïntroduceerd, is een groep jongeren die voor veel overlast zorgde (afkomstig van buiten de Hoeksche Waard) niet meer op komen dagen (waarschijnlijk omdat ze anoniem wil blijven).

Het toepassen van de APV is een adequaat middel gebleken om raddraaiers op te kunnen pakken cq te beboeten. Actualisatie van de APV door de gemeente laat nogal op zich wachten. De politie neemt zelf actief het touw in handen, door bijvoorbeeld bilaterale overeenkomsten aan te gaan met vervoersbedrijven.

Thema 5: Veilig verkeer

Kernactiviteit: Slachtoffers + Kwetsbare infrastructuur

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

¹⁰ Openbaar vervoerbedrijf

Op het grondgebied van Binnenmaas vielen in 2003¹¹ in totaal 66 slachtoffers, waarvan 2 doden, 25 gewonden met en 39 zonder ziekenhuisopname. De taakstelling vanuit de verkeersvisie uit 2000 om tot 25% minder slachtoffers te komen (56 in totaal in 2010) is zowel in 2000 (66), 2001 (62), 2002 (64) als in 2003 (66) niet gehaald.

Een kwart van het aantal verkeersslachtoffers in Binnenmaas viel op wegen van de gemeente. De meeste slachtoffers vielen echter buiten de bebouwde kom op de provinciale wegen.

Verder blijkt dat ruim de helft van de slachtoffers in Binnenmaas automobilist is. Eenderde (33%) van de slachtoffers waren bromfietzers en fietsers.

Een opvallend gegeven is verder dat de helft van het aantal slachtoffers in Binnenmaas tussen de 16 en 23 jaar oud is. Dit is hoog aangezien het landelijk cijfer voor de leeftijdscategorie 18 - 24 jaar 21% is.

Het kruispunt met de meeste slachtoffers was het kruispunt Achterweg / Romeinseweg met 3 gewonden. Deze wegen zijn van het waterschap. Er zijn nog 16 andere kruispunten waarop 1 of 2 slachtoffers vielen.

Het wegvak met de meeste slachtoffers was de provinciale weg N217 tussen de Westdijk en de Oud-Heinenoordseweg met 6 gewonden waarvan 5 met en 1 zonder ziekenhuisopname. Het busbaanproject N217, gelegen tussen Oud-Beijerland en de A29, biedt nu al een oplossing voor deze onveilige situatie.

Er waren 1186 verkeersovertredingen in 2004 in geheel Binnenmaas. De meeste waren in Heinenoord (498).

Integraal beeld subjectieve beleving:

Uit de enquêtegegevens blijkt dat 4% van de geënquêteerden betrokken is geweest bij een verkeersongeluk.

Eenderde van de inwoners geeft aan dat het niet goed gesteld staat met de verkeersveiligheid voor jong en oud in Binnenmaas.

Tevens geeft een meerderheid (54%) aan nooit agressief gedrag te ervaren in het verkeer. Slechts een klein percentage ervaart dit vaak (5%), 41% soms.

Maar liefst eenderde van de burgers is ontevreden over de parkeergelegenheid in de eigen woonkern. 17% is ontevreden over het openbaar vervoer. Uitersten zijn hierbij Puttershoek (3%) en Heinenoord (27%).

Uit de enquêtegegevens blijkt verder dat men over het algemeen tevreden is over de gesteldheid van de fietstunnels en over de veiligheid van doorgaande fietsroutes.

¹¹ Recentere cijfers waren bij het schrijven van dit rapport niet voor handen..

Verder geeft de KIHW aan dat er enkele infrastructurele knelpunten zijn bij het bedrijventerrein in Heinenoord. Andere algemenere knelpunten in geheel Binnenmaas zijn:

- parkeren in bochten en op kruispunten;
- drempels te hoog, daardoor hinderlijk (voor burgers en hulpdiensten);
- hoge heggen op kruispunten;
- ontbreken handhaving;
- te weinig verkeersmaatregelen;
- parkeergelegenheid
- ov in Heinenoord

Verder is er een verschil in mening over de toestand waarin de looproutes (voor mensen met een handicap) verkeren. De gemeente geeft aan dat ze voldoen, woningstichting 'De Maashoek' geeft aan dat er verbeteringen nodig zijn.

Ontwikkelingen en trends:

De objectieve cijfers corresponderen enigszins met de gevoelens zoals die leven onder de bevolking van Binnenmaas. Het aantal slachtoffers is gezien de doelstelling uit de verkeersvisie (die niet gehaald wordt) hoog, daarnaast valt ook het hoge aantal jonge slachtoffers (50%) op. Een mogelijke verklaring voor het hoge aantal relatief jonge slachtoffers is dat veel jongeren van 16 en 17 jaar, vanwege de afstanden in de Hoekse Waard, van de bromfiets gebruik maakt. Daarnaast trekt discotheek Alcazar in Puttershoek veel jeugd van buiten Binnenmaas en de Hoeksche Waard.

In de subjectieve beleving is ook een grote groep (eenderde) van mening dat de (verkeers)omgevings gevaarlijk is. Wat verder opvalt, is dat de handhaving van verkeersregels moeilijk blijkt (voor de politie). Dit versterkt het beeld van gevaarlijk (oncontroleerbaar) gedrag van verkeersdeelnemers. Verder zijn in de infrastructuur nog veel verbeteringen wenselijk.

5.3 Ambitie II: veiligheid in en om huis

Thema 6: veiligheid voor kinderen

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Er zijn 12 basisscholen in Binnenmaas met in totaal 1843 leerlingen; elke kern heeft minstens twee scholen. Er hebben zich hier geen incidenten voor gedaan. Er is geen middelbaar onderwijs binnen de gemeentegrenzen.

In geheel Binnenmaas zijn 64 speelplekken met in totaal 274 speeltoestellen, redelijk verdeeld over de vijf kernen. Er is één skateparkje bij Puttershoek en één bij Heinenoord. Tevens staat er één grote halfpipe op het recreatieoord.

Het aantal ongevallen mbt speeltoestellen wordt niet geregistreerd bij de gemeente of elders. Bij het recreatieoord gebeurt dit wel. Er hebben zich hier vijf niet ernstige ongevallen voorgedaan.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Tijdens het begin en eind van de schooldag is het erg druk rond de scholen. Dit leidt tot onoverzichtelijke situaties met alle verkeersonveiligheid voor de scholieren als gevolg. Dit onveilige beeld wordt mede veroorzaakt door het parkeergedrag van halende en brengende ouders. Het parkeren voor de in/uitgang van de school, op het trottoir en in bochten komt regelmatig voor. Het haal- en brenggedrag van de ouders, maar ook de inrichting van de schoolomgeving en schoolroutes speelt een rol in de parkeerproblematiek rondom scholen. Partijen wijzen vaak naar elkaar als het gaat om de verantwoordelijkheden. Aangezien een kwart van de ondervraagden (met schoolgaande kinderen) ontevreden is over de schoolroute, is de kans aanwezig dat het weg- en ophaalgedrag van ouders niet verbetert. 54% van de ondervraagden geeft aan dat haar kind zelfstandig naar school kan gaan. Van de 46% die aangeeft dat haar kind niet zelfstandig naar school kan gaan, meent 44% dat er aanpassingen op de schoolroute nodig zijn.

De woonomgeving is relatief veilig voor kinderen. Alleen in Heinenoord is het cijfer enigszins hoog in vergelijking met de andere kernen. Daar vindt 29% de buurt niet veilig voor kinderen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Westmaas, waar slechts 3% ontevreden is. Verder zijn de burgers tevreden over de speelplekken en het basisonderwijs.

Ontwikkelingen en trends:

Het aantal ongevallen met speeltoestellen komt overeen met hoe mensen de veiligheid bij speeltoestellen ervaren: goed.

Bij thema vijf zijn al eerder de verkeerstechnische knelpunten weergegeven, die ook gelden voor aan het verkeer deelnemende scholieren.

Voornaamste knelpunt bij scholen is de parkeerproblematiek bij het ophalen en afhalen van kinderen. Veel ouders brengen hun kind met de auto naar school. Dit is een vicieuze cirkel aan het worden. Doordat steeds meer ouders hun kind met de auto naar school brengen, neemt het gevoel van verkeersonveiligheid rond de scholen toe waardoor nog meer ouders hun kind met de auto naar school gaan brengen.

Thema 7: veiligheid voor ouders

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Woningstichting 'De Maashoek' bezit ongeveer 550 55+woningen, waarvan een groot deel in Puttershoek (230). Geen van deze woningen voldoet aan het volledige Woonkeur¹².

Er zijn 30 ouders die participeren in het project 'sociale alarmering'¹³.

Voor de huidige situatie lijken er genoeg 55+woningen te zijn.

¹² Het Woonkeur staat beschreven in hoofdstuk drie, paragraaf 3.5.

¹³ Bij sociale alarmering dragen mensen een medaillon, waarop een knop zit. Met behulp van deze knop kan een alarmeringsysteem in werking gaan treden.

Integraal beeld subjectieve beleving:

In een periode van 6 á 7 jaar zal het aantal ouderen met 1.500 stijgen¹⁴. Daarna zal de vergrijzing tot 2040 nog sneller gaan. De behoefte van ouderen in Binnenmaas en het aanbod naar wonen-, welzijn- en zorgvoorzieningen sluiten niet goed op elkaar aan. Het verzorgingshuis in Puttershoek voldoet niet meer aan de eisen die de zorg daaraan nu stelt. Zorginstelling De Egmontshof geeft aan zestig verpleeghuisplaatsen over te brengen van Oud-Beijerland naar Puttershoek. Het gebouw is daarvoor ook niet meer geschikt te maken. Verder is een volledige uitvoerbaarheid van het Woonkeur twijfelachtig aangezien geen van de seniorenwoningen nog voldoet aan dit keurmerk en Woningstichting de Maashoek aangeeft dat het financieel niet haalbaar is om dit voor sociale woningbouw te kunnen bewerkstelligen. Zelf ziet de woningstichting wel graag haar (nieuwbouw)woningen en woonomgeving voldoen aan alle eisen uit het Woonkeur. Verder kost het (te)veel geld om woningen uit de jaren '60 levensloopbestendig te maken. De Woningstichting heeft kritiek op de gemeente als het gaat om het opstellen van een lange termijn visie voor te bouwen huurwoningen. Verder is de Woningstichting van mening dat 55+woningen in de kern en niet aan de rand van een gemeente gebouwd moeten worden. Dit ivm de aanwezigheid van voorzieningen in de kern.

Uit de enquête blijkt dat het merendeel van de 55+ geënquêteerden (57%) aangeeft dat haar woning niet aangepast is cq niet aan te passen is voor ouderen.

Over het algemeen voelen ouderen zich wel veilig in hun woonomgeving.

8% van de burgers participeert in een vorm van 'sociale alarmering'.

De mening over de voorzieningen voor ouderen is gelijk verdeeld.

Ontwikkelingen en trends:

De situatie voor de hedendaagse ouderen is goed te noemen. Neem je echter een kijkje in de toekomst dan zijn daar, mits nu aangepast beleid komt, problemen te verwachten aangaande huisvesting die voldoet aan steeds strenger wordende eisen (zoals het Woonkeur).

Er zijn in 2010 ruim 700 extra voor ouderen geschikte woningen nodig¹⁵, bijna een verdubbeling van het huidige aantal. In de beleidsplannen tot 2010 zijn 214 nieuwe voor senioren geschikte woningen opgenomen (bouwscenario 2002). Er moet nog in een geschatte vraag van bijna 500 woningen worden voorzien. Voor een deel moet dit gedaan worden door nieuwbouw en voor een ander deel door aanpassing van bestaande woningen. Relevant is verder nog dat de Maashoek aangeeft dat verreweg het merendeel van haar woningen niet voldoet aan de eisen die zij aan ouderenwoningen stellen en dus gerenoveerd moeten worden.

¹⁴ Startnotitie Wonen, Welzijn en Zorg van de gemeente Binnenmaas, 2004.

¹⁵ Startnotitie Wonen, Welzijn en Zorg.

In de huidige context wordt nog volstaan voor ouderen, maar het is belangrijk duidelijke afspraken te maken over de situatie van (veel meer) ouderen in de toekomst.

Thema 8: veilig tegen indringers

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

In 2003 stonden in Nederland 80.197 woningen geregistreerd als gecertificeerde woningen. In 0,14% van deze woningen vond 'echte' inbraken plaats. 'Echte' wil zeggen: niet te wijten aan onzorgvuldig handelen van de bewoner zelf, zoals bijvoorbeeld het raam open laten staan.

Voor niet-gecertificeerde woningen is het landelijke cijfer 'echte' inbraken 0,63%. Bijna vijf keer zo hoog dus als voor gecertificeerde woningen.

In 2004 is het Politie Keurmerk Veilig Wonen in Binnenmaas 183 keer uitgereikt. Het leeuwendeel daarvan in Puttershoek (102). Er zijn relatief weinig mensen die het keurmerk hebben, dit ondanks de campagne die de politie voor dit keurmerk gehouden heeft in voorgaande jaren.

Er waren in 2004 in Binnenmaas 56 inbraken gepleegd in woningen en 23 pogingen tot inbraak. In Puttershoek zijn de dieven het meest op pad: 21 inbraken en 10 pogingen tot inbraak.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Driekwart van de mensen zegt beveiligd te zijn tegen inbraak. Ook driekwart van de burgers is bekend met het Politie Keurmerk Veilig Wonen.

Eenderde (34%) van de mensen is bang voor een inbraak, tweederde niet.

Maar liefst 21% geeft aan slachtoffer te zijn geweest van inbraak. Westmaas zit hier boven met 31%.

Van de slachtoffers heeft 89% iets ondernomen naar aanleiding van de inbraak.

Over geheel Binnenmaas genomen is de sociale controle naar tevredenheid van de burgers. 9% ziet ruimte voor verbetering. In Maasdam is nagenoeg niemand ontevreden over de sociale controle in haar buurt. In Westmaas, Puttershoek, Mijnsheerenland en Heinenoord is een kleine groep (10%) ontevreden over de sociale controle in haar buurt.

Tenslotte geeft driekwart van de burgers aan geen behoefte te hebben aan een burgerwacht. 6% wel, 21% weet het niet.

Ontwikkelingen en trends:

Hoewel driekwart van de mensen bekend is met het PKVW, zijn er maar weinig mensen die het in de praktijk ook hebben. De promotie van het PKVW lijkt vooralsnog niet succesvol.

Hoewel in Westmaas de minste inbraakgevallen(8) (en poging tot inbraak(4)) zijn geweest, geeft bijna eenderde van hen aan slachtoffer te zijn geweest van inbraak. Dit zou er op kunnen duiden dat veel slachtoffers uit Westmaas geen aangifte bij de politie doen.

Thema 9: een brandveilige woning

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Er waren 44 gevallen van brand, 49 gevallen van hulpverlening en 43 gevallen van ongewenste meldingen in 2004.

Per kern (de brandweer hanteert zgn.bluseenheden) is het aantal uitrukken vrij gelijk.

Landelijk gezien is het aantal uitrukken van de brandweer relatie laag.

Integraal beeld subjectieve beleving:

De brandweer vindt vooral de bereikbaarheid van gebouwen de hoogste prioriteit hebben.

Dezelfde brandweer geeft verder aan dat er zich op dit punt geen knelpunten voordoen. Er wordt wel aangegeven, door de brandweer, een probleem te ondervinden in de communicatie tussen gemeente en brandweer.

Niemand van de ondervraagden heeft een meldenswaardige brand gehad.

Een ruime meerderheid heeft wel rookmelders in huis (62%). Minder mensen hebben brandblussers in huis (32%). Per kern valt op dat Puttershoek de meeste rookmelders heeft (71%) en Maasdam de meeste brandblussers (48%).

Ontwikkelingen en trends:

Het gegeven dat niemand van de geënquêteerden aangeeft een brand te hebben gehad, komt overeen met het relatief lage aantal uitrukken dat de brandweer heeft gehad in 2004.

Het feit dat niet iedereen rookmelders (en bij lange na niet iedereen brandblussers) heeft is wellicht te relateren met het grotendeels ontbreken van een politiekeurmerk veilig wonen.

Het enige knelpunt lijkt aldus het overtuigend kenbaar maken van de eigen verantwoordelijkheid van de burger wat betreft een veilige woning.

Thema 10: een schone en ongeschonden woonomgeving

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Aan de Reedijk te Heinenoord is de grootste volumecriminaliteit¹⁶ van Binnenmaas te vinden.

Andere probleemstraten zijn de Vrouwe Huisjesweg te Mijnsheerenland, de Sportlaan te Maasdam en de Groeneweg te Puttershoek. Het merendeel van de incidenten betrof diefstal uit auto's en diefstal van fietsen. Aan de Reedijk zijn ook veel ov-voorzieningen vernield. Verder zijn de Dorpsstraat en de Boonsweg in Heinenoord de straten waarin het meest overlast wordt gemeld.

Verder waren er in 2004 in totaal 648 aangiften van criminaliteit.

Van de veertig fietsendiefstallen waren er 18 in Mijnsheerenland. Er werd 147 keer iets uit een auto ontvreemd, 56 keer in Heinenoord. 77 Keer werd een vernieling aan een auto gemeld. Er zijn 6

¹⁶ volumecriminaliteit is een verzamelnaam voor veel voorkomende delicten.

aangiftes van autodiefstal geweest. Verder waren er in 2004 geen meldingen van straatroof en overval. Tevens zijn er geen veelplegers gesignaleerd in Binnenmaas. 21 Keer werd er melding gemaakt van een bedreiging, de helft in Puttershoek (11). Er waren 36 meldingen van mishandeling, waarvan ook weer een groot deel uit Puttershoek (20).

Verder geeft de politie aan dat er in Binnenmaas 61 geweldsdelicten hadden plaatsgevonden. In alle kernen, uitgezonderd Puttershoek, zijn ze opgelost. In Puttershoek was van de 32 geweldsdelicten tweederde (66%) opgelost.

Er waren bij de politie 9 meldingen vernieling middelen openbaar vervoer en vernieling aan openbare gebouwen. Er waren 71 meldingen van overige vernieling/beschadiging, waarvan 21 meldingen met betrekking tot vervuiling.

Het merendeel van de meldingen betrof verkeers- en geluidsoverlast. Deze categorie neemt hiermee de eerste plaats voor haar rekening. De categorieën vernielingen en vervuiling vormen een tweede en respectievelijk derde plek.

Bij de gemeente kwamen ook nog 23 (11 in Puttershoek) meldingen binnen van vandalisme en 3 van milieudelicten.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Een ruime meerderheid (84%) geeft te kennen tevreden te zijn met de straatverlichting.

Een kleine groep (15%) is ontevreden over de hoeveelheid openbaar groen. In Heinenoord is dit het grootst met 24% en in Maasdam het laagst met 8%.

Over het onderhoud van groenvoorzieningen is bijna een kwart (23%) van de burgers ontevreden. Per kern loopt dit uiteen van Maasdam (12%) tot Mijnsheerenland en Westmaas (29%).

Het schoonhouden van straten en pleinen wordt door één op de vijf burgers als onbehaaglijk beschouwd. Puttershoek, waar 37% van de mensen ontevreden is, valt erg uit de toon.

Het trottoironderhoud is volgens eenderde (34%) van de burgers onder de maat. Ook hier valt Puttershoek in negatieve zin op met 46% ontevreden burgers. Over het onderhoud van wegen en fietspaden is een kwart (24%) van de bevolking van Binnenmaas ontevreden. Het overgrote deel van de burgers is tevreden over de vuilnisophaal.

Weinig mensen dienen een klacht in, maar bij lange na niet alle klachten (61%) wordt naar tevredenheid afgehandeld. De meeste overlast wordt ervaren van hondenpoep.

De onderstaande problemen ziet men (per kern) graag met voorrang aangepakt worden:

In Puttershoek ziet men het liefst de vernieling van telefooncellen en bushokjes aangepakt worden, in Maasdam het te hard rijden, in Mijnsheerenland en Westmaas de hondenpoep en in Heinenoord het aantal winkels voor de dagelijkse boodschappen. In bijlage drie is een top vijf per kern gegeven. Over geheel Binnenmaas beschouwd, wordt te hard rijden als hoogste prioriteit gezien bij het aanpakken van problemen.

1	Te hard rijden
2	Vernieling van telefoocellen, bushokjes
3	Hondenpoep op straat
4	Onderhoud trottoirs
5	Parkeeroverlast
6	Inbraak in woningen
7	Onderhoud van groenvoorzieningen
8	Te weinig voorzieningen voor jongeren
9	Te weinig winkels voor dagelijkse boodschappen
10	Onderhoud van wegen en fietspaden

Tabel 5.1 Top Tien aanpak problemen *Binnenmaas*

Ontwikkelingen en trends:

De objectieve cijfers zouden impliceren dat de meeste overlast is van het verkeer. De subjectieve cijfers geven dit ook aan; men ziet het te hard rijden het liefst aangepakt worden.

Opvallend is verder dat in Puttershoek relatief veel bushokjes/telefoocellen worden vernield en dat een behoorlijke groep burgers hier ook ontevreden over is. Die vernielingen hebben wellicht te maken met de vele uitgaande jeugd aldaar. Over geheel Binnenmaas beschouwd ligt het zwaartepunt van de geweldsdelicten veelal in Puttershoek. Verder is het voorzieningenniveau (winkels voor de dagelijkse boodschappen) in de kern van Heinenoord pover. Opvallend is het aantal hoge auto-inbraken aan de Reedijk in Heinenoord; dit is op het onbeveiligde bedrijventerrein... Prioriteiten voor de veiligheidsketen zijn op te maken naar aanleiding van de gegeven ‘aanpaklijsten’.

De kleine groep mensen die een klacht indient, is in tweederde van de gevallen niet tevreden over de afhandeling daarvan.

Thema 11: veilig bij je naasten

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Er waren binnen de gemeente Binnenmaas dertien meldingen van huiselijk geweld; vijf in Puttershoek, vier in Maasdam, twee in Heinenoord en twee in Mijnsheerenland. Geen in Westmaas. Landelijk gezien zijn de cijfers relatief lager.

Integraal beeld subjectieve beleving:

De politie geeft aan dat dit thema een prioriteit zal gaan krijgen in haar beleid. Lage cijfer geeft wellicht geen reëel beeld, gezien het moeilijk aan te tonen is. De gemeente is bezig met een project huiselijk geweld.

Ontwikkelingen en trends:

Er is relatief weinig aandacht geweest voor dit onderwerp; voornaamste probleem is dat het probleem vaak binnenkamers blijft.

5.4 Ambitie III: veiligheid buiten de directe leefomgeving

Thema 12: minder risico's bij opslag, gebruik en transport van gevaarlijke stoffen (ook vuurwerk)

Dit thema valt gedeeltelijk samen met thema 13, te weten de inventarisatie van risicovolle locaties.

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Met betrekking tot dit thema heeft de provincie een lijst samengesteld, waarvoor zij verantwoordelijk is, met daarin twee bedrijven die in de categorie 'externe veiligheid-relevant' staan.

De milieudienst ZHZ geeft verder aan dat er 38 hulpdienstrelevante bedrijven zijn waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Verder zijn er 17 bedrijven die in de categorie 'wel risico dragen' vallen, waarvan 8 onder nieuwe regelgeving (Besluit Externe Veiligheid en Inrichtingen (BEVI)) vallen. Eén LPG-station moet naar aanleiding van BEVI voor 27 oktober 2007 gesaneerd worden. Verder stopt De Suikerunie (Puttershoek) in september 2005 met de productietak; dit bedrijf wordt hierdoor minder risicogevoelig. Op het terrein van de Suikerunie is nog wel een ander bedrijf gehuisvest, dat een zwaveldepot heeft.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Uit de enquête blijkt dat 90% van de burgers van mening is dat zij niet in een gevaarlijke omgeving woont. 4% vindt van wel, 6% heeft geen mening. Het overgrote deel van de burgers meent aldus in een veilige omgeving te wonen.

Ontwikkelingen en trends:

Het objectieve veiligheidsbeeld, geen (grote) rampen voorkomen, stemt overeen met het veiligheidsgevoel dat heerst bij de burgers in Binnenmaas. Het is inzichtelijk geworden welke maatregelen er genomen moeten worden naar aanleiding van BEVI. Bestemmingsplannen moeten rekening houden met de randvoorwaarden die in BEVI vermeldt staan.

Thema 13: rampenbeleid

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

Er zijn 8 opvanglocaties binnen de gemeente Binnenmaas; zeven publieke gebouwen en uitgaanscentrum Alcazar. Op deze locaties ontbreekt het momenteel aan een 'koffer', waarin alle benodigdheden zitten voor de organisationele opvang.

Verder staan de rampscenario's vastgesteld in het draaiboek rampenplan. Deze wordt in juni 2005 geactualiseerd.

Integraal beeld subjectieve beleving:

97% van de burgers geeft aan te weten wat te doen als de sirene gaat.

Er zal nader overleg komen over de oefeningen in het kader van de rampenbestrijding.

Draaiboek voor tv's, cateringdiensten en busdiensten is nog niet gereed.

Ontwikkelingen en trends:

Voorlichting naar burger toe heeft volstaan. De burgers kunnen terecht in de opvanglocaties indien dit nodig blijkt. Er zijn genoeg opvanglocaties, 'koffertjes' ontbreken vooralsnog en draaiboeken moeten geactualiseerd worden; beide zal gebeuren in juni bij het actualiseren van het rampenplan.

Thema 14: waken voor (zware) georganiseerde criminaliteit

Integraal beeld van de objectieve cijfers:

De wet Bevordering Integriteit Beoordeling door het Openbaar Bestuur (BIBOB). vergroot de mogelijkheden van overheden om criminaliteit te weren. Er zijn echter geen 'BIBOB-gevallen' in de gemeente Binnenmaas. Dit relatief zware middel is vooralsnog niet nodig in de gemeente Binnenmaas. Beleidsregels zullen hiervoor opgesteld worden voor 1 oktober 2005.

Integraal beeld subjectieve beleving:

Dit thema is verder buiten beschouwing gelaten in het subjectieve onderzoeksgedeelte.

Ontwikkelingen en trends:

Er hoeven geen handelingen te worden verricht door de gemeente.

5.5 Afsluiting

Het antwoord op de deelvraag "Welke resultaten heeft het toepassen van de veiligheidsmonitor Binnenmaas?" is dat met behulp van feitelijke en subjectieve gegevens, de ontwikkelingen en trends zijn neergezet van de veertien vastgestelde veiligheidsthema's in Binnenmaas. Met andere woorden: per thema is de veiligheidssituatie in kaart gebracht.

Nu kan worden vastgesteld, met behulp van het theoretisch kader uit hoofdstuk twee, wat de effecten zijn van deze informatie op het handelen van de (structurele) actoren van de veiligheidsketen in Binnenmaas. Dit gebeurt in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 : Effecten van monitoring

6.1 Inleiding

In het kader van de vraagstelling is het interessant de verwachte en mogelijke effecten van het gebruik van de monitor te analyseren. De deelvraag die hieraan refereert, luidt: “Wat zijn de (mogelijke) effecten van de veiligheidsmonitor voor de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas?”

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zullen de verschillende visies uit hoofdstuk twee (zie tabel 1) worden toegepast op de gedragingen, intenties en beelden van actoren uit de veiligheidsketen van Binnenmaas. Er zullen derhalve drie verschillende soorten effecten beschreven worden over hoe de gemeente, politie en brandweer (de vaste partners in de veiligheidsketen te Binnenmaas) met de informatie uit de veiligheidsmonitor om zullen gaan. In de praktijk van Binnenmaas zijn hiervoor nadere interviews afgenomen met de vaste partners in de veiligheidsketen te Binnenmaas. De analyse is daarbij gericht op de vraag wat voor veranderingen deze actoren verwachten met betrekking tot de veiligheidsketen. De onderzoeker kon zodoende een adequate inschatting maken van de mogelijke toekomstige effecten van monitoring op structuur en functioneren van de veiligheidsketen, geredeneerd vanuit de gegeven visies van monitoring.

<i><u>Functie\Visie</u></i>	<i><u>Instrumenteel</u></i>	<i><u>Politiek</u></i>	<i><u>Cultureel</u></i>
<i>Signaleren</i>	<i>Constateren trends en ontwikkelingen</i>	<i>Constateren belangen en (machts) verhoudingen</i>	<i>Welke onderliggende problemen, manifestaties en oorzaken</i>
<i>Sturen en verantwoorden</i>	<i>Doelstellingen= uitkomsten monitor. Doelstellingen bijstellen</i>	<i>Doelstellingen actor staat vast. Posities versterken, verdedigen of bevechten</i>	<i>Gedeelde probleempceptie</i>
<i>Leren en communiceren</i>	<i>Uitgangspunten herzien</i>	<i>Rol monitor ter discussie. Andere betekenis samenwerking</i>	<i>Verbetering samenwerking voor gezamenlijk denkkader</i>

Tabel 1 Visies en functies van monitoring.

Per visie worden eerst de expliciete verwachtingen weergegeven op basis van de verschillende functies en gebruiken uit de literatuur. Hierna worden de mogelijke effecten beschreven, zoals de onderzoeker deze kan opmaken aan de hand van de gevoerde gesprekken met de actoren uit de veiligheidsketen. Per visie wordt afgesloten met een synthese over de (mogelijke) veranderingen in de veiligheidsketen. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden, dat uitspraken doen over effecten lastig is. Effecten kunnen namelijk niet alleen het resultaat zijn van beleidsinspanningen (bedoelde

effecten), maar ook van exogene factoren (bijvoorbeeld economische ontwikkelingen, ofwel onbedoelde effecten).

In dit hoofdstuk worden nu allereerst de gevolgen van het instrumentele gebruik van de veiligheidsmonitor voor de veiligheidsketen beschreven. Vervolgens het politieke gebruik en tenslotte het cultureel-institutionele gebruik. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de beantwoording van de hierboven genoemde deelvraag.

6.2 Instrumenteel gebruik

6.2.1 Expliciete verwachtingen

In deze visie wordt verondersteld dat monitoring bijdraagt aan het verschaffen van inzicht in ontwikkelingen (bijvoorbeeld criminaliteitscijfers, maar ook veiligheidsgevoelens onder de bevolking), op basis waarvan kan worden getoetst of beleid in veiligheidsketens effectief is, danwel bijsturing behoeft. Daarnaast kunnen uitgangspunten eventueel herzien worden. In dit geval kan monitoring van gegevens bijdragen aan meer inzicht in de effecten van veiligheidsbeleid in ketens, en dus tot ‘leren’ en een meer ‘intelligente’, ‘rationele’ vorm van sturing en (veiligheids)beleid. De expliciete focus is dan ook op gedrag en maatregelen.

Kortom: de verwachting is dat actoren op basis van de waargenomen ontwikkelingen en trends prioriteiten stellen en plannen tot specifieke acties en maatregelen zullen ontwerpen.

Per thema zal nu beschreven worden hoe gedrag en maatregelen van de actoren uit de veiligheidsketen (gemeente/politie/brandweer) door de informatie uit de veiligheidsmonitor is veranderd (of niet veranderd).

6.2.2 Gedrag en maatregelen van actoren uit de veiligheidsketen

Thema 1: veilig ondernemen

Uit de veiligheidsmonitor komt naar voren dat het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) onbekend en ongewild is bij de huidige ondernemers in Binnenmaas. De gemeente zal de huidige bedrijven (met name de KIHW) daarom eerst willen overtuigen van het nut en noodzaak van het KVO. Zij zal hiervoor nader overleg voeren met de bedrijven. Verplichtingstelling (aan de huidige bedrijven) zoals de politie voorstelt is voor de gemeente voorlopig niet aan de orde. Alle actoren in de ARV zijn vastbeslotener om aan het KVO vast te houden.

Conclusie: er is in de veiligheidsketen overeenstemming over gedragslijn naar aanleiding van de informatie uit de monitor. Er bestaat wel een verschil van mening tussen politie, KIHW en gemeente over mogelijke verplichting van KVO.

Thema 2: veilige publieke gebouwen

De brandweer wil haar doelstellingen bijstellen naar aanleiding van de veiligheidsmonitor. Zij ziet een belangrijke taak in het actualiseren van de bereikbaarheidsplannen, aanvalsplannen en bluswaterkaarten. De brandweer zal, ook overeenkomstig de landelijke doelstellingen van de brandweer, doeltreffender en doelmatiger werken (maatregelen nemen) om deze achterstanden goed te kunnen maken. Verder kan 'Het Recreatieoord' nu met behulp van de veiligheidsmonitor gewezen worden op haar plicht. Zowel politie, gemeente en brandweer, alsmede 'Het Recreatieoord', zijn van inziens dat de veiligheidsmonitor een goede *push* geeft om aan zijn plicht(en) te voldoen.

Conclusie: er bestaat op hoofdlijnen overeenstemming over de te nemen maatregelen naar aanleiding van de informatie uit de monitor. Er zijn geen meningsverschillen over dit thema.

Thema 3: veiligheid en hangjeugd

De gemeente, brandweer en politie zijn het eens met het feitelijke beeld van relatief weinig probleemjongeren. Alledrie kunnen zich niet vinden in de belevingswereld van de burgers aangaande hangjeugd. Men neemt waar dat het, feitelijk gezien, vooral de hangjeugd in Puttershoek is, die aangepakt moet worden. De gemeente wil de communicatiestrategie naar de burger toe verstevigen, om het negatieve beeld dat burgers van hangjeugd hebben, positief te beïnvloeden. Zij wil daarbij uitleggen hoe burgers zelf met hangjeugd om kan gaan: wat mogen hangjongeren wel en wat niet? De welzijnsmedewerkers (2) worden ingelicht over de uitkomsten van de monitor.

De politie zal een inventarisatie hangplekken opmaken en jeugdbeleid herformuleren met behulp van informatie uit de veiligheidsmonitor. Het uitgangspunt voor de jeugd ("hangen mag, vernielen en vervuilen niet") is voor de actoren in de ARV hetzelfde gebleven.

Conclusie: er bestaat overeenstemming tussen politie, brandweer en hangjeugd over de te nemen maatregelen naar aanleiding van (feitelijke) informatie uit de monitor. Wel is er een verschil van inzicht bij de vaste ketenpartners en de burgers betreffende de (subjectieve) informatie uit de monitor.

Thema 4: veilig uitgaan

De politie heeft zich voorgenomen meer gebruik te gaan maken van de APV om overlast (vooral jeugd in Puttershoek) tegen te gaan. De gemeente zal daarvoor de APV actualiseren. De brandweer geeft aan zich te kunnen vinden in deze maatregelen. De aanbeveling van de politie om Bijzondere Opsporings Ambtenaren (BOA) in te zetten (ook ten behoeve van thema 10) vindt geen gewillig gehoor bij de gemeente. Verder heeft de politie, als primaire actor in deze, zich voorgenomen meer afspraken met derden maken over uitwisseling van persoonsgegevens ten behoeve van de opsporing, zoals bijvoorbeeld met vervoersbedrijven.

Ondernemers als Alcazar zijn bereidwillig om mee te werken met de politie. De gegevens uit de veiligheidsmonitor hebben de gemeente en politie opmerkzaam gemaakt over de potentiële inzet van

BOA's (dit komt ook bij andere thema's zoals 'veilig verkeer' en 'een schone en ongeschonden woonomgeving' weer naar voren).

Conclusie: er is overeenstemming tussen de vaste ketenpartners en de ondernemers over de te nemen maatregelen (inzet APV) naar aanleiding van de monitor. Er is een meningsverschil tussen politie en gemeente over de mogelijke inzet van BOA's.

Thema 5: veilig verkeer

De doelstelling van de gemeente aangaande minder slachtoffers is (weer) niet gehaald.

Dat de verkeersproblematiek in eerste instantie bij het verkeersgedrag van de verkeersdeelnemers ligt, zijn alle betrokken actoren het mee eens. De gemeente ziet hier vooral een taak in de voorlichting: bij buurt- en wijkgesprekken tekst en uitleg geven over verrichtte inspanningen met betrekking tot verkeersveiligheid. Landelijk worden ook al campagnes gevoerd om de (in Binnenmaas vooral jeugdige) verkeersdeelnemers te 'herconditioneren'.

De gemeente zal daarnaast de infrastructurele knelpunten die bijdragen tot een potentieel gevaarlijke situatie aanpakken. Ook Provincie en Waterschap richten hier hun pijlen op. De brandweer herkent het beeld dat de verkeersdrempels als hinderlijk worden ervaren (te hoog) door hulpdiensten en burgers, maar heeft hier niet direct een oplossing voor. De politie geeft aan dat de infrastructuur in Maasdam verbeterd moet worden.

De gemeente zal verder een gemeentelijke boete in moeten voeren voor fout parkeren, stilstaan van voertuigen en andere kleine overtredingen zoals op de stoep fietsen. Over de uitvoering hiervan verschillen de gemeente en politie van mening. De politie geeft daarnaast aan dat zij binnen de 30-km gebieden niet op snelheid kan controleren. De brandweer geeft ook aan dat de handhaving van verkeersregels verbeterd moet worden.

Gezien de uitkomsten van de veiligheidsmonitor zullen de gemeente, brandweer en politie prioriteit blijven geven aan het thema 'veilig verkeer' in haar beleidsprogramma's.

Conclusie: er is in de veiligheidsketen overeenstemming over de geschetste verkeersproblematiek en de prioriteitstelling daarnaar. Er is een meningsverschil tussen politie en gemeente over de te nemen maatregelen ter handhaving van de verkeersregels binnen de bebouwde kom.

Thema 6: veiligheid voor kinderen

De gemeente zal de infrastructuur, waar nodig, rond scholen aanpassen. Extra nadruk zal gelegd worden op Heinenoord, aangezien deze het slechts uit de nulmeting kwam.

De oplossing aangaande de drukte rond scholen is aangedragen door de politie, die pleit voor een stopverbod. De politie zal het stopverbod incidenteel repressief doen naleven.

De politie wil verder meer art.461 borden¹⁷ op schoolpleinen, die een duidelijk signaal afgeven over waar men wel en niet mag staan. De scholen zijn het hier wel mee eens en willen naar aanleiding daarvan ook hogere hekwerken plaatsen. Er zal door de politie een videofilm gemaakt worden van onveilige situaties op de schoolroutes met de bedoeling hier voorlichting over te gaan geven. Dit zou een taak van de gemeente moeten zijn.

De brandweer geeft aan dat het knelpunt van de schoolroutes ligt in de infrastructuur en het verkeersgedrag van bestuurders (zie ook thema vijf). De brandweer heeft geen doelstellingen bijgesteld dan wel andere assumpties aangenomen naar aanleiding van de vernomen informatie.

Conclusie: In de veiligheidsketen is men het eens over de te nemen maatregelen aangaande problemen rond scholen. Ook aangaande de speeltoestellen blijven de ketenpartners eensgezind over de gedragslijn in deze. Er is een meningsverschil tussen gemeente en politie over wie de voorlichting gaat uitvoeren.

Thema 7: veiligheid voor ouderen

De gemeente zal beleidsmaatregelen nemen om in genoeg 55+woningen in de nabije toekomst te kunnen voorzien. De gemeente gaat tezamen met een andere actor, de woningstichting, een gezamenlijke visie opstellen ten aanzien van toekomstige woonmilieus. Aangaande valveiligheid zal de eigen verantwoordelijkheid van ouderen worden benadrukt in de communicatiestrategie. De politie heeft een presentatie gemaakt over dit onderwerp en zal hiermee 'ouderensamenkomsten' bijwonen. De veiligheidsketen, alsmede woningstichting 'De Maashoek', is zich bewust geworden van het potentiële gevaar van te weinig geschikte 55+woningen.

Conclusie: in de veiligheidsketen is men het eens over de te veranderen gedragslijn aangaande toekomstige woonmilieus.

Thema 8: veilig tegen indringers

De gemeente zal preventietips op haar website plaatsen om het PKVW verder te promoten. De gemeente gaat haar beleid aanpassen, aangezien het keurmerk tot haar takenpakket is gaan behoren. Het keurmerk zal verplicht worden voor nieuwbouwwoningen.

De gemeente zal een campagne voeren om toch vooral aangifte te doen bij een inbraak.

Het gegeven dat het PKVW weinig zoden aan de dijk heeft gezet in Binnenmaas, heeft binnen de veiligheidsketen niet geleid tot een herziening van de noodzaak van het PKVW.

Conclusie: in de veiligheidsketen is overeenstemming over de gedragslijn binnen de ARV naar aanleiding van de nulmeting. De gemeente neemt maatregelen ten aanzien van het PKVW.

Thema 9: een brandveilige woning

¹⁷ verboden toegang op terrein.

Hier wordt ook het PKVW gepromoot, onderdelen van dit thema maken immers ook onderdeel uit van het PKVW.

Gezien de veilige situatie in dit thema, kan een deel van de aandacht verschoven worden naar andere knelpunten. Dit thema heeft geen directe prioriteit bij de gemeente en politie. Wel bij de brandweer gezien haar takenpakket.

Conclusie: er is in de veiligheidsketen overeenstemming over de gedragslijn naar aanleiding van de informatie uit de monitor. Er is wel een verschil in prioriteitstelling tussen enerzijds de gemeente en politie en anderzijds de brandweer.

Thema 10: een schone en ongeschonden woonomgeving

De gemeente zal prioriteit geven aan het grootste probleem in Binnenmaas: de problemen rond het verkeer. Verder zal per dorpskern intensief worden gekeken naar de problemen die de burgers het liefst aangepakt ziet worden, dit zal gebeuren aan de hand van de opgestelde prioriteitenlijstjes. Zo zal bijvoorbeeld nog duidelijker worden weergegeven waar honden wel en niet hun behoefte kunnen doen. De APV kan daarbij nagevolgd worden middels het opleggen van (bestuurlijke) boetes. Ook de eigen verantwoordelijkheid van burgers aangaande sommige onderwerpen zal meer benadrukt worden in de communicatiestrategie van de gemeente. Politie, brandweer en gemeente vinden dat de burgers soms ook zijn eigen verantwoordelijkheid moet nemen.

De politie en de gemeente willen naar aanleiding van de informatie uit de veiligheidsmonitor de klachtenafhandeling verbeteren.

Conclusie: de vaste partners in de veiligheidsketen zijn het eens over het aanpakken van de voornaamste problemen uit de nulmeting en over het verbeteren van de klachtenafhandeling. Er is een meningsverschil tussen de politie en de gemeente over wie de (bestuurlijke) boete moet gaan uitdelen.

Thema 11: veilig bij je naasten

De gemeente zal folders/voorlichtingsmateriaal neerleggen bij openbare instellingen als het gemeentehuis. Dit onderwerp zal meer prioriteit krijgen in haar eigen beleid en in op te stellen convenanten. In ARV-verband is duidelijk geworden dat dit onderwerp meer aandacht verdient. Tevens is duidelijk geworden dat het een primaire taak is voor de politie.

Conclusie: er is in de veiligheidsketen overeenstemming over de gedragslijn naar aanleiding van de informatie uit de monitor.

Thema 12: minder risico's bij opslag, gebruik en transport gevaarlijke stoffen

De gemeente zal in het kader van nieuwe regelgeving (BEVI) betreffende veiligheid de inrichting in Binnenmaas op sommige plekken veranderen. De gemeente zal de saneringsverplichting om binnen 3 jaar urgente situaties (PR 10⁻⁵) te saneren en de overige PR 10⁻⁶ uiterlijk in 2010 te saneren invullen. Als gevolg hiervan zal één Lpg-station voor 27 oktober 2007 gesaneerd worden. Het LPG-vulpunt bij

Westmaas zal gesaneerd worden voor 2010. Verder zal de gemeente de betreffende ondernemers te zijner tijd verwittigen van het saneringsbeleid (subsidieregeling). Bij het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen zullen de risico's geïnventariseerd worden door een extern adviesbureau. De brandweer zal preparatieve acties nemen ten aanzien van het veiligheidsproces. Met andere woorden: zij zorgt ervoor geïnformeerd te blijven ten aanzien van de bereikbaarheid van de risicovolle bedrijven, alsmede de omzet van welke stof er geproduceerd wordt.

De veiligheidsketen, met name de gemeente en milieudienst ZuidHolland-Zuid(ZHZ), is zich bewust geworden van de noodzakelijke veranderingen die doorgevoerd moeten worden.

Conclusie: er is overeenstemming tussen politie, brandweer, gemeente en de milieudienst ZHZ over de gedragslijn naar aanleiding van informatie uit de monitor.

Thema 13: rampenbeleid

De gemeente zal de rampenplannen actualiseren en zal naar aanleiding van de informatie uit de nulmeting de voorzieningen ten behoeve van de opvanglocaties in orde brengen. Dit wordt op subregionaal niveau (Hoeksche Waard) opgepakt. Er komen regionale afspraken wat betreft de draaiboeken voor tv's, cateringdiensten en busdiensten.

De brandweer zal ter preparatie 'rampenoefeningen' uitvoeren. De politie zal waar nodig participeren in de oefeningen.

Conclusie: er is in de veiligheidsketen overeenstemming over de gedragslijn naar aanleiding van de informatie uit de monitor.

Thema 14: waken voor (zware) georganiseerde criminaliteit.

De gemeente zal beleidsregels opstellen ten aanzien van BIBOB.

Conclusie: de veiligheidsketen is het eens over de geplande gedragslijn.

6.2.3 Synthese: instrumentele veranderingen in de veiligheidsketen

De geconstateerde ontwikkelingen en trends uit de veiligheidsmonitor hebben de veiligheidsketen(s) (politie/gemeente/brandweer) hechter gemaakt. Veelal worden de trends (h)erkend, overgenomen en als bron van data gebruikt. Individuele beleidsdoelstellingen zijn (waar nodig) veelal bijgesteld door middel van beleidsmaatregelen ten behoeve van het gezamenlijk opgestelde beleidsdoel, wat ook de veiligheidsketen versterkt. Ook zijn de gezamenlijk opgestelde assumpties ten aanzien van een beleidsthema veelal versterkt door de informatie uit de veiligheidsmonitor.

Is er een verschil van mening, dan gaat dat veelal over wie verantwoordelijk is over de uitvoering van de gedragslijn. De volgende (menings)verschillen zijn waargenomen:

Thema 1: tussen de politie, de KIHW en de gemeente over een mogelijke verplichting van het KVO.

Thema 3: tussen de vaste ketenpartners en de burgers over de (subjectieve) informatie uit de monitor.

Thema 4: tussen de politie en de gemeente over de mogelijke inzet van BOA's.

Thema 5: tussen de gemeente en de politie over de te nemen maatregelen ter handhaving van de verkeersregels binnen de bebouwde kom.

Thema 6: tussen de gemeente en de politie over wie de voorlichting gaat uitvoeren.

Thema 9: in prioriteitstelling tussen enerzijds de gemeente en politie en anderzijds de brandweer.

Thema 10: tussen de politie en de gemeente over wie de (bestuurlijke) boete moet gaan uitdelen.

6.3 Politiek gebruik

6.3.1 Expliciete verwachtingen

In deze visie wordt verondersteld dat monitoring door het verhelderen en agenderen van (veiligheids)issues raakt aan de specifieke belangen van actoren in (veiligheids)ketens, en dat actoren in ketens hun positionering en wijze waarop hun belangen worden behartigd in de samenwerking in de keten, continu herijken. Informatie die met behulp van monitoring beschikbaar wordt gesteld, kan er dus toe leiden dat de positionering van actoren in ketens wordt veranderd. Ook hier vindt dus (bij)sturing en leren plaats, maar die heeft niet direct betrekking op rationale beleidsprocessen, maar op de positionering van en op de machtsverhoudingen tussen partijen die deel uitmaken van beleidsketens. De expliciete focus is op posities en belangen van de actoren uit de veiligheidsketen. Tevens kunnen samenwerkingsverbanden een andere (groter/kleiner) betekenis krijgen. Elke actor zal kijken hoe belangen verdedigd kunnen worden in welke samenwerkingsverbanden. De afhankelijkheden in de veiligheidsketen ten opzichte van de veiligheidsthema's zullen verschillen. Kortom: de verwachting is dat actoren op basis van informatie uit de monitor zullen kijken of specifieke belangen worden behartigd en of bestaande samenwerkingsvormen voldoen om aan eigen belangen tegemoet te komen.

Per thema zal nu beschreven worden hoe posities en belangen van de actoren uit de veiligheidsketen (gemeente/politie/brandweer) door de informatie uit de veiligheidsmonitor zijn veranderd (of niet veranderd).

6.3.2 Posities en belangen van de actoren uit de veiligheidsketen

Thema 1: veilig ondernemen

Het bedrijventerrein is een van de drie hoofdthema's (naast jeugd en verkeer) uit het veiligheidsconvenant dat is opgesteld tussen de gemeente en politie. De belangen van de politie en gemeente zijn gediend bij de invoering van het KVO (preventief optreden is beter dan repressief optreden). De huidige bedrijven vinden het KVO echter te duur. De gemeente wil de huidige ondernemers confronteren met de eigen verantwoordelijkheid in deze; "de bestaande ondernemers zullen geconfronteerd worden met het feit dat als zij wel willen meepraten over de ontwikkelingen van collectieve bedrijventerreinen, zij het initiatief aan hun kant houden in plaats van dat zij later moeten

aansluiten aan het collectief van “nieuwe ondernemers”. De uitkomst van de monitor versterkt ook de positie van de ketenpartners; de noodzaak van een KVO voor de huidige ondernemers lijkt mede te rechtvaardigen gezien de geconstateerde overlast op het huidige bedrijventerrein (zie trends thema 10). De politie geeft aan dat er in de toekomst een rol is weggelegd, op een hoger niveau dan de ARV, voor het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (deze is nog in oprichting).

De samenwerking in de veiligheidsketen tussen ondernemers en gemeente zal naar verwachting groter worden.

Conclusie: de huidige ondernemers zien geen belang bij het KVO, maar de ketenpartners wel. De informatie van de monitor versterkt de positie en belangen van de ketenpartners, en de samenwerking daarbij. De samenwerking tussen gemeente en bedrijven wordt ook groter. De ketenpartners zien in de toekomst een grotere rol weggelegd voor het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing.

Thema 2: veilige publieke gebouwen

De brandweer ziet zijn positie versterkt, vanwege de controlefunctie die zij heeft aangaande de gebruiksvergunningen. Afstemming afgifte en controle gebruiksvergunningen zal plaatsvinden tussen gemeente en brandweer.

De informatie uit de veiligheidsmonitor dwingt actoren (onder andere recreatieoord en bedrijven) er toe om aanvalsplannen te gaan maken. Immers, door de resultaten van de nulmeting kan niemand zich meer verschuilen achter het feit dat men niet op de hoogte was van de problemen. De brandweer kon zo het recreatieoord terecht wijzen op de achterstand, net als de gemeente kon wijzen naar de achterstanden bij de brandweer. De brandweer ziet, over alle thema's beschouwd, voor de uitvoering van beleidsvoornemens meer heil in de volgend jaar op te richten Veiligheidsregio. Dit orgaan zou de middelen krijgen om daar waar de gemeente te kort schiet of het probleem niet kan oplossen, in te grijpen. De autonomie van de gemeente wordt zo minder. Duidelijk geval van (toekomstige) machtsverschuiving. Idem bij andere knelpunten (thema's).

Conclusie: er is binnen de ARV overeenstemming over het belang van de gebruiksvergunningen en de positie die de brandweer daarbij inneemt. De positie van de brandweer binnen de ARV is versterkt naar aanleiding van de informatie uit de monitor. De brandweer meent dat door de op te richten Veiligheidsregio haar belangen beter behartigd zullen worden.

Thema 3: veiligheid en hangjeugd

Er is een meningsverschil tussen de gemeente en de politie over de inzet van jeugdwerkers. De gemeente meent dat het huidige aantal jeugdwerkers op hun huidige locatie volstaat, aangezien de overlast wel meevalt. De politie wil de inzet van de jeugdwerkers 'mobiel', om zo meer overlast tegen te kunnen gaan. De samenwerking in de veiligheidsketen is op dit punt zwakker geworden. In de ARV is, naar aanleiding van de informatie uit de monitor, de positie van de gemeente versterkt en van de politie verzwakt.

Door de nulmeting kan de politie een meer realistisch inschatting maken van zijn inzet, en keuzes maken. Met andere woorden: de politie gaat minder aandacht aan dit thema schenken ten faveure van andere thema's. Ook de prioriteitstelling voor gemeente en welzijnswerkers wordt herzien.

De politie en gemeente zijn tevreden over de samenwerking met bureau HALT. Bestaande samenwerkingsverbanden voldoen aldus.

Verder botsen de politie en gemeente over de probleemaanpak (inzet jeugdwerkers) en wie daarvoor verantwoordelijk is; dit maakt de veiligheidsketen ook zwakker.

Conclusie: de ketenpartners hebben het gezamenlijke belang om de mythe van (veel) overlastgevende jeugd te doorprikken. De informatie uit de monitor sterkt hun positie daarin. Verschillen zijn er wel in de aanpak van hangjeugd; hier is een divergerende werking tussen politie en gemeente. De veiligheidsketen verzwakt hier.

Thema 4: veilig uitgaan

De APV versterkt de positie van de politie. De activiteiten van een jongerenwerker, de buurt, de politie en de horecaondernemer zullen nader op elkaar afgestemd worden. Er is dus een versterking van samenwerking in de veiligheidsketen waar te nemen. De politie geeft verder aan dat de advisering van het vergunningenbeleid streng wordt aangehouden; "er is weinig ruimte om hier van af te wijken". Verder wil de politie de handhaving naleving vergunningen onverkort voortzetten. Er zijn soms tegenstrijdige belangen met de gemeente aangaande openingstijden horecagelegenheden, maar de politie heeft de machtspositie aangaande dit punt. Politie opteert verder voor de inzet van BOA's buiten het recreatieoord (stadswachten). De politie geeft aan dat sommige samenwerkingsverbanden niet voldoen om overlast te bestrijden. Daar waar nodig zullen dan ook bilaterale overeenkomsten worden afgesloten, zoals met vervoersmaatschappijen over de uitlevering van persoonsgegevens. Herkenning dat problematiek in breder verband opgelost moet worden bij diverse actoren. Een overlegstructuur hiervoor is de stuurgroep horeca/vergunningen.

Conclusie: er is overeenstemming van belangen tussen de actoren uit de veiligheidsketen. De positie van de politie in die veiligheidsketen wordt daarin versterkt. De bestaande samenwerking volstaat volgens de politie niet om het belang van veilig uitgaan te behartigen. Hierom worden, veelal buiten de ARV om, bilaterale afspraken gemaakt met andere actoren.

Thema 5: veilig verkeer

Het specifieke issue is hier de handhaving van de verkeersregels. De samenwerking aangaande dit thema is moeizaam en de besluitvorming is traag.

De politie geeft aan veelal onmachtig te zijn in de handhaving van de verkeersregels. Zij kan enkel incidenteel (ad hoc) optreden binnen de bebouwde kom. De politie geeft verder aan dat de gemeente de politie werk uit handen kan nemen door het inzetten van BOA's in de verscheidene dorpskernen.

Dit om de gemeentelijke boete uit te kunnen delen. De politie herkent daarnaast niet op alle punten uit de veiligheidsmonitor het gegeven beeld. De politie geeft bijvoorbeeld aan dat bepaalde rustige straten ook in de overlast top tien staan, maar heeft hier zijn twijfels over. Kritiek naar de gemeente is dat de gemeentelijke wegen niet uniform zijn ingericht, wat de handhaving bemoeilijkt. De politie geeft daarbij aan dat er nu een verschuiving zichtbaar is naar gemeentelijke en waterschapswegen aangaande verkeersgerelateerde problemen.

De gemeente geeft aan dat de handhavingsacties van de politie te versnipperd zijn. Daarnaast hebben handhavingactiviteiten op het gebied van parkeren bij de politie geen prioriteit, terwijl hier vanuit de bevolking wel om gevraagd wordt. De gemeente gaat verder de informatie gebruiken om meer aandacht te geven aan bepaalde aspecten in de infrastructuur.

De gemeente en politie dichten zichzelf verschillende posities toe bij de handhaving van verkeersregels binnen de bebouwde kom. Gezien dit thema het grootste knelpunt is, zal er toch de noodzaak voor een sterkere samenwerking zijn. Op zich is hiervoor de regionale projectgroep verkeersveiligheid.

Conclusie: het specifieke belang is voor alle actoren in de veiligheidsketen gelijk, namelijk veiliger verkeer middels het handhaven van de verkeersregels. De actoren verschillen daarbij van mening wie daarvoor verantwoordelijk is. De samenwerking in de ARV lijkt niet te volstaan om dit belang te behartigen. De regionale projectgroep verkeersveiligheid lijkt meer van de grond te kunnen krijgen.

Thema 6: veiligheid voor kinderen

Het specifieke belang waar alle actoren uit de veiligheidsketen, alsmede de kinderen en scholen, mee gediend zijn is: een veilige speel- en schoolomgeving.

De politie geeft aan dat de routes als onveilig worden ervaren; dat heeft weer te maken met de wegen in de Hoeksche Waard, waarop zich veel “gemengd verkeer” beweegt. De verantwoording voor de veiligheid op het schoolplein komt direct te liggen bij de scholen (en bij repressieve actie de politie), middels het instellen van art.461¹⁸. De politie versterkt zo haar positie.

Er zal beter samengewerkt (in de ARV) moeten worden aangaande de verkeersproblematiek rond scholen. De gemeente en politie en scholen versterken hun positie ten aanzien van de probleemveroorzakers. De gemeente heeft een taak om de omgeving van de school veiliger te maken. De veiligheidsketen zal dus hechter worden.

Conclusie: de actoren uit de veiligheidsketen hebben dezelfde belangen. De informatie uit de monitor versterkt de positie van de gemeente en de politie, en de samenwerking in de ARV zal verbeteren wat de veiligheidsketen *an sich* sterker maakt.

¹⁸ Verboden toegang; privé terrein.

Thema 7: veiligheid voor ouderen

Het specifieke belang is hier het voorzien in genoeg 55+woningen. Vooral de gemeente kan druk uitoefenen op de andere actoren gezien het belang dat op spel staat. De gemeente, woonstichting en zorginstellingen dragen een verantwoordelijkheid naar de ouderen van nu en in de toekomst, onder meer wat betreft woonaanbod. De samenwerking tussen deze actoren in de veiligheidsketen wordt sterker door het opstellen van gezamenlijke woonvisies.

Het belang van de politie in een veilige woonomgeving voor ouderen, is dat het leidt tot minder klachten. Dit is van belang gezien de doelstelling van de politie van 20% minder aangiften. Dit geldt ook voor andere thema's trouwens. Belangen van de gemeente zijn aldus meer tevreden ouderen en voldoende huisvestingsmogelijkheden.

Conclusie: de informatie uit de monitor doet recht aan de belangen van de actoren, en versterkt hierdoor de samenwerking in de veiligheidsketen. De monitor versterkt de positie van de gemeente ten opzichte van de woningstichting aangaande de voorziening van 55+woningen.

Thema 8: veilig tegen indringers

De politie geeft aan dat de inhoud van de nulmeting ook hier van belang is om het verantwoordelijkheidsgevoel van diverse actoren op te krikken. Herkenning van de problematiek bij de politie is ruim voorhanden, bij de gemeenten niet of nauwelijks. Beleid wordt niet echt opgepakt. Een voorbeeld is dat in een bijeenkomst met de gemeenteraden op het politiebureau in Oud-Beijerland dit onderwerp uitgebreid voor het voetlicht gebracht werd vanaf de zijde van de politie met de nadruk op het feit dat gemeenten zich actief dienen op te moeten stellen bij het bepalen van de voorwaarden bij nieuwbouw en het stimuleren van woningbouwstichtingen om bij renovaties woningen te voorzien van het keurmerk. De politie heeft vanaf 2005 geen primaire verantwoordelijkheid voor dit onderwerp, deze ligt nu bij de gemeente. Het belang voor politie is evident: veel minder inbraken bij PKVW.

De politie (en brandweer) kan de gemeente wijzen op haar nieuwe taak.

Conclusie: de verantwoordelijkheid voor het PKVW is verschoven van de politie naar de gemeente.

De ketenpartners blijven wel hetzelfde belang houden. De positie van de gemeente in de veiligheidsketen is verzwakt naar aanleiding van de informatie uit de monitor. De samenwerking in de ARV lijkt niet te volstaan om het PKVW te doen slagen.

Thema 9: een brandveilige woning

Het specifieke belang, een brandveilige woning, geldt voor iedere betrokken actor.

Voor de brandweer betekent dit dat er geen uitgebreide controle- of preventie programma's opgesteld hoeven te worden. Belang voor gemeente is daarbij de inzet uren van de brandweer; bij minder branden is minder sociale opvang nodig (bij het zoeken van vervangende woonruimte door gemeente).

Deze uren kunnen besteedt worden aan de knelpunten van thema twee. Bestaande samenwerkingsverbanden voldoen.

Conclusie: het specifieke belang van een veilige woning wordt behartigd. Het samenwerkingsverband ARV volstaat hiervoor. De informatie uit de veiligheidsmonitor heeft ervoor gezorgd dat aandacht (tijd/geld) van dit onderwerp wordt verschoven naar een ander (veiligheids)thema.

Thema 10: een schone en ongeschonden woonomgeving

De politie geeft aan dat het belang van de nulmeting hier het inzicht voor de gemeente weergeeft dat zij prioriteiten moet stellen aan het op orde maken en houden van de leefomgeving op vaak eenvoudige onderwerpen om de tevredenheid van de burgers te vergroten. Bijvoorbeeld over de groenvoorzieningen. De politie geeft verder aan dat er niets wordt gedaan door de gemeente met de informatie die zij verstrekt aangaande volumecriminaliteit. De brandweer hoopt dat de gemeente de aangegeven problemen zal aanpakken, maar is van mening dat dit bij de uitvoering niet zal gebeuren. De gemeente heeft verder een extra argument om het KVO in te voeren (relatief veel overlast op bedrijventerrein Heinenoord). Dorpenserviceteams moeten hun taken beter doen.

Op veel facetten kan de gemeente de nadruk leggen op bepaalde verbeteringen per kern.

De politie en brandweer kunnen in de ARV de gemeente wijzen op haar taken in deze. De veiligheidsketen is sterker geworden doordat nu duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is.

Conclusie: het samenwerkingsverband ARV volstaat om de specifieke belangen, een schone en ongeschonden woonomgeving, te behartigen. De informatie uit de monitor zorgt ervoor dat de gemeente zich meer moet inzetten; haar positie verzwakt daardoor.

Thema 11: veilig bij je naasten

De inhoud van de nulmeting draagt niet bij aan een betere belangenbehartiging van bepaalde actoren (slachtoffers fysiek en psychisch geweld) in de samenleving. “Uitgesloten kan wel worden dat in alle kernen de problematiek relatief gezien erg meevalt”. De informatie uit de nulmeting wordt als niet volledig beschouwd. Andere actoren als justitie en politie meten op dit punt al heel veel en werken procesmatig aan deze problematiek. De politie wil dit thema ook meer naar voren schuiven in de ARV. Probleemhebber is de politie. Andere actoren komen nauwelijks in beeld. De gemeente heeft geen directe verantwoordelijkheid bij dit thema, maar zal wel het contact intensiveren naar de andere betrokken actoren (GGD, hulpverlening, opvoeders, politie). De belangen van de politie worden niet behartigd door de veiligheidsmonitor. Er wordt meer samenwerking verwacht van alle actoren uit de veiligheidsketen (ARV + GDD Zuid-Hollandse eilanden) om dit probleem te ‘tackelen’.

Conclusie: het specifieke belang van de primair verantwoordelijke, de politie, wordt niet behartigd door de monitor. De samenwerking in de ARV hierover zal verbeterd worden.

Thema 12: minder risico's bij opslag, gebruik en transport van gevaarlijke stoffen.

De gemeente zal meer nadruk leggen op het belang van veiligheid bij beleidsvorming middels BEVI; haar positie versterkt daardoor. Overleg tussen de milieudienst, gemeente en brandweer zal sterker worden. Alle betrokken actoren vinden dat de samenwerking met de milieudienst ZHZ voor verbetering vatbaar is. Door het betrekken van de milieudienst ZHZ bij de ARV wordt de veiligheidsketen sterker.

Conclusie: de samenwerking in de veiligheidsketen wordt hechter, waarbij de positie van de gemeente sterker wordt. De informatie uit de veiligheidsketen behartigt de belangen van de brandweer, de milieudienst ZHZ en de gemeente.

Thema 13: rampenbeleid

De samenwerking tussen gemeenten zal op (sub)regionaal niveau sterker worden. De positie van de gemeente wordt zo sterker ten aanzien van andere actoren in de veiligheidsketen.

De politie meent dat ‘bovenlokaal’ actoren actief zijn om beleid te formuleren, oefeningen te houden en plannen te maken voor een ketengerichte aanpak. Maar bij de uitvoering komt er weinig van terecht. De politie kan de gemeente wijzen op haar verantwoordelijkheid bij de uitvoering (oefening) van het rampenplan.

Conclusie: de geschetste belangen worden behartigd op subregionaal niveau in de Ambtelijke overleggroep OOV Hoeksche Waard. De samenwerking daarbij tussen de politie, brandweer en politie bij de uitvoering staat ter discussie.

Thema 14: waken voor (zware) georganiseerde criminaliteit

De gemeente ziet haar positie sterker worden, aangezien BIBOB haar belangen zal behartigen. De samenwerking zal sterker worden tussen gemeente en politie. De belangen van de politie worden middels BIBOB ook beter behartigd. Afstemming hierover vindt op regionaal niveau plaats.

Conclusie: er is (nu) geen impact op de veiligheidsketen, aangezien afstemming op regionaal niveau plaatsvindt. Het gezamenlijk belang van de ketenpartners wordt (daar) beter behartigd.

6.3.3 Synthese: politieke veranderingen in de veiligheidsketen

Ten eerste kan de conclusie worden getrokken dat de samenwerking binnen de ARV op hoofdlijnen niet ter discussie is komen te staan na de nulmeting met de veiligheidsmonitor. De verhoudingen *binnen* de ARV zijn op onderdelen echter wel degelijk veranderd. Dit blijkt uit een aantal zaken, waarbij de volgende belangen- en positieveranderingen zijn waargenomen:

Thema 1: de huidige ondernemers moeten het belang van het KVO accepteren. Meer samenwerking tussen de ondernemers en de gemeente zal hiervan een gevolg zijn.

Thema 3: hoe de hangjeugd aan te pakken? De politie opteert voor meer inzet van jeugdwerkers, waar de gemeente niet meer inzet nodig vindt, dit gezien het feitelijke beeld van overlast. Een betere aanpak zou zijn: voorlichting naar burgers. Een gevolg is dat de veiligheidsketen zwakker wordt.

Thema 4: de invoering van de APV versterkt de positie van de politie in die veiligheidsketen.

Thema 5: de handhaving van verkeersregels is in het geding. De politie meent dat er BOA's moeten worden aangenomen om bestuursboetes uit te kunnen delen. De gemeente vindt dit een taak van de politie. Dit gaat ten koste van de samenwerking in de ARV.

Thema 6: de informatie uit de monitor versterkt de positie van de gemeente en politie, en de samenwerking in de ARV zal verbeteren wat de veiligheidsketen *an sich* sterker maakt.

Thema 8: de verantwoordelijkheid voor het PKVW is verschoven van de politie naar de gemeente.

Thema 11: het specifieke belang van de primair verantwoordelijke, de politie, wordt niet behartigd door de monitor. De samenwerking in de ARV hierover zal verbeterd worden.

Thema 12: de samenwerking in de veiligheidsketen wordt hechter, waarbij de positie van de gemeente sterker wordt. De informatie uit de veiligheidsketen behartigt de belangen van de ketenpartners.

Indien de actoren uit de veiligheidsketen merken dat resultaten uitblijven, zullen zij hun belangen op een ander niveau willen verdedigen. Zo wordt door verscheidene actoren bij enkele thema's verwezen naar andere (hoger niveau) samenwerkingsverbanden, zoals de Veiligheidsregio, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing en de regionale projectgroep verkeersveiligheid, waarin in de toekomst hun belangen, indien nodig, beter behartigd zullen worden.

Aangezien de informatie veelal als neutraal is beschouwd, is er niet veel discussie geweest over de te nemen maatregelen, wel in sommige gevallen over de uitvoering. Bijvoorbeeld de inzet van BOA's in de vijf dorpskernen om de controle op de handhaving van regels na te leven.

De politieke visie maakt de veiligheidsketen veelal minder sterk, aangezien informatie als machtsmiddel wordt gebruikt. In Binnenmaas is dit echter nog nauwelijks het geval geweest. Dus de veiligheidsketen is niet echt zwakker geworden. De politieke veranderingen die hebben plaatsgehad, hebben de (lokale) veiligheidsketen over het algemeen niet sterker gemaakt.

6.4 Cultureel-Institutioneel gebruik

6.4.1 Expliciete verwachtingen

In deze visie wordt verondersteld dat monitoring kan leiden tot een mogelijk meer eenduidige dan wel gedeelde visie op de problemen waar de partijen in een keten zich collectief op richten. De gedachte hier is, dat informatie uit monitoring via processen van zingeving en leren leiden tot meer gedeelde visies op onderliggende problemen (één 'frame of reference'/'social relationships'), en uiteindelijk zouden kunnen bijdragen aan een hoger probleemoplossend vermogen. De expliciete focus ligt aldus op de te delen probleemperceptie. Daarnaast wordt duidelijk waar en hoe gecommuniceerd wordt over het veiligheidsbeleid, waar beter samengewerkt kan worden in welke fase,

Kortom: de verwachting is dat de actoren op basis van informatie uit monitoring zullen trachten te komen tot een gedeelde visie op oorzaken, manifestatie en gevolgen van de veiligheidsproblematiek

en op basis van informatie uit monitoring de visie op de veiligheidsproblematiek (zingeving) zullen proberen bij te stellen.

Per thema zal nu beschreven worden hoe de probleempercepties van de actoren uit de veiligheidsketen (gemeente/politie/brandweer) door de informatie uit de veiligheidsmonitor zijn veranderd (of niet veranderd).

6.4.2 Probleempercepties van de actoren uit de veiligheidsketen

In de praktijk van Binnenmaas zijn veelal (in een eerdere 'fase') al probleempercepties besproken/geformuleerd door de actoren in de ARV bij het opzetten van de 14 thema's in de notitie 'integraal veiligheidsbeleid 2003-2007'. De informatie uit de meting laat nu zien of de ontwikkelingen en trends overeenstemmen met de probleempercepties die toen gevormd zijn of dat die veranderd zijn.

Thema 1: veilig ondernemen

De huidige gedeelde probleemperceptie is dat mensen "veilig zaken kunnen doen en hun bedrijf kunnen runnen. De rijksoverheid heeft beleid ingezet om ondernemen veiliger te maken, onder andere met het KVO. De vaste ketenpartners hebben daarbij de intentie om gezamenlijk te werken aan de veiligheidsmatige invulling van het toekomstige, sterk uitgebreide, bedrijventerrein."

De probleemperceptie is dezelfde gebleven: het KVO wordt nog steeds als noodzakelijk gezien om veilig te ondernemen. De KIHW deelt overigens niet mee in die probleemperceptie.

Thema 2: veilige publieke gebouwen

De huidige probleemperceptie is dat vooral de gebruiksvergunningen op orde gebracht moeten worden. De gemeente garandeert door vergunningen af te geven de veiligheid in publieke gebouwen. Deze probleemperceptie is hetzelfde gebleven.

Thema 3: veiligheid en hangjeugd

De probleemperceptie was: "hangen mag, vervuilen en vernielen niet".

De actoren zijn eenzelfde beeld gaan vormen over de omvang van dit probleem. Burgers zullen betrokken worden in de probleemperceptie op dit probleem: "hangen mag, vernielen en vervuilen niet". Over de uitvoering en de ernst van dit probleem hebben de actoren niet een eenduidig beeld. De probleemperceptie is hetzelfde gebleven, alleen over de aanpak is de probleemperceptie gaan verschillen tussen de vaste ketenpartners.

Thema 4: veilig uitgaan

De huidige probleemperceptie en aanpak van dit probleem ligt in het verlengde van de aanpak van hangjeugd. Om de overlastveroorzaker te kunnen aanpakken biedt de APV uitgelezen mogelijkheden.

Daarnaast gaat de gemeente zich conformeren met de visie die de politie heeft over de sluitingstijden van de uitgaansgelegenheden. De probleemperceptie is tot een *frame of reference* gekomen, doordat de gemeente zich de probleemperceptie van de politie heeft aangemeten.

Thema 5: veilig verkeer

De huidige probleemperceptie was er nog niet, aangezien de verkeersvisie (met behulp van dit document zou de probleemperceptie opgesteld worden) pas in 2005 gereed was.

Bij het thema 'veilig verkeer' zal de probleemperceptie over de oorzaken, infrastructuur en het gedrag van verkeersdeelnemers, eenduidig zijn. Het verkeersgedrag van de verkeersdeelnemers wordt daarbij als kernprobleem gezien van alle overlast. De probleemperceptie is sterker uiteengedreven met betrekking tot de aanpak (wie controleert handhaving verkeersregels).

Thema 6: veiligheid voor kinderen

De huidige probleemperceptie: het bestuur van Binnenmaas is verantwoordelijk voor de verkeerssituatie en de speelsituatie in de openbare ruimte.

De actoren hebben aangaande de parkeerproblematiek bij scholen een eenduidig beeld gevormd, ook wat betreft een mogelijke oplossing (stopzones). De probleemperceptie tussen de betrokken actoren over dit probleem is eenduidiger geworden, maar het ontbreekt aan zorgvuldige samenwerking met betrekking tot praktijkgerichte oplossingen.

Thema 7: veiligheid voor ouderen

De probleemperceptie was het introduceren van het Woonkeur.

Nu is er een gedeelde probleemperceptie geformuleerd door de betrokken actoren aangaande 55+woningen en het Woonkeur. De probleemperceptie is hetzelfde gebleven in de veiligheidsketen, doch nu is ook woningstichting 'De Maashoek' direct betrokken.

Thema 8: veiligheid tegen indringers

De probleemperceptie was dat de gemeente het keurmerk (PKVW) met een kleinschalige campagne in beeld wil houden bij de huiseigenaren. De politie wil het PKVW verplicht stellen, in elk geval voor nieuwbouw.

De actoren in de ARV hebben nu nog steeds dezelfde probleemperceptie aangaande indringers, maar de uitvoeringsbenadering is licht veranderd. De gemeente wil nu het PKVW uitbesteden in regionaal verband aan een extern bureau.

Thema 9: een brandveilige woning

De probleemperceptie is nog steeds eenduidig voor de vaste ketenpartners, namelijk dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor een brandveilige woning.

Thema 10: een schone en ongeschonden woonomgeving

De probleemperceptie is dat de nadruk moet liggen op “snel herstel naar de oude situatie”. In de meeste gevallen is immers niet te achterhalen wie verantwoordelijk is voor de schade. Deze probleemperceptie is er nu nog. Daarnaast is nu ter aanvulling een eenduidig beeld gevormd over de prioriteitsstelling van de aanpak van veiligheids(overlast)issues (per kern) door de politie, brandweer en gemeente.

Thema 11: veilig bij je naasten

Dit thema zal in een nader samenwerkingsverband of binnen de ARV worden uitgewerkt in een eenduidige beleidsvisie. De gemeente, politie en brandweer hebben geen notie van elkaars probleemperceptie.

Thema 12: minder risico's bij opslag, gebruik en transport van gevaarlijke stoffen.

Hier wordt de probleemperceptie met betrekking tot de invoering van BEVI eenduidiger, zowel tussen als binnen organisaties. De brandweer en politie conformeren zich met de visie van de gemeente.

Thema 13: rampenbeleid

Op (sub)regionaal niveau vindt afstemming plaats over de probleemperceptie in deze, dit gebeurt met behulp van een (geactualiseerd) rampenplan.

Thema 14: waken voor (zware) georganiseerde criminaliteit

De probleemperceptie in deze moet nog nader opgesteld worden. De gemeente gaat voor oktober 2005 een notitie opstellen.

6.4.3 Synthese: cultureel-institutionele veranderingen in de veiligheidsketen

De actoren in de ARV begrijpen op grote lijnen de visies van de andere actoren in de veiligheidsketen en hebben veelal ook hetzelfde referentiekader. Deze zijn in een eerdere fase, bij het opstellen van het integraal veiligheidsbeleid, al opgesteld. Bij enkele thema's is de probleemperceptie in ARV-verband wel veranderd door de ontwikkelingen die geconstateerd zijn in de veiligheidsmonitor. Er zijn veranderingen waargenomen bij de volgende thema's:

Thema 1: de KIHW deelt niet mee in de probleemperceptie van de vaste ketenpartners, die het KVO als uitgangspunt hanteren.

Thema 3: over de uitvoering van de aanpak van hangjeugd is de probleemperceptie tussen politie en gemeente gaan divergeren.

Thema 4: de gemeente heeft zich geconformeerd met de visie die de politie heeft over de sluitingstijden van de uitgaansgelegenheden.

Thema 5: het verkeersgedrag van de verkeersdeelnemers wordt als kernprobleem gezien van alle overlast. de probleemperceptie is sterker uiteengedreven met betrekking tot de aanpak (wie controleert handhaving verkeersregels).

Thema 6: de actoren hebben aangaande de parkeerproblematiek bij scholen een eenduidig beeld gevormd, ook wat betreft een mogelijke oplossing (stopzones). Het ontbreekt echter aan zorgvuldige samenwerking met betrekking tot praktijkgerichte oplossingen.

Thema 7: woningstichting 'De Maashoek' is nu betrokken bij de probleemperceptie (opstellen woonmilieus met Woonkeur).

Thema 10: er is nu ook een eenduidig beeld gevormd over de prioriteitsstelling van de aanpak van veiligheids(overlast)issues (per kern) door de gemeente, brandweer en politie.

Thema 11: de gemeente, politie en brandweer hebben geen notie van elkaars probleemperceptie.

Thema 12: de brandweer en politie conformeren zich met de visie van de gemeente betreffende BEVI.

De veiligheidsketen heeft niet aan kracht ingeboekt in vergelijking met de tijdsfase waarin de veertien thema's waren opgesteld.

6.5 Afsluiting

Tot slot van dit hoofdstuk zal de deelvraag "wat zijn de (mogelijke) effecten van de veiligheidsmonitor voor de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas?" beantwoordt worden per visie.

Instrumentele effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

De geconstateerde ontwikkelingen en trends uit de veiligheidsmonitor hebben de veiligheidsketen(s) (politie/gemeente/brandweer) hechter gemaakt. Veelal worden de trends (h)erkend, overgenomen en als bron van data gebruikt. Individuele beleidsdoeleinden zijn (waar nodig) veelal bijgesteld door middel van beleidsmaatregelen ten behoeve van het gezamenlijk opgestelde beleidsdoel, wat ook de veiligheidsketen versterkt. Ook zijn de gezamenlijk opgestelde assumpties ten aanzien van een beleidsthema veelal versterkt door de informatie uit de veiligheidsmonitor.

Is er een verschil van mening, dan gaat dat veelal over wie verantwoordelijk is over de uitvoering van de gedragslijn. De volgende (menings)verschillen zijn waargenomen:

Thema 1: tussen de politie, de KIHW en de gemeente over een mogelijke verplichting van het KVO.

Thema 3: tussen de vaste ketenpartners en de burgers over de (subjectieve) informatie uit de monitor.

Thema 4: tussen de politie en de gemeente over de mogelijke inzet van BOA's.

Thema 5: tussen de gemeente en de politie over de te nemen maatregelen ter handhaving van de verkeersregels binnen de bebouwde kom.

Thema 6: tussen de gemeente en de politie over wie de voorlichting gaat uitvoeren.

Thema 9: in prioriteitstelling tussen enerzijds de gemeente en politie en anderzijds de brandweer.

Thema 10: tussen de politie en de gemeente over wie de (bestuurlijke) boete moet gaan uitdelen.

Politieke effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

Ten eerste kan de conclusie worden getrokken dat de samenwerking binnen de ARV op hoofdlijnen niet ter discussie is komen te staan na de nulmeting met de veiligheidsmonitor. De verhoudingen binnen de ARV zijn op onderdelen echter wel degelijk veranderd. Dit blijkt uit een aantal zaken, waarbij de volgende belangen- en positieveranderingen zijn waargenomen:

Thema 1: de huidige ondernemers moeten het belang van het KVO accepteren. Meer samenwerking tussen de ondernemers en de gemeente zal hiervan een gevolg zijn.

Thema 3: hoe de hangjeugd aan te pakken? De politie opteert voor meer inzet van jeugdwerkers, waar de gemeente niet meer inzet nodig vindt, dit gezien het feitelijke beeld van overlast. Een betere aanpak zou zijn: voorlichting naar burgers. Een gevolg is dat de veiligheidsketen zwakker wordt.

Thema 4: de invoering van de APV versterkt de positie van de politie in die veiligheidsketen.

Thema 5: de handhaving van verkeersregels is in het geding. De politie meent dat er BOA's moeten worden aangenomen om bestuursboetes uit te kunnen delen. De gemeente vindt dit een taak van de politie. Dit gaat ten koste van de samenwerking in de ARV.

Thema 6: de informatie uit de monitor versterkt de positie van de gemeente en politie, en de samenwerking in de ARV zal verbeteren wat de veiligheidsketen *an sich* sterker maakt.

Thema 8: de verantwoordelijkheid voor het PKVW is verschoven van de politie naar de gemeente.

Thema 11: het specifieke belang van de primair verantwoordelijke, de politie, wordt niet behartigd door de monitor. De samenwerking in de ARV hierover zal verbeterd worden.

Thema 12: de samenwerking in de veiligheidsketen wordt hechter, waarbij de positie van de gemeente sterker wordt. De informatie uit de veiligheidsketen behartigt de belangen van de ketenpartners.

Indien de actoren uit de veiligheidsketen merken dat resultaten uitblijven, zullen zij hun belangen op een ander niveau willen verdedigen. Zo wordt door verscheidene actoren bij enkele thema's verwezen naar andere (hoger niveau) samenwerkingsverbanden, zoals de Veiligheidsregio, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing en de Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid, waarin in de toekomst hun belangen, indien nodig, beter behartigd zullen worden.

Aangezien de informatie veelal als neutraal is beschouwd, is er niet veel discussie geweest over de te nemen maatregelen, wel in sommige gevallen over de uitvoering. Bijvoorbeeld de inzet van BOA's in de vijf dorpskernen om de controle op de handhaving van regels na te leven.

De politieke visie maakt de veiligheidsketen veelal minder sterk, aangezien informatie als machtsmiddel wordt gebruikt. In Binnenmaas is dit echter nog nauwelijks het geval geweest. Dus de veiligheidsketen is niet echt zwakker geworden. De politieke veranderingen die hebben plaatsgehadt, hebben de (lokale) veiligheidsketen over het algemeen niet sterker gemaakt.

Cultureel-Institutionele effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

De actoren in de ARV begrijpen op grote lijnen de visies van de andere actoren in de veiligheidsketen en hebben veelal ook hetzelfde referentiekader. Deze zijn in een eerdere fase, bij het opstellen van het integraal veiligheidsbeleid, al opgesteld. Bij enkele thema's is de probleemperceptie in ARV-verband wel veranderd door de ontwikkelingen die geconstateerd zijn in de veiligheidsmonitor. Er zijn veranderingen waargenomen bij de volgende thema's:

Thema 1: de KIHW deelt niet mee in de probleemperceptie van de vaste ketenpartners, die het KVO als uitgangspunt hanteren.

Thema 3: over de uitvoering van de aanpak van hangjeugd is de probleemperceptie tussen politie en gemeente gaan divergeren.

Thema 4: de gemeente heeft zich geconformeerd met de visie die de politie heeft over de sluitingstijden van de uitgaansgelegenheden.

Thema 5: het verkeersgedrag van de verkeersdeelnemers wordt als kernprobleem gezien van alle overlast. de probleemperceptie is sterker uiteengedreven met betrekking tot de aanpak (wie controleert handhaving verkeersregels).

Thema 6: de actoren hebben aangaande de parkeerproblematiek bij scholen een eenduidig beeld gevormd, ook wat betreft een mogelijke oplossing (stopzones). Het ontbreekt echter aan zorgvuldige samenwerking met betrekking tot praktijkgerichte oplossingen.

Thema 7: woningstichting 'De Maashoek' is nu betrokken bij de probleemperceptie (opstellen woonmilieus met Woonkeur).

Thema 10: er is nu ook een eenduidig beeld gevormd over de prioriteitsstelling van de aanpak van veiligheids(overlast)issues (per kern) door de gemeente, brandweer en politie.

Thema 11: de gemeente, politie en brandweer hebben geen notie van elkaars probleemperceptie.

Thema 12: de brandweer en politie conformeren zich met de visie van de gemeente betreffende BEVI. De veiligheidsketen heeft niet aan kracht ingeboekt in vergelijking met de tijdsfase waarin de veertien thema's waren opgesteld.

Kortom: Er hebben zich veranderingen voorgedaan in het gedrag en genomen maatregelen van de actoren uit de veiligheidsketen. Verder zijn posities en belangen bij sommige thema's herijkt. De problemen die zich per thema voordoen zijn veelal eenduidig (h)erkend door de actoren uit de veiligheidsketen.

Hoofdstuk 7: Conclusies

7.1 Inleiding

Tenslotte kan in dit hoofdstuk de deelvraag naar aanbevelingen worden gesteld: “welke aanbevelingen vloeien voort uit het ontwerp van de monitor en het mogelijke gebruik van de resultaten van de monitor?”

In dit hoofdstuk zal echter allereerst een recapitulatie plaatsvinden van het onderzoeksontwerp. Vervolgens zullen de antwoorden van de deelvragen op een rijtje worden gezet. Hierna kan de vraagstelling beantwoord worden. Tot slot volgt nog een reflectie over wat dit onderzoek nu betekent voor de praktijk van monitoring en welk verder onderzoek mogelijk is.

7.2 Recapitulatie onderzoeksontwerp

In deze thesis is een tweeledige doelstelling geformuleerd: (1) ontwerp en implementatie veiligheidsmonitor (nulmeting) en (2) verklaring gebruik en effecten op functioneren van veiligheidsketen.

Om een volledig beeld te hebben van de veiligheid in Binnenmaas is gebruik gemaakt van zowel feitelijke als subjectieve gegevens. Doordat in een eerder stadium al een kader was vastgesteld met wat gemeten moest worden (de 14 thema's), was het voor de ontwerper van de nulmeting al duidelijk hoe de structuur (van de vragenlijst) er uit zou gaan zien. Met behulp van voorbeelden van andere monitors en eigen inzicht zijn vervolgens vragen opgesteld, die voldoende informatie zouden geven over het beeld dat de burgers in Binnenmaas hebben aangaande veiligheid. Daarnaast zijn met behulp van de betrokken actoren in Binnenmaas de feitelijke gegevens verzameld.

Om het tweede deel van de doelstelling te kunnen onderzoeken moesten de effecten gemeten kunnen worden van het gebruik van de veiligheidsmonitor. De theoretische inzichten (Bekkers en De Kool, 2005) aangaande monitoring zijn hier gebruikt om vooral de verschillende facetten van verandering in de veiligheidsketen te kunnen weergeven. In de praktijk van Binnenmaas bleek dat er vele actoren betrokken zijn bij dit proces, dat besloten is vooral het handelen van de vaste ketenpartners (politie, brandweer en gemeente) te analyseren.

Door deze werkwijze kan nu de hoofdvraag: “in welke mate en in welke opzichten leidt het gebruik van de veiligheidsmonitor tot veranderingen in de veiligheidsketen in Binnenmaas, en hoe is dit te verklaren?” beantwoord worden.

7.3 Beantwoording deelvragen

- Deelvraag één: “Wat is monitoring?”.

De mate waarin monitoring veranderingen bewerkstelligt, is afhankelijk van de specifieke visie op *gebruik* die wordt gehanteerd. Derhalve zijn drie visies op gebruik van monitors te onderscheiden:

een instrumentele vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring bijdraagt aan het verschaffen van inzicht in ontwikkelingen (bijvoorbeeld criminaliteitscijfers, maar ook veiligheidsgevoelens onder de bevolking), op basis waarvan kan worden getoetst of beleid in veiligheidsketens effectief is, danwel bijsturing behoef. Daarnaast kunnen uitgangspunten eventueel herzien worden. In dit geval kan monitoring van gegevens bijdragen aan meer inzicht in de effecten van veiligheidsbeleid in ketens, en dus tot ‘leren’ en een meer ‘intelligente’, ‘rationele’ vorm van sturing en (veiligheids)beleid.

Een politieke vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring door het verhelderen en agenderen van (veiligheids)issues raakt aan de specifieke belangen van actoren in (veiligheids)ketens, en dat actoren in ketens hun positionering en wijze waarop hun belangen worden behartigd in de samenwerking in de keten, continu herijken. Informatie die met behulp van monitoring beschikbaar wordt gesteld, kan er dus toe leiden dat de positionering van actoren in ketens wordt veranderd. Ook hier vindt dus (bij)sturing en leren plaats, maar die heeft niet direct betrekking op rationele beleidsprocessen, maar op de positionering van en op de machtsverhoudingen tussen partijen die deel uitmaken van beleidsketens.

Een cultureel-institutionele vorm, waarin wordt verondersteld dat monitoring kan leiden tot een mogelijk meer eenduidige danwel gedeelde visie op de problemen waar de partijen in een keten zich collectief op richten. De gedachte hier is dat informatie uit monitoring via processen van zingeving en leren leiden tot meer gedeelde visies op onderliggende problemen, en uiteindelijk zouden kunnen bijdragen aan een hoger probleemoplossend vermogen.

Met deze definitie van monitoring, en verschillende visies op monitoring in verschillende visies van maatschappelijke gebruik en beleidsprocessen, is een antwoord gegeven op de eerste deelvraag.

Deze verschillende visies zijn schematisch weergegeven in onderstaande tabel:

<i><u>Functie\Visie</u></i>	<i><u>Instrumenteel</u></i>	<i><u>Politiek</u></i>	<i><u>Cultureel</u></i>
<i>Signaleren; Sturen en Verantwoorden; Leren en Communiceren</i>	<i>Constateren trends en ontwikkelingen; Eigen doelstellingen bijstellen; Uitgangspunten herzien.</i>	<i>Constateren belangen en (machts) verhoudingen; Posities versterken, verdedigen of bevechten; Rol monitor ter discussie, andere betekenis samenwerking.</i>	<i>Onderliggende problemen, manifestaties en oorzaken; Gedeelde probleempercepties; Verbetering samenwerking voor gezamenlijk denkkader.</i>

Tabel 2: Visies en functies van monitoring.

- Deelvraag 2: “Wat is een veiligheidsketen en welke actoren maken hiervan deel uit?”.

Een veiligheidsketen impliceert de integrale besturing van de verschillende vormen van onveiligheid over de grenzen van organisaties heen, waarbij de wederzijdse afhankelijkheden (beleidskaders) van die organisaties gemanaged kunnen worden.

De wederzijdse afhankelijkheden in de beleidsketen worden daarbij inhoudelijk en organisatorisch gedefinieerd door ambities (en daarbinnen thema's) die de beoogde samenwerking en verbondenheid van ook derden-ketenpartners aanduiden.

Monitoring als activiteit beoogt de aard van de samenhang in de keten te ondersteunen door beleidsrelevante ontwikkelingen per ambitie en thema inzichtelijk te maken en daarmee de samenwerking tussen partners in de veiligheidsketen te ondersteunen.

- Deelvraag drie: “Op welke wijze kan een veiligheidsmonitor worden ontworpen die zicht geeft in de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas?”.

De veiligheidsmonitor is zodanig geconstrueerd, dat de vastgestelde beginselen en voorwaarden uit het integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Binnenmaas erin zijn verweven. Door zowel een objectief (feitelijke gegevens) als subjectief (*survey*) beeld te schetsen worden de ontwikkelingen per thema adequaat neergezet. De verwachte effecten van deze gegenereerde informatie op de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas kunnen nu, door gebruik te maken van het theoretisch kader uit hoofdstuk twee, uitgewerkt worden.

- Deelvraag vier: “welke resultaten heeft het toepassen van de veiligheidsmonitor Binnenmaas?”.

Met behulp van feitelijke en subjectieve gegevens zijn de ontwikkelingen en trends neergezet van de veertien vastgestelde veiligheidsthema's in Binnenmaas. Met andere woorden: per thema is de veiligheidssituatie in kaart gebracht.

- Deelvraag vijf: “*wat zijn de (mogelijke) effecten van de veiligheidsmonitor voor de veiligheidsketen van de gemeente Binnenmaas?*” is beantwoordt per visie.

Instrumentele effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

De geconstateerde ontwikkelingen en trends uit de veiligheidsmonitor hebben de veiligheidsketen(s) (politie/gemeente/brandweer) hechter gemaakt. Veelal worden de trends (h)erkend, overgenomen en als bron van data gebruikt. Individuele beleidsdoeleinden zijn (waar nodig) veelal bijgesteld door middel van beleidsmaatregelen ten behoeve van het gezamenlijk opgestelde beleidsdoel, wat ook de veiligheidsketen versterkt. Ook zijn de gezamenlijk opgestelde assumpties ten aanzien van een beleidsthema veelal versterkt door de informatie uit de veiligheidsmonitor.

Is er een verschil van mening, dan gaat dat veelal over wie verantwoordelijk is over de uitvoering van de gedragslijn. De volgende (menings)verschillen zijn waargenomen:

Thema 1: tussen de politie, de KIHW en de gemeente over een mogelijke verplichting van het KVO.
Thema 3: tussen de vaste ketenpartners en de burgers over de (subjectieve) informatie uit de monitor.
Thema 4: tussen de politie en de gemeente over de mogelijke inzet van BOA's. Thema 5: tussen de gemeente en de politie over de te nemen maatregelen ter handhaving van de verkeersregels binnen de bebouwde kom. Thema 6: tussen de gemeente en de politie over wie de voorlichting gaat uitvoeren.
Thema 9: in prioriteitstelling tussen enerzijds de gemeente en politie en anderzijds de brandweer.
Thema 10: tussen de politie en de gemeente over wie de (bestuurlijke) boete moet gaan uitdelen.

Politieke effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

Ten eerste kan de conclusie worden getrokken dat de samenwerking binnen de ARV op hoofdlijnen niet ter discussie is komen te staan na de nulmeting met de veiligheidsmonitor. De verhoudingen *binnen* de ARV zijn op onderdelen echter wel degelijk veranderd. Dit blijkt uit een aantal zaken, waarbij de volgende belangen- en positieveranderingen zijn waargenomen:

Thema 1: de huidige ondernemers moeten het belang van het KVO accepteren. Meer samenwerking tussen de ondernemers en de gemeente zal hiervan een gevolg zijn. Thema 3: hoe de hangjeugd aan te pakken? De politie opteert voor meer inzet van jeugdwerkers, waar de gemeente niet meer inzet nodig vindt, dit gezien het feitelijke beeld van overlast. Een betere aanpak zou zijn: voorlichting naar burgers. Een gevolg is dat de veiligheidsketen zwakker wordt. Thema 4: de invoering van de APV versterkt de positie van de politie in die veiligheidsketen. Thema 5: de handhaving van verkeersregels is in het geding. De politie meent dat er BOA's moeten worden aangenomen om bestuursboetes uit te kunnen delen. De gemeente vindt dit een taak van de politie. Dit gaat ten koste van de samenwerking in de ARV. Thema 6: de informatie uit de monitor versterkt de positie van de gemeente en politie, en de samenwerking in de ARV zal verbeteren wat de veiligheidsketen *an sich* sterker maakt. Thema 8: de verantwoordelijkheid voor het PKVW is verschoven van de politie naar de gemeente. Thema 11: het specifieke belang van de primair verantwoordelijke, de politie, wordt niet behartigd door de monitor. De samenwerking in de ARV hierover zal verbeterd worden. Thema 12: de samenwerking in de veiligheidsketen wordt hechter, waarbij de positie van de gemeente sterker wordt. De informatie uit de veiligheidsketen behartigt de belangen van de ketenpartners.

Indien de actoren uit de veiligheidsketen merken dat resultaten uitblijven, zullen zij hun belangen op een ander niveau willen verdedigen. Zo wordt door verscheidene actoren bij enkele thema's verwezen naar andere (hoger niveau) samenwerkingsverbanden, zoals de Veiligheidsregio, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing en de Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid, waarin in de toekomst hun belangen, indien nodig, beter behartigd zullen worden.

Aangezien de informatie veelal als neutraal is beschouwd, is er niet veel discussie geweest over de te nemen maatregelen, wel in sommige gevallen over de uitvoering. Bijvoorbeeld de inzet van BOA's in de vijf dorpskernen om de controle op de handhaving van regels na te leven.

De politieke visie maakt de veiligheidsketen veelal minder sterk, aangezien informatie als machtsmiddel wordt gebruikt. In Binnenmaas is dit echter nog nauwelijks het geval geweest. Dus de veiligheidsketen is niet echt zwakker geworden. De politieke veranderingen die hebben plaatsgehad, hebben de (lokale) veiligheidsketen over het algemeen niet sterker gemaakt.

Cultureel-institutionele effecten in de veiligheidsketen van Binnenmaas:

De actoren in de ARV begrijpen op grote lijnen de visies van de andere actoren in de veiligheidsketen en hebben veelal ook hetzelfde referentiekader. Deze zijn in een eerdere fase, bij het opstellen van het integraal veiligheidsbeleid, al opgesteld. Bij enkele thema's is de probleemperceptie in ARV-verband wel veranderd door de ontwikkelingen die geconstateerd zijn in de veiligheidsmonitor. Er zijn veranderingen waargenomen bij de volgende thema's:

Thema 1: de KIHW deelt niet mee in de probleemperceptie van de vaste ketenpartners, die het KVO als uitgangspunt hanteren. Thema 3: over de uitvoering van de aanpak van hangjeugd is de probleemperceptie tussen politie en gemeente gaan divergeren. Thema 4: de gemeente heeft zich geconformeerd met de visie die de politie heeft over de sluitingstijden van de uitgaansgelegenheden. Thema 5: het verkeersgedrag van de verkeersdeelnemers wordt als kernprobleem gezien van alle overlast. de probleemperceptie is sterker uiteengedreven met betrekking tot de aanpak (wie controleert handhaving verkeersregels). Thema 6: de actoren hebben aangaande de parkeerproblematiek bij scholen een eenduidig beeld gevormd, ook wat betreft een mogelijke oplossing (stopzones). Het ontbreekt echter aan zorgvuldige samenwerking met betrekking tot praktijkgerichte oplossingen. Thema 7: woningstichting 'De Maashoek' is nu betrokken bij de probleemperceptie (opstellen woonmilieus met Woonkeur). Thema 10: er is nu ook een eenduidig beeld gevormd over de prioriteitsstelling van de aanpak van veiligheids(overlast)issues (per kern) door de gemeente, brandweer en politie. Thema 11: de gemeente, politie en brandweer hebben geen notie van elkaars probleemperceptie. Thema 12: de brandweer en politie conformeren zich met de visie van de gemeente betreffende BEVI.

De veiligheidsketen heeft niet aan kracht ingeboekt in vergelijking met de tijdsfase waarin de veertien thema's waren opgesteld.

Kortom: Er hebben zich veranderingen voorgedaan in het gedrag en genomen maatregelen van de actoren uit de veiligheidsketen. Verder zijn posities en belangen bij sommige thema's herijkt. De problemen die zich per thema voordoen zijn veelal eenduidig (h)erkend door de actoren uit de veiligheidsketen.

- Deelvraag zes: “welke aanbevelingen vloeien voort uit het ontwerp van de monitor en het mogelijke gebruik van de resultaten van de monitor?”.

Over het functioneren van de ARV:

Uit met name de analyse van het instrumentele gebruik van de veiligheidsmonitor blijkt dat informatie uit de monitor soms wordt gebruikt door de ‘vaste’ ketenpartners gemeente, politie en brandweer om met betrekking tot specifieke onderwerpen andere partners uit te nodigen om (ad hoc) te participeren in de keten. Kortom, de monitor is aanleiding om per onderwerp ketenpartners te selecteren en daadwerkelijk integraal ketenmanagement toe te passen. In de praktijk is echter gebleken dat dit niet altijd adequaat gebeurt, en dat, ondanks het feit dat uit monitorgegevens blijkt dat ketenpartners uitgenodigd kunnen worden, dit pas in een (te) laat stadium gebeurt. De *eerste* aanbeveling met betrekking tot het functioneren van de veiligheidsketen is derhalve om beter gebruik te maken van de selectiefunctie van monitoring, en derhalve actoren in een eerdere fase uitnodigen om ad hoc te participeren in de ARV.

Verder blijkt uit het politieke gebruik van de monitor dat de vaste ketenpartners veelal wel overeenstemming kunnen vinden over de probleempercepties, maar dat bij de uitvoering van beleid eigen belangen worden verdedigd. Derhalve is de *tweede* aanbeveling om in de ARV ook meer (samen) te werken naar praktijkgerichte oplossingen in plaats van alleen probleempercepties, daarbij kan bij het bespreken van een thema, gelijk afgestemd worden wie welke maatregelen gaat uitvoeren.

Over het gebruik van monitoring:

Gezien de dynamische context waarin veiligheidsissues zich afspelen is de *derde* aanbeveling om de vragenlijst van de monitor bij een nieuwe meting eventueel aan te passen aan nieuwe problemen, of nieuwe aspecten van de bestaande veiligheidsissues. Een *vierde* aanbeveling, die met deze snel veranderende context te maken heeft, is om de veiligheidsmonitor in Binnenmaas om de twee jaar uit te voeren. Verder lijkt er, door de nadruk te leggen op het rationele model (prestatiecontracten) van de monitor, een mythe te ontstaan van totale beheers- en controleerbaarheid. Wanneer echter de betrokken actoren zich hieraan willen onttrekken, en strategisch gedrag gaan vertonen, dan is het niet ondenkbaar dat het gevolg hiervan is dat de gepresenteerde informatie niet is wat het blijkt te zijn. De *vijfde* aanbeveling is dan ook dat elke actor in de veiligheidsketen rekening dient te houden met de drie (verschillende) effecten die het gebruik van monitoring creëert.

7.4 Antwoord op (hoofd)vraagstelling

Door gebruik te maken van de verschillende functies en visies die monitors kenmerken, heeft de onderzoeker vast kunnen stellen met wat voor soort veranderingen in de veiligheidsketen hij te maken kon krijgen. Naast de gebruikelijke actieve manier van omgaan met informatie, waarbij maatregelen en gedrag (van de betrokken actoren) worden aangepast naar aanleiding van de meting, wordt informatie ook gebruikt om posities en belangen te behartigen en om een gedeeld inzicht op het beleidsprobleem te krijgen. Deze visies worden aangeduid als respectievelijk de instrumentele, politieke en cultureel-institutionele manier om effecten te meten van het gebruik van een monitor.

Ook het gebruik van de veiligheidsmonitor door de vaste ketenpartners van Binnenmaas heeft geleid tot drie verschillende effecten in de veiligheidsketen. Het gebruik van de veiligheidsmonitor heeft de al in een eerder stadium gevormde probleempercepties (culturele visie) veelal onderschreven en bijgeschaafd. In instrumenteel opzicht lijkt de monitor, in deze fase van gebruik, het meest van toepassing te zijn. Beleidsdoelstellingen worden veelal aangepast aan de gezamenlijk geconstateerde ontwikkelingen uit de meting. Het gebruik van de monitor in politiek opzicht heeft (nog) niet geleid tot grote veranderingen. Dit komt vooral (mijns inziens) omdat de veiligheidssituatie in de gemeente Binnenmaas daar weinig aanleiding toe geeft.

Dezelfde nadruk op bepaalde visies in de verschillende tijdsfasen wordt ook weerspiegeld in andere monitors, zoals het GSB.

Kortom: Er hebben zich veranderingen voorgedaan in het gedrag en genomen maatregelen van de actoren uit de veiligheidsketen. Verder zijn posities en belangen bij enkele thema's herijkt. De problemen die zich per thema voordoen zijn veelal eenduidig (h)erkend door de actoren uit de veiligheidsketen.

Daarmee is de vraagstelling, "In welke mate en in welke opzichten leidt het gebruik van de veiligheidsmonitor tot veranderingen in de veiligheidsketen in Binnenmaas, en hoe is dit te verklaren?", van deze thesis nu beantwoord.

7.5 Reflectie: wat betekent dit onderzoek nu voor de praktijk van monitoring

Om te kunnen aangeven wat dit onderzoek nu heeft opgeleverd voor monitoring, zal ik eerst de sterke elementen van deze thesis noemen. Door de actoren te betrekken bij het opstellen van de vragen is op een snelle manier concrete informatie verzameld. Door gebruik te maken van een theoretisch model is beknopt weergegeven wat de kernaspecten van elke visie zijn. Dit vergemakkelijkt het meten van de effecten op de actoren uit de (veiligheids)keten.

Een zwak element was dat de thema's al bepaald waren (in het integraal veiligheidsbeleid); hierdoor lag de structuur van de meting al van te voren vast. Aanpassingen, zoals thema's samenvoegen, waren moeilijk aan te brengen

De (veiligheids)monitor is in Binnenmaas vooral ingezet om te kunnen meten of beleidsdoelen zijn gehaald, zoals de 20% minder aangiften en 10% meer klanttevredenheid bij de politie, conform de opgestelde prestatiecontracten. Binnenmaas bevindt zich klaarblijkelijk in deze 'fase'.

In de praktijk van monitoring is het waarschijnlijk dat, zolang de cijfers overeenkomen met de te behalen beleidsdoeleinden, de nadruk ligt op de instrumentele visie van monitoring, doch wanneer dit niet het geval is zal (gezien de uitkomst van andere monitors) de politieke visie de overhand krijgen. Dit zal moeten blijken bij de volgende veiligheidsmonitor in de gemeente Binnenmaas.

Literatuur

Wetenschappelijk:

- Babbie, E. (1995). *The practice of social research*. London: Wadsworth Publishing Company.
- Bekkers, V.J.J.M., H.J.M. Fenger, V.M.F. Homburg, K. Putters. (2004). *Doorwerking van strategische beleidsadvisering*. Amsterdam: Rosenthal Publishers.
- Bekkers, V.J.J.M., D.de Kool (2005). *Governance, monitoring and the quest for transparency*, paper presented at IRSPM in Milan, 6-8 April 2005.
- Beyer, J.M. H.M. Trice. (1982). *The utilization process: a conceptual framework and synthesis of empirical findings*. In: *Administrative Science Quarterly*, 27, issue 4, pp.591-622.
- Dahler-Larsen, P. (1998). *Beyond non-utilization of evaluations: an institutional perspective*. In: *Knowledge, Technology, and Policy*, 11, no.1&2, pp.64-90.
- Derksen, W. (1996). *Lokaal bestuur*. 's-Gravenhage: VUGA
- Duivenboden van H., M.van Twist, M.Veldhuizen, R.in 't Veld. (2000). *Ketenmanagement in de publieke sector*. Utrecht: Lemma BV.
- Dunn, W.N. (1994). *Public Policy Analysis*. Toronto: Prentice-Hall
- Engbersen, R. et al. (1997). *Nederland aan de monitor*. Utrecht: NIZW.
- Johnson, S. (2001). *Emergence, the connected lives of ants, brains, cities and software*. London: Penguin Books Ltd.
- Kool de D. (2004). *Monitoring and utilization: surveillance, struggle, symbol or source of inspiration?*, paper presented at CEGPA in Ljubljana, 1-4 September 2004.
- Kool de D., A.van Buuren (2004). *Monitoring: functional or fashionable?* In: *Society and economy*, 26, pp173-193.
- Majone, G. (1989). *Evidence, Argument, & Persuasion in the Policy Process*. London: Yale University Press.
- March, J.G., J.P.Olsen (1989). *Rediscovering institutions: the organizational basis of politics*. New York: The Free Press.
- Lindblom, Ch.E., D.K. Cohen (1979). *Usable Knowledge: social sciences and social problem solving*. New Haven: Yale University Press.
- Parsons, W. (1995). *Public Policy, an introduction to the theory and practice of policy analysis*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
- Pollitt, Ch., Bouckaert, G. (2000). *Public Management Reform, a comparative analysis*. Oxford: University Press.
- Pollitt, Ch. (2003). *The essential public manager*. Philadelphia: Open University Press.
- Power, M. (1997). *The audit society: rituals of verification*. Oxford: University Press.
- Verweij, A.O., B.Goezinne (1996). *Jaarboek 1995 Grotestedenbeleid*. Rotterdam: ISEO (in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken).

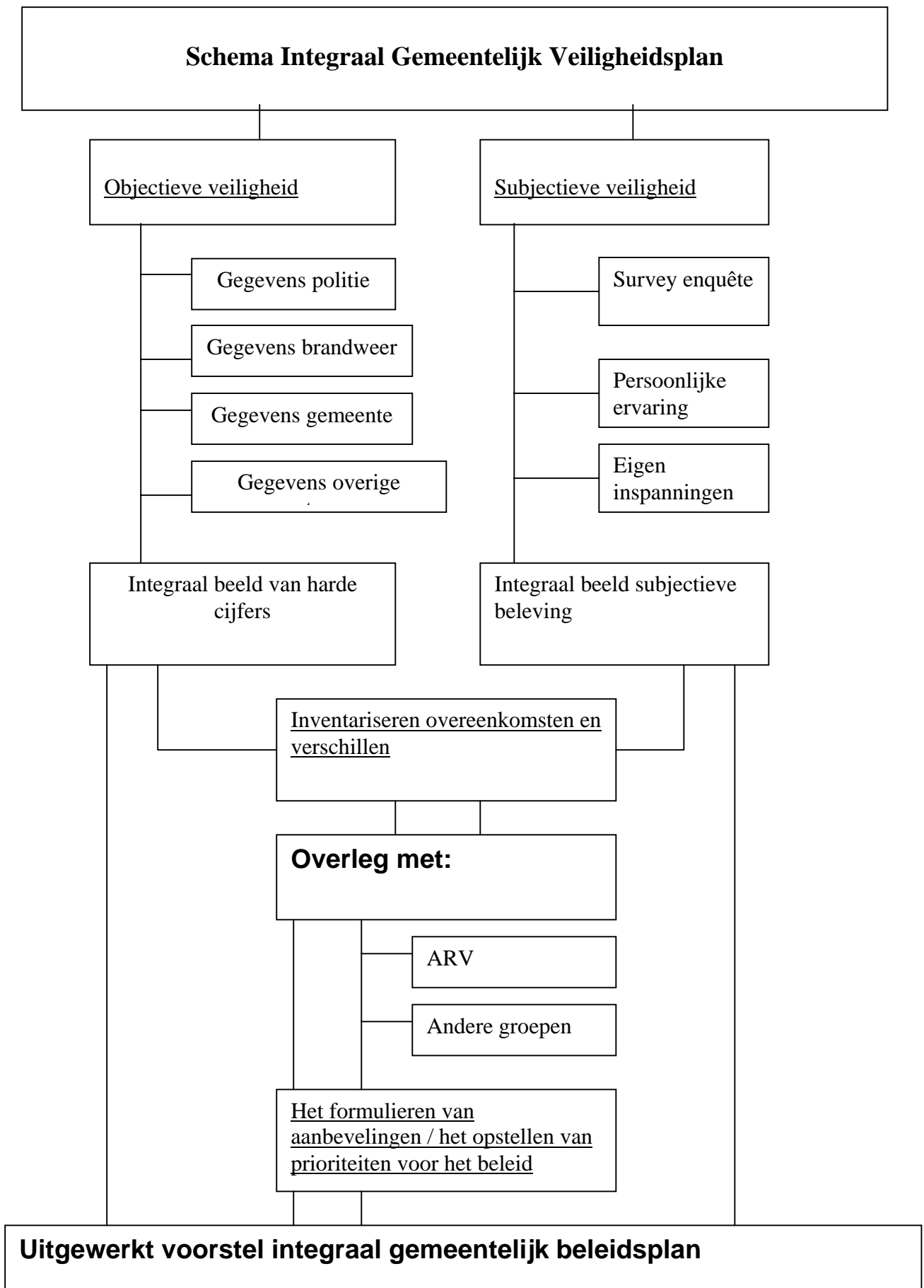
Beleidsdocumenten:

- *Handleiding Onderzoek Veiligheidsbeleving in de Overijsselse gemeenten: Meten is weten, 2004.*
- Milieudienst ZHZ: *risicokaarten, 2005.*
- *Politiemonitor 2004 en 2005.*
- Politie: *Integraal Veiligheidsplan 2004-2006.*
- Brandweer: *Brandveiligheid en Hulpverlening 2003-2006.*
- Gemeente Binnenmaas: *notitie Integraal Veiligheidsbeleid 2003-2007*
- Gemeente Binnenmaas: *notitie Wonen, Welzijn en Zorg 2001-2020.*
- Gemeente Binnenmaas: *Verkeersvisie 2005-2020.*
- Gemeente Binnenmaas: *kadernota Jeugdbeleid 2005-2009.*
- Expertgroep Brinkman (2001). *Verrijkte steden: analyse Grotestedenbeleid Rijkszijde, Den Haag (expertgroep zelfanalyse GSB Rijk).*

Internetbronnen:

- www.infomil.nl, maart 2005
- www.slagenvoorveiligheid.nl, april 2005
- www.misdaadmeter.nl, mei 2005
- www.3vo.nl, april 2005
- www.swov.nl, april 2005
- www.minbzk.nl/veiligheid, maart 2005
- www.cpb.nl/nl/pub, mei 2005
- www.minvrom.nl, mei 2005
- www.binnenmaas.nl, februari-mei 2005
- www.halt.nl, april 2005

Bijlage I: gebruikt schema voor monitor gemeente Binnenmaas

Bijlage II Enquête en Interviews:

Enquête:

verstuurt naar 375 inwoners van de gemeente Binnenmaas d.m.v. een aselechte steekproef uit het GBA; de respons is 180. Evenredig verdeelt over drie leeftijdsgroepen in de vijf kernen:

- 1 = Puttershoek / a = 18-30, b = 31-54, c=55+
- 2 = Maasdam / a = 18-30, b = 31-54, c=55+
- 3 = Mijnsheerenland / a = 18-30, b = 31-54, c=55+
- 4 = Westmaas / a = 18-30, b = 31-54, c=55+
- 5 = Heinenoord / a = 18-30, b = 31-54 c=55+

Interviews:

Dhr. Dekens	(chef GPF Hoekse Waard)	14 juni 2005
Dhr. Baldee	(GPF Binnenmaas)	02 maart 2005
Mevr. Brouwer-Snijders	(ambtenaar OOV Binnenmaas)	februari-juni 2005
Dhr. Dijkman	(milieudienst ZHZ)	11 april 2005
Mevr. Meij	(WWZ gemeente Binnenmaas)	05 april 2005
Mevr. Barendrecht-Rosman	(Serviceteam gemeente Binnenmaas)	14 maart 2005
Mevr. Van Poortvliet	(Serviceteam gemeente Binnenmaas)	14 maart 2005
Dhr. De Ruiter	(Brandweer)	11 juni 2005
Dhr. R. van Galen	(voorzitter KIHV)	06 april 2005
Dhr. Visser	(bedrijfsleider Recreatieoord)	26 april 2005
Dhr. Van Egmond	(lid Senioren Advies Raad)	02 mei 2005
Dhr. De Zeeuw	(voorzitter winkeliersvereniging Puttershoek)	21 april 2005
Mevr. Van Zomeren	(ambulant jongerenwerker)	16 maart 2005
Dhr. Meijer	(Woningstichting De Maashoek)	28 april 2005
Mevr. V/d Kolk	(HALT Dordrecht)	12 april 2005

Bijlage III: vragenlijst tbv enquête nulmeting Binnenmaas

Datum : 3 maart 2005

Bijlagen : Enquêteformulier

Onderwerp : Inventarisatie subjectieve veiligheid

Geachte heer/mevrouw,

In 2004 heeft de gemeenteraad de “Nota Integraal Veiligheidsbeleid” vastgesteld. Dit veiligheidsbeleid is erop gericht een veilige woon- en leefomgeving te creëren en te behouden.

Wij hechten er waarde aan om in de praktijk de gevolgen van dit veiligheidsbeleid te kunnen meten. Daarom brengen wij nu de huidige situatie op het gebied van veiligheid in kaart door middel van een zogenaamde nulmeting. Met deze nulmeting wordt het uitgangspunt bepaald waardoor de resultaten van het beleid zichtbaar kunnen worden.

Met name de politie zal voor het bepalen van de nulsituatie objectieve gegevens aanleveren, dat wil zeggen de geregistreerde feitelijke gegevens met betrekking tot (uw) veiligheid. Omdat deze feitelijke veiligheid niet altijd samen valt met hoe u de veiligheid in uw woonomgeving ervaart is het van belang uw ervaring kenbaar te maken.

Voor ieder dorp willen wij de veiligheid, zoals u die ervaart, inzichtelijk krijgen. Vriendelijk verzoeken wij u aan deze inventarisatie mee te werken door het ingevulde enquêteformulier *binnen twee weken* terug te sturen in de bijgevoegde antwoordenvelop. Uw bijdrage gebruiken wij om te blijven werken aan een veilig Binnenmaas waar het prettig wonen en werken is. Uw gegevens zullen uiteraard vertrouwelijk worden verwerkt.

Nadat de schriftelijke inventarisatie van de subjectieve veiligheidsgevoelens is afgerond, nodigen wij steekproefsgewijs geënquêteerden uit voor een gesprek waarin we de resultaten van de inventarisatie kunnen bespreken. Het resultaat van deze nulmeting zullen wij vanzelfsprekend bekendmaken.

Weet u iemand die geen formulier heeft ontvangen, maar wel graag aan deze enquête mee wil doen, dan kan er een formulier op het gemeentehuis of van de website van de gemeente, www.binnenmaas.nl worden afgehaald.

Wij willen u bij voorbaat danken voor de te nemen moeite en wachten uw reactie met veel belangstelling af.

Hoogachtend,
Namens burgemeester en wethouders,

R.J. Groen,
directeur Beleid en Projecten

Vragenlijst subjectieve veiligheid

Algemene gegevens

Naam m v

Leeftijd.....

Adres.....

Woonplaats.....

Adres bedrijf (indien van toepassing)

Veiligheid op straat en in de openbare ruimte

1. Veilig ondernemen (deze vraag alleen invullen als u zelf een bedrijf heeft binnen de gemeente)

1a bent u bekend met het Keurmerk Veilig Ondernemen?

- Ja
- Nee

1b heeft uw bedrijf het Keurmerk Veilig Ondernemen?

- ja
- nee

1c heeft u het gevoel dat u in een veilige omgeving uw bedrijf runt?

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet eens / niet oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens
- weet niet/ geen mening

1d moeten er verbeteringen komen in de omgeving van uw bedrijf wat betreft de beveiliging?

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet eens / niet oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens
- weet niet/ geen mening

1e heeft u behoefte aan collectieve beveiliging?

- ja
- nee
- weet niet

- 1f moeten er verbeteringen komen betreffende de verlichting?
- helemaal mee eens
 - mee eens
 - niet eens / niet oneens
 - mee oneens
 - helemaal mee oneens
 - weet niet/ geen mening

2. Veilige publieke gebouwen

- 2a voelt u zich wel eens onveilig in een openbaar gebouw in onze gemeente?
- vaak
 - soms
 - (bijna) nooit
 - weet niet
- 2b voelt u zich wel eens onveilig in winkels binnen de gemeente?
- vaak
 - soms
 - (bijna) nooit
 - weet niet

3. Hangjeugd

- 3a heeft u in uw nabije woonomgeving overlast van hangjeugd?
- vaak
 - soms
 - nooit
 - weet niet
- 3b heeft u op andere plekken binnen de gemeente Binnenmaas overlast van hangjeugd?
- vaak
 - soms
 - (bijna) nooit
 - weet niet
- 3c indien u overlast heeft ervaren van hangjeugd, in welke vorm? (meerdere antwoorden zijn hier mogelijk) En op welk tijdstip?
	overdag	's avonds
geweld	☐	☐
geluid	☐	☐
vernielingen	☐	☐
vervuiling	☐	☐
dreiging	☐	☐
- 3d indien u overlast heeft ervaren, waar was dat dan?
- winkelcentrum
 - woonwijk
 - straat/ op de weg
 - natuur
 - openbaar gebouw

- 3e heeft u bij de politie geklaagd over overlast van hangjeugd?
 vaak
 soms
 (bijna) nooit
 weet niet
- 3f was u tevreden over de afhandeling van de klacht?
 ja
 nee
 weet niet / niet van toepassing

4. Veilig uitgaan

- 4a gaat u (of uw kind) uit binnen de gemeente Binnenmaas?
 vaak
 soms
 (bijna) nooit
 weet niet
- 4b vindt u dat u veilig kunt uitgaan in onze gemeente?
 helemaal mee eens
 mee eens
 niet een / niet oneens
 mee oneens
 helemaal mee oneens
 weet niet / geen mening
- 4c hoe vindt u de sluitingstijden van de uitgaansgelegenheden?
 te vroeg
 goed
 te laat
 geen mening / weet niet

5. Veilig Verkeer

- 5a de verkeersveiligheid in uw buurt is goed
 helemaal mee eens
 mee eens
 niet eens / niet oneens
 mee oneens
 helemaal mee oneens
 weet niet / geen mening
- 5b de verkeersveiligheid voor kinderen in uw buurt is goed
 helemaal mee eens
 mee eens
 niet eens / niet oneens
 mee oneens
 helemaal mee oneens
 weet niet / geen mening

- 5c ervaart u agressief gedrag in het verkeer in uw directe woonomgeving?
- vaak
 - soms
 - (bijna) nooit
 - weet niet
- 5d bent u (de afgelopen 12 maanden) betrokken geweest bij een verkeersongeluk?
- ja
 - nee

De veiligheid in en om huis

6. Veiligheid voor kinderen

- 6a de woonomgeving is veilig voor kinderen
- helemaal mee eens
 - mee eens
 - niet eens / niet oneens
 - mee oneens
 - helemaal mee oneens
 - weet niet / geen mening
- 6b de speelruimten in de publieke buitenruimte zijn veilig voor kinderen
- helemaal mee eens
 - mee eens
 - niet eens / niet oneens
 - mee oneens
 - helemaal mee oneens
 - weet niet / geen mening
- 6c Kan uw kind zelfstandig naar (basis-)school? (indien u geen schoolgaand kind heeft, gelieve door te gaan met vraag 7)
- ja
 - nee
- 6d indien nee, zijn er aanpassingen nodig op de schoolroute?
- ja
 - nee

7. Veiligheid voor ouderen (indien u jonger bent dan 55, gelieve door te gaan met vraag 8)

- 7a u voelt zich overdag veilig om en in uw huis. (denk hierbij bijvoorbeeld aan onveiligheidsgevoelens door dreiging van buitenaf, slechte verlichting, slechte beveiliging van de woning)
- helemaal mee eens
 - mee eens
 - niet eens / niet oneens
 - mee oneens
 - helemaal mee oneens
 - weet niet / geen mening

- 7b u voelt zich 's avonds veilig om en in uw huis. (denk hierbij bijvoorbeeld aan onveiligheidsgevoelens door dreiging van buitenaf, slechte verlichting, slechte beveiliging van de woning)
- helemaal mee eens
 - mee eens
 - niet eens / niet oneens
 - mee oneens
 - helemaal mee oneens
 - weet niet / geen mening
- 7c heeft u, doordat u zich om en in uw woning wel eens onveilig voelt, uw gewoonten aangepast? (bijvoorbeeld dat u 's avonds niet meer naar buiten gaat)
- ja
 - nee
 - weet niet
- 7d Heeft u een woning die aangepast (of aan te passen) is voor ouderen?
- ja
 - nee
 - weet niet
- 7e Heeft u een alarmsysteem (sociale alarmering) in uw woning waarmee bij nood hulpdiensten gealarmeerd kunnen worden?
- ja
 - nee
 - weet niet

8. Veiligheid tegen indringers

- 8a Heeft u uw huis beveiligd tegen inbraak?
- ja
 - nee
- 8b bent u bekend met het Politiekeurmerk Veilig Wonen?
- ja
 - nee
- 8c bent u bang voor inbraak?
- ja
 - nee
- 8d bent u wel eens slachtoffer geweest van een inbraak?
- ja
 - nee
- 8e indien ja, heeft u zelf naar aanleiding van de inbraak iets ondernomen om de veiligheid te vergroten?
- ja
 - nee

8f Hoe is de sociale controle (kennen van de straat/wijkgenoten) in uw woonomgeving?

- goed
- voldoende
- neutraal
- onvoldoende
- slecht

8g Heeft u behoefte aan een burgerwacht in uw buurt?

- ja
- nee
- weet niet

9. Een (brand)veilige woning

9a heeft u de afgelopen 12 maanden een noemenswaardige brand gehad in uw woning?

- ja
- nee

9b indien ja, was u tevreden over de betrokken instanties die u geholpen hebben (brandweer / politie)?

- ja
- nee

9c Heeft u werkende rookmelders in uw woning?

- ja
- nee

9d Heeft u bruikbare brandblussers in uw woning?

- ja
- nee

10. Een schone en ongeschonden woonomgeving

Veiligheidsgevoelens hangen nauw samen met de wijze waarop de woonomgeving wordt ervaren. Veiligheid en leefbaarheid gaan vaak hand in hand samen. De hieronder gestelde vragen moet u dan ook in dat perspectief bezien.

10a Als eerste enkele vragen over de voorzieningen in uw buurt. Kunt u voor elke voorziening aangeven hoe tevreden of ontevreden u daarover bent?

	1 zeer tevreden	2 tevreden	3 neutraal	4 ontevreden	5 zeer ontevreden	6 geen oordeel/ weet niet
straatverlichting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
hoeveelheid openbaar groen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
onderhoud van groenvoorzieningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
schoonhouden straten en pleinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
onderhoud trottoirs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
onderhoud van wegen en fietspaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
veiligheid van fietstunnels	☐	☐	☐	☐	☐	☐
veiligheid van doorgaande fietsroutes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
parkeerruimte	☐	☐	☐	☐	☐	☐
openbaar vervoer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
winkels voor de dagelijkse boodschappen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
speelmogelijkheden voor kinderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voorzieningen voor jongeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
basisonderwijs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
voorzieningen voor ouderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
sportmogelijkheden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
verenigingsleven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
gezondheidszorg-voorzieningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vuilophaal	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b Heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens een klacht over het openbare gebied in uw buurt ingediend bij de gemeente welke direct verband houdt met uw ervaring van de veiligheid? (denk hierbij bijvoorbeeld aan de genoemde punten bij 10a)

- ja
 nee

10c indien ja bij 10b, bent u tevreden u over de afhandeling van de klacht?

- ja
 nee

10d indien u overlast heeft ervaren, in welke vorm dan? (meerdere antwoorden zijn mogelijk) En hoe vaak kwam dit voor?

	vaak	soms	(bijna)nooit
☐ geluid	☐	☐	☐
☐ graffiti	☐	☐	☐
☐ hondenpoep	☐	☐	☐
☐ loslopende honden	☐	☐	☐
☐ verkeerd geparkeerde fietsen	☐	☐	☐
☐ verkeerd geparkeerde auto's	☐	☐	☐
☐ vernieling openbaar eigendom	☐	☐	☐
☐ vernieling privaat eigendom	☐	☐	☐
☐ vervuiling	☐	☐	☐
☐ door horeca	☐	☐	☐

11 vindt u dat u in een gevaarlijke omgeving woont? (te denken valt bijvoorbeeld aan gebruik en transport van gevaarlijke stoffen)

- ja
- nee
- weet niet

12 weet u wat u moet dan als de sirene gaat?

- ja
- nee
- weet niet

13 Wat zijn volgens u de belangrijkste problemen in uw buurt die met voorrang moeten worden aangepakt? U mag hier meer dan 1 antwoord geven. Gaarne invullen in mate van belangrijkheid (1 belangrijkst, 2 minder belangrijk, etc.)

1	☐	fietsendiefstal	☐	te hard rijden	
2	☐	diefstal UIT auto's	23	☐	aanrijdingen
3	☐	beschadiging of vernieling aan auto's en diefstal vanaf auto's, bijvoorbeeld wieldoppen etc.	24	☐	parkeerverlast
4	☐	diefstal van auto	25	☐	straatprostitutie
5	☐	geluidsoverlast door verkeer	26	☐	vandalisme
6	☐	(andere) vormen van geluidsoverlast	27	☐	graffiti
7	☐	bedreiging	28	☐	overlast door horecagelegenheden
8	☐	bekladding van muren en/of gebouwen	29	☐	stankoverlast door verkeer
9	☐	overlast van groepen jongeren	30	☐	andere vormen van stankoverlast
10	☐	dronken mensen op straat	31	☐	defecte openbare voorzieningen zoals verlichting op straat, bushokjes en telefooncellen
11	☐	mensen die op straat worden lastig gevallen	32	☐	straatverlichting
12	☐	rommel op straat	33	☐	hoeveelheid openbaar groen
13	☐	hondenpoep op straat	34	☐	onderhoud van groenvoorzieningen
14	☐	vernieling van telefooncellen, bushokjes	35	☐	onderhoud trottoirs
15	☐	inbraak in woningen	36	☐	onderhoud van wegen en fietspaden
16	☐	inbraak in bergingen of schuurtjes	37	☐	veiligheid van fietstunnels
17	☐	inbraak in scholen	38	☐	veiligheid van doorgaande fietsroutes
18	☐	gewelddelicten	39	☐	openbaar vervoer
19	☐	overlast door omwonenden	40	☐	te weinig winkels voor dagelijkse boodschappen
20	☐	drugsoverlast	41	☐	te weinig speelmogelijkheden voor kinderen
21	☐	tasjesroof	42	☐	te weinig voorzieningen voor jongeren
22	☐	agressief verkeersgedrag	43	☐	te weinig voorzieningen voor ouderen

